

32193

T. C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BELİĞ DİVANI
Metin - İndeks

Ali AÇIKÖZ

Danışman : Yrd. Doç. Dr. İlhan GENÇ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

İZMİR
1994

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün.././19.. tarih vesayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin...maddesine göre. Türk Dil ve Edebiyatı Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi .Ali..Açıkoğlu... ..ün ..Beliğ. DivanıMef. İnceleme.....konulu tezi incelenmiş ve aday!7./3./1995 tarihine, saat.14:..da jüri önünde tez savunması alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından..65..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin...BAŞARILI.....olduğuna oy..birliği.....ile karar verildi.

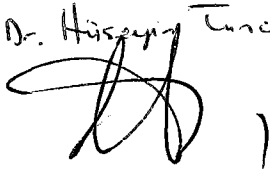
BAŞKAN

Doç. Dr. Kemal Yüce

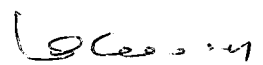
UYE

Y. Doç. Dr. Hüseyin Tuncer

UYE

Y. Doç. Dr. İlhan Genç

ÖNSÖZ

Eski Edebiyatımız, bizim, dil, kültür ve estetik zevkimizin en üç noktalarına erişmiş bir büyük yapıdır. Bu oluşum, geçmişten bize kalan en büyük zenginliktir. Ancak, bu büyük hazine, her çeşit zenginlikte olduğu gibi, keşfedilmek, ortaya çıkmak için, gayret ve sorumluluk istemektedir.

Günümüz şartlarının bilimsel araştırma veya çalışma yapmak isteyenler için ne denli zorluklarla dolu olduğu, herhalde, konuyla ilgili herkesin kabul ve itiraf ettiği bir gerçektir. Bu tür çalışmalar günümüz şartlarında, ancak kişisel sorumluluk duygusu ve ne yazık ki, kişisel imkânlar elverdiği ölçüde gerçekleşebilmektedir.

Biz de Yüksek Lisans tezi olarak sunduğumuz bu çalışmamızda, sözünü ettiğimiz güçlüklerden beri olmaksızın, Onsekizinci Asır Divan Edebiyatı Şairi Belig'in tek eseri olan, "Divan"ını transkribe ederek günümüz edebiyat çevresine kazandırmaya çalıştık. Adımdan da anlaşılacağı gibi, çalışmamız Belig Divanı'nın Metnini ve İndeksini ortaya koymakla sınırlıydı. Ancak biz, Şair'in dönemi içerisindeki sanatçı kimliğini sağlıklı bir şekilde belirlemek bakımından, Onsekizinci Yüzyıl'ın tarihi, kültürel ve edebî çerçevesini de, kalın çizgileriyle verdik. Şair'in edebî kişiliğini tesbit ederken, dönemi içerisindeki yerini belirlemek yaklaşımıyla hareket ettik. Ayrıca, Belig'in kaynaklarda çok sınırlı bulunan hayâtını da yine bu sınırlar içerisinde vermeye çalıştık.

Bütün iyi niyetli çabalarımıza rağmen, hatasız bir çalışma ortaya koyamadığımız bir gerçektir. Ancak, Eski Edebiyat alanının, az yol alabilmek için, çok çalışmayı gerektiren bir alan olduğu da bir gerçektir. Bu bakımdan hatâlarımızın gelecekte

daha güzel şeyler yapma inancımıza mâtûfen hoşgörü ile dü-
zeltileceğine inanıyor ve bunu temennî ediyorum.

Bu vesileyle, bu çalışmada, her tühüü güçlüğü aşmamda yar-
dımlarını esirgemeyen , kıymetli zamanlarını işgâl etmem i-
zin veren Değerli Hocam, Yrd.Doç.Dr. İlhan GENÇ'e olan te-
şekkür borcumu îfa etmek istiyorum.

Aralık-1994, Buca

Ali Açıköz

ÖZET

Bu çalışma, Onsekizinci Yüzyıl Divan Edebiyatı Şair'i Bellig'in Divan'ının transkribe yoluyla, Metni'nin tesbit edilmesi ve İndeks'inin verilmesi amacını taşıyan bir Yüksek Lisans tezidir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda, Divan Metni; kasideler, müseddesler, gazeller, rubâîler ve beyitler bölümleriyle transkribe edilmiş, Metin'de geçen özel yer, kişi ve kavramlar Metnin sonunda İndeks bölümünde toplanmıştır.

Tezin konusu gereği, Şair'in "edebî kişiliği" ayrıntılı incelenmemiş olmakla beraber, genel bir fikir vermesi bakımından, ana hatlarıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bellig'in Onsekizinci Yüzyıl Divan Edebiyatı Şiiri içerisindeki yerinin sağlıklı bir şekilde tesbit edilebilmesi için, bu yüzyılın tarihi, kültürel, ve edebî çerçevesi de genel çizgileriyle bu çalışmada yer almaktadır.

Bu çalışmada çeşitli şekillerde yararlanılan kaynaklar gerekli yerlerde, dipnotlarla ve genel olarak da çalışmanın sonunda, kaynağın adı, yazarı ve alıntının sayfası ile birlikte verilmiştir.

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum, **BELİC DİVANI-METİN-İNDEKS** adlı çalışmamın tarafımdan bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

8/12.1994

Adı Soyadı

Ali AÇIKÖZ

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
I.GİRİŞ	
A.18.ASRIN GENEL GÖRÜNÜMÜ	
1-Tarihî Açından	1
2-Kültürel Açından.....	III
3-Edebiyat Açısından.....	IV
B.BELİG'İN HAYATI.....	VI
C.BELİG'İN EDEBİ KİŞİLİĞİ	
1-Klâsik Ed.İyindeki Yeri.....	VIII
2-Mahallileşme Akımı Çiz.Belig.....	X
3-Belig'in Nazm-ı Selisi	XI
4-Belig'in "Nev-zemin"Manzumeleri.....	XII
5-Fahriye Geleneği Açısından Belig.....	XIV
6-Belig'in Nazireye Karşı Tutumu	XV
D.BELİG'İN ESERİ	
a)Divan'ın Özellikleri.....	XVI
b)Divan Nüshaları	XVI
c)Nüshaların Değerlendirilmesi.....	XXI
II.METİN	
1-Kasîdeler.....	1
2-Müstakil Münâzûmeler(Müseddesler)	17
3-Gazeller	38
4-Rubâiler	219
5-Mukatta'at	229
III.İNDEKS	231
KAYNAKÇA	

I.GİRİŞ

A. XVIII.ASRIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

1- TARİHÎ AÇIDAN:

Onsekizinci yüzyıl, Osmanlı Devleti açısından bakıldığında önceki asrın sonunda gerçekleşen Karlofça (Kaynarca, 1699) antlaşmasının her alanda görülen etkisini yansıtır. Bu antlaşmanın ağır şartları sadece devletin siyâsî gücünü değil, ülkenin aydınları başta olmak üzere, tüm toplumu da moral değerler açısından olumsuz yönde etkiler.

Karlofça antlaşmasının Kırım Hanlığı gibi bütün tebası Türk olan bir coğrafyanın kaybedilmesinden daha önemli hükümleri ve sonuçları olmuştur. İmparatorluk toprak kayıplarının yanısıra ve bundan daha önemli olmak üzere, Avrupa üzerindeki siyâsî nüfûzunu yitirmiş; söyleyen, buyuran bir devlet olmaktan çıkarak dinleyen bir devlet durumuna düşmüştür. Bu anlaşmayla Avusturya ilk defa Osmanlı seviyesinde devlet muâmelesi görürken, Rusya, Karadeniz ve Balkanlardaki siyâsî gücünü Osmanlı'nın aleyhine olarak artırmıştır.

Onsekizinci asrın başlarında, Osmanlı devletinin duraklama dönemi kapanarak gerileme dönemi başlamış bulunuyordu. Oysa bu dönemde Avrupa, Rönesans hareketini gerçekleştirmenin, kendi iç deşşelerini kurmuş bulunmanın sonucu olarak, her alanda yükselen bir ivme kazanmış bulunuyordu. Tanpınar'ın belirttiği gibi, "Rönesans'ı idrâk eden coğrafi keşifler sayesinde Amerika'yı kendisine ekleyen, 11. ve istihâl imkanlarını birkaç misli genişleten, kültür birliği şuuruna ermiş, iskolastik zihniyetin ve feodal sistemin dar kalıplarından çıkarak, kendisine yeni hayat şekilleri yaratmaya başlamış Avrupa karşısında, ilmî hayâtı durmuş, iktisadî nizâmı ve istihâl kuvvetleri altüst olmuş, birçok sahalarda tekâmül mucizesini unutmuş bir

Osmanlı imparatorluğu mevcuttu.(1)

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, Osmanlı toplumu Avrupa karşısında mücadele gücünü yitirmiş değildir. Nitekim, aynı yıllarda Baltacı Mehmet Paşanın Prut Zaferi (1711), Şehid Ali Paşa'nın Venediklileri mağlup ederek Mora'yı geri alması son derece önemli başarılarıdır. Ancak sorun çok yönlü ve çok boyutludur. Meselenin farkına varan devlet adamları bu gidişata, dur, demenin, Avrupaî anlamda yenilikler yapmayı gerektirdiğinin farkına varırlar. Böylece bir çok sosyal ve toplumsal problemleri de beraberinde getiren yenilik hareketleri devri başlamış olur. İlk yenilik arayışı, tabii olarak askeri ve teknik alanlara münhasırdır. (2) Çünkü devletin zaafı somut olarak bu alanlarda görülmektedir. Ancak zaman içerisinde ilmi müesseselerin teşkili ve medeniyet alanında da Avrupaî yenilikler ortaya çıkmaya başlar. Tarihimizde Lâle Devri diye anılan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın yenilik hamleleri daha ziyade Avrupaî yaşam tarzına yönelik bulunduğu için, toplumsal tepkiyel karşılaşmakta gecikmez. Devletin üst kademelerindeki bu sefahat hayatı, ekonomik ve sosyal problemler yaşayan halk kitlesinin isyanı ile son bulur. Patrona Halil isyanı hâzmedilmemiş bir yenilik arayışının bedeli olarak değerlendirilebilir.

1-Tanpınar, A. Hamdi, 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi, İst. 1976, s. 42
2-a.g.e. s. 47

2-KÜLTÜREL AÇIDAN:

Yukarıda da değindiğimiz gibi onsekizinci asır Osmanlı imparatorluğunun gerilemeye başladığı, buna karşılık çeşitli aydın ve devlet adamlarının yenilik arayışlarının hızlandığı asır olmuştur. Bu açıdan bakıldığında bu asrın en önemli kültür hareketi, esasen bir teknoloji transferi olan, ilk matbaanın kuruluşu hadisesidir.

Aslen Macar olan İbrahim Müteferrika, İbrahim Paşa'nın daha sonra I. Mahmud'un ve özellikle de Said Gâlib Paşa'nın himayeleriyle ilk matbaayı kurmuştur. İbrahim Müteferrika, matbaasında ilkin bir coğrafya kitabı olan, "Cihannümâ"yı basar. Fakat, Onun matbaasında bastığı ve bir zihniyet değişikliğine işaret eden en mühim eseri, Mahmud I' in cülûsu senesi için yazdığı "Usûlü'l-hikem fi nizâmü'l-ümem" adlı eseridir.(3)

Bu yüzyılda, Osmanlı aydınınının Avrupa'ya karşı tavrını ve bakışındaki zihniyet değişikliğini yansıtan ikinci önemli kültür hadisesi de Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi'nin "Sefaretnâme"sidir. 1721 yılında Osmanlı sefiri olarak gittiği Paris'e ait izlenimlerini anlatan Çelebi Mehmed Efendi, Evliya Çelebi'den beri sürüp gelen mağrur nazarı terketmiştir. Çevresini dikkatle izleyen bir insan olan Yirmisekiz Çelâbi'nin anlatımında, devrin Parisine karşı açık bir takdir ve gizli bir hayranlık vardır. Sefaretnâme ile başlayan bu bakış açısı ve değerlendirme, bundan sonraki Osmanlı aydınının Avrupa medeniyeti ve kültürüne karşı açık hayranlık şekline dönüşerek devam edecektir.

3-Tanpınar, A. Hamdi, 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi, s.46

3-EDEBİYAT AÇISINDAN:

XVIII. Asra geldiğinde de, Türk Edebiyatı, önceki asırların birikimini muhafaza ediyordu. Başta İstanbul olmak üzere Bursa, Adirne ve bir çok Balkan şehirlerinde zengin bir edebî hayat tüm canlılığı ile sürüp gidiyordu. İmparatorlukta öteki alanlarda kendini gösteren gerileme ve moral çöküş, henüz edebiyatta kendini göstermemişti. Divan Şiiri yüzlerce yılın toplayıp getirdiği birikimi ile kendinden emin halini yaşatmaya devam ediyordu.(4)

Ana hatlarıyla çizdiğimiz bu görünüme rağmen, sosyal ve toplumsal sorunlar devrin Divan şairlerine kişisel şikâyetler olarak yansiyabiliyordu. Bu devrin Divan şairlerinin genel olarak, devletten ilgi görmemekten dolayı memnuniyetsizlikleri vardı. Ancak bu durum henüz bir toplumsal eleştiri şeklinde eserlere yansımış değildi.

Bu yüzyılın Divan Edebiyatı daha ziyâde, dil ve söyleyişte yerli unsurları öne çıkarma eğilimi taşımaktadır. Nedim'in başlattığı "Mahallîleşme Akımı" Onsekizinci yüzyılın bütün şairleri üzerinde derin etkiler bırakmıştır. Bu eğilim öylesine güçlenerek sürer ki, yüzyılın ikinci yarısına doğru geldiğinde de Divan Şiiri ile Halk Şiiri arasında gözle görülür bir yakınlaşma ortaya çıkar.(5) Nitekim, Nedim'in Halk Şiirinin etkisiyle ortaya koyduğu Şarkı türü revac bulur. Şeyh Gâlib, İzzet Molla, Âkif Paşa, Usûlî, Za'îfî, Edhem Pertev Paşa, Manastırlı Faik Bey gibi Divan şairleri hece vezniyle şiirler yazarlar.(6) Buna karşılık Halk şairlerinin de Divan şiiri mazmun,

4) Banarlı, N. Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tar. Cilt II, s. 753)

5) Kurnaz, Cemal, Halk ve Divan Şiirinin Müsterekleri Üzerine Denemeler, Ank-1990 . s. 60

6) a.g.e. , s. 54

motif ve ifâdelerini şiirlerinde kullanmaya başladıkları gözlemlenir. Malk şiirinde "Ümmî Şairler" diye adlandırılan Cemîli, Re'yi, Huffî, Meşrebî, Siyâbi.. gibi şairler, okuma yazma bilmedikleri halde aruz vezni ile güzel şiirler yazmışlardır(7)

Mahallîleşme Akımı'nın getirdiği, halk türkçesi ile söylemek, millî zevkleri terennüm etmek anlayışı, bu dönem Divan şiirimizde, halk dil ve kültürünün bir çok değerlerini toplayan yeni eserlerin meydana getirilmesini sağlamıştır. Bizim çalışma konumuzu oluşturan Belig, bu etki ve anlayışın bir sonucu olarak, "Berbernâme", Mammamnâme, Hayyatnâme " gibi yeni ve orijinal türler meydana getirmiştir. Bunları şairin edebî kişiliğini incelediğimiz bölümde ele alacağız.

Kısaca söylendiğin de, Onsekizinci yüzyıl Türk Edebiyatı, sâiyâsi ve kültürel alanda görülmeye başlanan, Avrupalı anlamda yenileşmeye henüz kapalı, ancak yerli ve millî olmak bakımından önü açık bir manzara çiziyordu.

7) Daha geniş bilgi için, Bkz. (Köprülü, Fuat, "Türk Saz şairleri", Ank. 1962

B.BELİG'İN HAYATI

Belig'in hayatı hakkında, elimizde yeterli bilgi mevcut değildir. Konuyla ilgili en geniş bilgi Râmiz Tezkiresinde bulunduğundan, daha sonraki kaynaklar da Râmiz ve daha muhtasar olmak üzere, Belig'den söz eden Fatin'den yararlanmışlardır. Asıl adı Mehmed Emin'dir.

Râmiz ve Fatin'e dayalı olmak üzere en derli toplu bilgiyi İslâm Ansiklopedisi'nin Belig maddesinde buluyoruz. Belig'den bahseden öteki kaynakların da temel olarak aynı kaynağa dayandıkları anlaşılıyor. Bu bakımdan biz de Belig'in hayatı ile ilgili olarak İslam Ansiklopedisindeki bilgileri esas aldık. Bu bilgileri çok sayıda olmasa da şairin hayatına dair Divan'ında bulduğumuz beyitlerle desteklemeye çalıştık.(1)

Mora Yenişehir'i'nden olan Belig'in doğum tarihi bilinmiyor. Gençliğinde İstanbul'a geldiği ancak burada değerinin anlaşılmadığından şikâyetle tekrar memleketi olan Yenişehir'e döndüğü anlaşılıyor:

Bu eski şehirde bulunur köhne fûrûşân

Delâli-i dâd u sited nazm eyle behre

Bir müşteri-i nâdire-dân olmadığından

Kâlây-ı dilün kaldı revâcı Yenşehirde

(Divan, Rubailer, s.224)

Daha sonra, halkının fakirliği ve havasının kötülüğü ile meşhur Klavrata'ya kadı tayin edildi. Burada uzun yıllar bulunduktan sonra tekrar Yenişehir'e döndü.(1740/41-1754/55) tarihleri arasında Rumeli ve Mora valiliği yapan Râtıp Ahmed Paşa'ya Kasideler sunan Belig, Paşanın yardım ve deste-

1) Tansel, Fevziye Abdullah, İslam Ansiklopedisi, Belig Mad. s.488-489; H. İpekten v.d., Tez. Göre Div. Edb. Söz. Ank. 1988. s.74

ğini almaya çalıştı.(2)

Yeni Zagra'da da kadılık eden Belig,sonradan Mski Zagra-ya tayin edilmiş ve burada ölmüştür.Şair,ilgisizlik ve maddi sıkıntıların yanısıra yakalandığı Bâsur hastalığından da çok çekmiş,bu sıkıntı ve ızdıraplar yer yer şiirine de yansımıştır:

Su'-i amelde bak bu mükâfâta Belig
Bâsur illetiyle cihân sana teng olur
Gelse aceb mi mevzi-i ma'hûduna vecâ
Bilmez misin cihânda kişi ittigin bulur

(Divan,Rubailer,s.220)

Yalnız Fatin'den yararlanan kaynaklar,şairin ölüm yılını yanlış olarak 1172(1758-59) göstermişlerdir.Doğrusu ise,çağdaşı ve "Âdâb-ı Zurefâ"müellifi Râmiz'in söylediği;
(بلينغ الامين)dizesine ve (بلينغ محمد بن عبد برين اوله مكن)
terkibine göre 1174(1760,61) yılıdır.Belig'in mezarının ve-
fat ettiği Mski Zagra'da bulunduğu husûsunda bütün kaynak-
lar ittifak etmiştir.(3)

Belig'in kaynaklarda yeterince yer almaması,Onun yaşadığı dönemde yeterli ilgiyi görmediğini göstermektedir.Bu durum Onun az sayıdaki Kasidelerini orta halli insanlara yazmış olmasından da amlaşmaktadır.

2)Belig,Râtıp Ahmed Paşa'ya iki Kaside yazmıştır.(Bkz.Di-
van,Kasideler,s.6 ve s.13)

3)Pala,İskender,"Belig Maddesi",TDV İslam Ansiklopedisi,
5.Cilt,s.417); H.İpekten v.d.,a.g.e.s.74

C.BELİĞ'İN EDEBİ KİŞİLİĞİ

1-klâsik Edebiyatımız İçindeki Yeri:

Onsekizinci asrın ikinci yarısına gelindiğinde, klâsik Edebiyatımız üzerinde etkili, iki tarz bulunmaktadır. Bunlardan biri Nâbi'nin ortaya koyduğu, didaktik şiir anlayışına dayalı "hikemî şiir" tarzı; öteki ise Nedim'in başlattığı, sadeliği ve halk söyleyişini ön plânda tutan "Mahallileşme akımı" çizgisidir.

Çağın bu iki temel şiir tarzının her ikisinin de Belig üzerinde etkili olduğunu söyleyebiliriz. Bunlardan birincisinin yani Nâbi'nin temsil ettiği "hikemî şiir" tarzının, Belig üzerindeki etkisi, daha ziyade sosyo-psşik nedenlerle ortaya çıkan, hayattan ve dünyadan şikâyet etme ile bu duyguya kaynaklık eden kıymetinin bilinmemesinin ızdırabı olarak kendini göstermektedir. Şairin "bulmadık" redifli gazeli, daha sonraki yıllarda Tanzimat şairi Ziyâ Paşa'da da göreceğimiz bu türden şikâyetlerin tipik bir örneğini teşkil etmektedir:

Ehl-i dil kâdrin bilür erbâb-ı himmet bulmadık
Aradık dünyayı bir sâhib-i mürvet bulmadık

Asrımızda eylemiş her sadre bir na-kes ku ud
Arz-ı hacet idecek ehl-i sehâvet bulmadık

Derdimiz besdir bize incitme ey gerdûn-ı dûn
Biz bu mihnet hâneye geldikse râhat bulmadık
.....

Bi-niyâz olduk kibarun lütf u kahrından Belig
Biz bu alemde kanâat gibi devlet bulmadık

(Divan, s:149)

Belig bu şikâyetlerinde haksız değildir. Gerçi bu yüzyılın daha önce belirttiğimiz sosyal ve siyasal şartları dolayısıyla, dönemin şairlerinin çoğunda bu çeşit serzenişler görülmektedir; an-

cak İstanbul'dan uzak oluşunun da etkisiyle Belig, yaşadığı dönemde hiç de hak etmediğine inandığımız bir ilgisizliğe mahkum edilir.

Belig, edebiyat âleminde ilkin Tanzimatçılar tarafından tanıtılır. Tanzimat şairlerinin, özellikle de Nâmık Kemâl'in Belig hakkında son derece methedici sözleri vardır. Namık Kemal, Ziya Paşa'nın "Harâbât" ını tenkid ederken; "Fasih ve Belig'in âsârı elbette görülmüştür, o bî-çâreler fesâhatde, belâgatde Vâsıf'dan, fülânden aşağı mı idiler ki, hiç birisinin şâirlikleri dahî teslim buyurulmamış? Belig'in o edebiyât-ı atıkaca Sâmi'den, Münif'den geri kalmayan Kasîdelârinden, o "Hammam-nâme, Terzi-nâme" gibi nev-zemin eserlerinden kat-ı nazar, yalnız;

Giyüp bir al eteklik hâleden meydana ezm itmiş

Semâda Mevlevî ayinini tasvîr ider mehtâb

Elinde hâme-i zerrîni Mevlâna-yı Rûmidir

Gice âsâr-ı şâmsi şevk ile tanzîr ider mehtâb"

beytinde Nâbi gibi, Râgıb gibi eski efkâra göre milletin en büyük şairlerinden ma'dud olan e'âzîm-i üdebâyı çignememiş olması, tabiatının parlaklığına bir bürhan değil midir? (1)

Ayrıca Namık Kemal, "Müftî-i Fen" sıfatıyla anılan Vehbî'nin "mehtâb" redifli gazellerini meydana getirmek için çok çalışıp eserini ortaya koyduktan sonra, bir mecmuada Belig'in gazelini görünce şöyle dediğini rivâyet ediyor: "Biz Nâbi ve Râgıb ile uğraşırdık, eğer Belig'i görmüş olsaydık bu zeminde ittiâb-ı tabiat küstahlığını ihtiyâr itmez idik.." Namık Kemal, bu alıntıdan sonra antolojisine Belig'i almayan Ziyâ Paşa'ya hitâben; "Şimdi nasıl oluyor ki efendimiz Vehbîyi şair addedeyorsunuz da Onun kendine fâik gördüğü bir şâiri hiç mesâbesinde tutuyorsunuz?" (2)

1) Namık Kemal, Tahrib-i Harâbât, Ebüzziya tab. s.114

2) a.g.e. - (İzmir Millî Kütüphane, Nu.4524 de kayıtlı)

Yine bu dönem şâir ve ediblerinden Muallim Nâci de,kısa da olsa Belig'den övgüyle söz eder:

"Belig(Mehmed Emin),Yenişehir Fenar'dan yetişmiş değerli bir şairdir.Hayli güzel sözler söylemiştir:

"Erbâb-ı kemâlin yeri virâne-i gamdır

Hâk üzre düşer meyve na-pûhte olunca" beytiyle,

"Nakd-i can ile bu âlemden uzuz kurtuldum " mısraı eşâr-ı meşhûresindedir. " (3)

Bunlara ilâveten,meşhur İngiliz tarihçi Gibb'in "A History a Ottoman Poetry"(Tarihîi Eşâr-ı Osmaniye) adlı antolojik eserinde de Belig'in,"Hammam-name"sinden,"Hayyat,name"sinden alınan parçalar ile,birisi 'mehtâb' redifli olan olmak üzere dört gazeliyle yerini aldığı görüyoruz.(4)

Buraya kadar Belig'in şiirinde hâkim duygu diyebileceğimiz kadir bilmezlikten şikâyet duygusunun yersiz olmadığını,kendinden sonra gelen şair ve edebiyatçılarca takdir edilmiş olmasıyla,göstermeye çalıştık.Ancak,kanaatimiz o dur ki,Belig'in asıl takdire şayan yönü,başlangıçta sözünü ettiğimiz etkilerden ikincisi,yani "Mahallileşme Akımı" çizgisinde gösterdiği başarıdır.

2-Mahallileşme Akımı Çizgisinde Belig:

Nedim'in başlattığı bu akım,temel olarak İstanbul türkçesini şiire sokma,halk tâbir ve söyleyişlerine yer verme biçiminde kendini göstermiştir.bu durum Belig'in şiirlerinae de kendini göstermektedir.Gazellerindeki sâdelik-çoğunun redifi Türkçe kelimelerdir- Türk dilini kullanmadaki başarısı,yer yer karşımıza çıkan darb-ı mesel,atasözü gibi halk dil ve kültür öğeleri Belig'in son derece bilinçli bir şekilde halka yönelme eğilimi içerisinde olduğunu göstermektedir.kaldı ki kaynaklar şairin mükemmel derece de Farsça bildiğini kaydetmektedir. Nitekim,Divan-

3)Muallim Naci,Esami,"Belig Mâdesi" s.87-88(İzm.Mil.Ktp.33272)

4)Gibb,Tarih-i Eşâr-ı Osmaniye,s.279-282 (İzm.Mil.Ktp.30.127)

nında dört tane de Farsça gazel bulunmaktadır(5) fakat, şairin mutlak anlamda bir Türkçe söyleyiş anlayışında olduğunu görürüz+

Meclis-i meyde kesüp halkı biçerken cânan

Oraa öyle sıkıldım ki beni ter kesdi

.....

Gamze-i yare dokundum sorar elbetde rakib

Ne yalan söyliyeyim destimi hançer kesdi

(Divan, s.214)

gibi tamamiyle Türkçe kelimelerden meydana gelen çok sayıda mısra ve beyitine rastlıyoruz.

Ayrıca şu örneklerde de halk tabir ve sözlerinin güzel örneklerini buluyoruz:

Aldı yek-çeşm odur merdümün şeffafı

Bu meseldir ainülür "Bir başa bir göz kâfi"

(Divan, 216)

Yokdur zamanede haşerât içre oıldığım

İnsana akraba-yı cefâ-cûdan akrebi

(Divan, 212)

.....

.....

Çok söyleme bu darb-ı meseldir ki Beliga

"Ömri az olur yırtıcı olan kuşun "

(Divan, s.227)

3-Belig'in Nazm-ı Selîsi:

Fatin'den başlayarak bütün kaynaklar Belig'in şiirindeki selâsete dikkat çekmekteairler. Gerçekten de Belig, sade türkçeyle söyleyişini, söyleyişteki akıcılığı ile de bütünleyebilmiş bir şairdir. Bu özellik daha ilk bakışta kendini gösterir. Şiirlerinde insanı yormayan, tabii bir akış söz konusudur:

(5) Belig Divanında, ikisi elif harfinden, birer tanesi de "be" ve "te" harflerinden sonra olmak üzere dört Farsça gazel vardır.

Oldı revâne canib-i her şehri ü kuye su
 Ol serv ü nâzı çakdı meger cüst ü cûya su

 Pîrâne söyle râzunı pîrân ketûm olur
 konsa tereşşuh eylemez eski sebûya su

 khl-i mürüvvet ana dirim kim yetişdire
 Deryâ-yı âteş içre düşerse adûya su

 Nazm-ı selîsim olmaz efendi zebâne bâr
 Mânend-i ham-ı meyve durur mu gelûye su
 (Divan,s.175)

belig'in şiirindeki Türkçe söyleme arzusu ve selâsetde gösterdiği başarının bir örneği olarak da şu beytini verebiliriz:

"Türki zebânı eyle bu tarzıyla intihâb
 klyak egerçi nazma zebân-ı aürriyyedir

 bezm-i tarabda sana şeker çigneden belig
 şirin-lebân-ı belde-i Kostantiniyyedir
 (Divan,s.97)

4-Belig'in "Nev-zemîn" Manzûmeleri:

belig'in "hammam-nâme", "keşker-nâme", "Hayyat-nâme " gibi müstakil manzûmeleri için, yukarıda da değindiğimiz gibi, "nev-zemîn " ifâdesini Nâmık Kemâl kullanır. Bu manzumeler, şairin baştan beri söyleyegeldiğimiz, dilde, söyleyişte ve yaşayışta halka yakın oluşunu gösteren örneklerdir. Bu beş manzûme Eski şiirimizin nâair örneklerindedir. Bu orijinal şiirlerdeki çoksayıda mesleki tâbir, âlet ve malzeme isimleri "esnaf" diye nitelenen orta tabakının şâirin, adeta, yakın çevresini oluşturduğunu göstermekte ve bu yönüyle folklorik malzeme özelliği taşımaktadır.

"keşker-nâme"de bir güzel çevresinde, ayakkabıcılık ile ilgili

tabir ve deyimler toplanmıştır:

Beni yabana atar eski babuç gibi o yâr

Çıkma yoldan sağ ayakkabı değildir agyâr (Divan,s.17)
beytinde "güvenilmez" anlamındaki "sağ ayakkabı değildir" tâbiri bugün de "sağlam ayakkabı değildir" şeklinde kullanılmaktadır. Ayrıca değişik beyitlerde; "yüz vermemek" anlamındaki "kenar çizmek", "şeytanın kış ayacı almak", "oltayı yutmak" gibi deyimlerle; "biçki, müste, çarık, pabuç, nalça, ökçe, çiriş..." gibi meslekî tabirler toplanmış bulunuyor.

"hammam-name" de, "fitne-i hâbi" den uyanan bir güzelin, seher vakti hamama gelişi ve güzelliğiyle herkesi kendine hayran bırakışı anlatılır. Bu manzûmede de hamamla ilgili tabir ve terimler mecâzi söyleyişlerle zenginleştirilerek sergilenir: "Camekan, kemer, came, kıvr, futa, dellak, kise, lif, sabun, tas, natır..." bunlardan bazılarıdır. Bundan başka bu manzûmede eski Türk hayatındaki hamam geleneğinin izlerini de buluyoruz.

"Berber-name"de ise, berber dükkanına gelen bir güzel çevresinde, berber dükkanı manzarası, âlet ve edevâtı ile müşterilerin bu güzellik karşısında alakaları durumlar yer yer "ironi"ye varan bir üslup güzelliği içerisinde yansıtılır:

"Paşurup hefte başın oldu o fettâne nedim

Akıbet eyledi dildâre sakalın teslim" (Divan,s.24)

Peştamal ucu gibi çekmedi uşşakını yar

Tasma kayış gibi sarkar o miyana agyâr (Divan,s.23)

Ayrıca, bu manzûmede de berberlik mesleği ile ilgili isim, tabir ve terimler toplanmıştır: "peştamal, tasma kayış, ustura, peştahâ, ayna, peşkir, destar, ..." bunlardan bazılarıdır.

Şâirin, "Hayyâtnâme-i dil-âûz" (Terzi-nâme) adlı manzumesinde de önceki örneklerde olduğu gibi, terzilâk mesleği ile ilgili

terim ve tabirler, son derece zekice kurulmuş imgelerle tasvir edilir. Bu şiir terzilik mesleği ve bu meslekle ilgili malzemelerin toparlanması bakımından diğerlerinden daha zengindir. Terzi-name'de de ötekilerde olduğu gibi, bir terzi dükkanına gelen güzelnin, hayranlık verici güzelliği tasvir edilir. Ancak bu anlatım mecaz'a yaslanmış imaj zenginliği ile sürükleyici bir üslup güzelliği kazanır:

Sıkma entari gibi penbeâir endâm-ı nigâr

Çekemez sıkletüni belki tegeller dilââr

.....

(Divan, s.28

Gamze'i mikras bela sūzen-i müjgân hunbar

Kâle-i râzımı açınca kesüp biçdi nigâr (Divan, s.27

Ayrıca, bu manzumede de terzilik mesleği ile ilgili çok sayıda özel tabir ve terimler toplanmıştır: "endaze, iğne, iplik, şalvar, don, kaftan, entâri, tegellemek, şerid, kaytan, ibrişim, fermene, çuka atlas, kolzuş, tebaşir, ütölemek..." bunlardan bazılarıdır. Bunlardan başka; "dikiş tutmamak, ipsizlik, bõçilmiş kaftan..." giymesleki tabirler, kinâyeyi söyleyişlerle zenginleştirilerek yer almıştır.

Bu kısa değerlendirmemizle de görüleceği gibi belig, klasik şiirimizin "çehrengiz"lerine benzemekle beraber, Namık Kemal'in de belirttiği gibi, bu orijinal diyebileceğimiz manzumelerinde sosyal hayatın çeşitli cephelerini sürükleyici bir şiir diliyle sergilemiştir. Bu durumu, Belig'in klâsik şiirimiz içindeki yerini ve önemini belirleme bakımından dikkate değer bulmak gereğini ifade etmek istiyoruz.

5-Fahriye Geleneği Açısından Belig:

Bütün kaynaklar belig'in Fahriye'ye düşkünlüğünden, bunu bir tutku haline getirdiğinden söz eder. Şâir'in Divan'ı bu tesbi-

ti doğrulayıcı örnek beyitlerle doludur.Şairlikte kendini Bâki'den de,Nâbi'den de,Nizâmî'den de üstün görür:

Şöyle dursun hele Bâki bu sanayi'de Belig

Ser-füru eyleyemem Nâbi hoş-lehçeye ben

(Divan,s.173)

ya da:

Bu tab-ı nevâkeşle Belig-i suhan-âra

Tercih olunur Nâbi-i şirin-sühan üzre

(Divan,s.186)

beyitlerinde Nâbi'ye olan saygısını ifâde etmekle beraber, kendi şiirinin Onunkinden üstün olduğunu söylemekten geri durmaz.Bâki'yi hiç hesaba katmaması ise Belig'de Fahriyenin yanısıra Hicv'in de dozunun kaçtığını göstermektedir.

Beliğ,meşhur İran şairi Nizâmî için de şunu söyler:

Beliga âferin kim penç-i beyt-i pak ile tabun

Nizâminün sunar bî-pâk-i genc-i pencine pençe

(Divan s.183)

6-Belig(in Nazire'ye Karşı Tutumu:

Belig,nazireciliğe iltifât etmemiştir.Nazire'nin kendi lisânına yakışmayacağı düşüncesindedir:

Sühande Râtıb Âsaf nazire şimdi Belig

Nazire hiç yakışur mu bizim lisânımıza

(Divan,s.203)

Buraya kadar,çalışmamızın konusu dolayısıyla,dar bir çerçeve içerisinde vermeye çalıştığımız Belig'in edebî kişiliğinin,ileriki aşamalarda daha yakın ve daha derinden incelenmesi ile Şair'in yaşadığı dönemde "İvan Şiir'i içerisinde küçümsenmeyecek bir yere oturacağı kanâatini taşıyoruz.

D.BELİG'İN ESERİ

Belig'in tek eseri olan Divan'ının tesbit edebildiğimiz Yazma Nüshalarından başka 1258 tarihinde İstanbul'da yayınlanan matbû nüshası da bulunmaktadır.

a)Divan'ın Özellikleri:

Metne esas aldığımız Divan nüshası,İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde (T-5693) ta kayıtlı nüsha oldu.Süleymaniye Kütüphanesi ile İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde yaptığımız ön çalışmamızda gördük ki,nüshalar tertip ve muhtevâ bakımından,genel olarak,iki yarı koldan gelmektedir.Bunlar içerisinde,çalışmamızın bir Yüksek Lisans çalışması olması ve zaman darlığı sebebiyle,tertip ve imlâ özellikleri yönünden en güvenilir bulduğumuz iki nüshayı seçtik.Bunlardan birincisi,yukarıda sözünü ettiğimiz İstanbul Üniversitesi nüshası,birisi de ikinci koldan gelen Süleymaniye Kütüphanesinin (Hüsrev Paşa-520) de kayıtlı nüshası oldu.

Divan metnini kurdığımız nüshalarda belirtilmesi gereken ve fonetiği yansıtan bazı imlâ özellikleri vardı.Biz bunlara dayanarak tasarruflarda bulunduk.Metin'de alışıl-gelmiş transkripsiyon alfabesini kullandık.

Zaman zaman ortaya çıkan müşkillerimizin halli için, İzmir Millî Kütüphane'sindeki (9.193 ile 25.148) de kayıtlı bulunan Matbû Nüshalara müracaat ettik.

b)Divan Nüshaları:

1-ALİ EMİRİ EF?MANZUM ESERLER(Millet Ktb) 468/2
Yk.141-225

Bu nüshada 1 na't,1 mersiye,1 sakînâme,5 kasîde,13 tarih 233 gazel,1 tahmis,1 Berbernâme,1 hayyatnâme,1 Kefşkernâme,

2 müseddes, 44 kıt'a, 15 rubâi, 34 beyit yazılıdır.

Baş H *صوتز ابدی سنبل غرغال محمد* *جنت کلید تازه زمر گل محمد*
 Son : *... کدشده وضعه کد بجه ایلمیوب تبلیغ* *یکان یکان سکا تفصیم ایدر سچک بلینغ*
 İst.th + 18 Rebiyülahir 1211-21 Ekim 1796. Yzn. Âmidli Refi'.
 İst.kd : *تمت دیوان بلینغ علی بی محمد رفیع آمدی ۱۸ سنه ۱۱۱۱*
 Md.ta : 84 yk, 214X127-172X77 öç, talik yz, 19 st, abâdî takli-
 di kt, yaldız bk, kırmızı szb, yaldız cl, kırmızı renkte meşin,
 şemseli, istampa yaldızlı ct.

Mecmuanın başında Ali Emirî Ef! nin vakıf mühriyle kütüphanenin resmi mühür ve damgası basılıdır.

Bu eser, içinde bulunduğu mecmuanın 141 inci yaprağında başlar 225 yapraktan meteşekkil olan bu mecmuanın, 1-140 inci yapraklarında "Nevres Divanı" yazılıdır.

2-İST.ÜNİVERSİTESİ KTB.T.5693

Bu nüshada 1 na't, 5 kasîde, 1 Keşskernâme, 1 Hammamnâme, 1 Berbernâme, 1 Hayyatnâme, 1 Sakînâme, 215 gazel, 46 kıt'a ve rubâi, 15 müfred yazılıdır.

Baş : *صوتز ابدی سنبل غرغال محمد* *جنت کلید تازه زمر آل محمد*
 Son : *... نظیر مندم لر جهله فن نزاکنده* *اول افن سائره یاشده لاشده ملاقده*
 İst.th : 1 Rebiyülahir 1221-18 Haziran 1806. Yzn. Keşevizâde
 Elhac Mehmed Âdil.

İst.kd : *قد تم تحریر لهذا الديوان . کفوی زاره الحاج محمد عمارل . خمره ربیع الآخر سنه ۱۲۲۱*
 Md.ta : 72 yk, 223X143 öç, talik yz, 17 st, avrupa kt, kırmızı szb, kırmızı renkte meşin ct.

Başta kütüphanenin resmi mührü basılıdır.

3-ÂSİM BEY(Köprülü Ktb.) 417

Bu nüshada 1 na't, 1 mersiye, 7 kasîde, 1 Haffafnâme, 1 Hayyatnâme, 1 Hammamnâme, 1 Berbernâme, 1 Sakînâme, 1 müseddes

1 muhammes,192 gazel,43 kt'a ve kıt'a-i kebire,24 rubai,
55 beyit,17 tarih yazılıdır.

Baş : صولمز ابدی سنبل خرفال محمد
 Son : ... سال اتخانه دیدم تاریخ
 یاسیدی احمد آغا بو ایوانی
 İst.th :1 Rebiülevvel 1224-15 Nisan 1809.Yzn.Derviş Ali oğ-
 lu Seyfeddin. قر الحروف ... علی بیہ اصنیف العبارة ... سیف البین ... تراوة درویش علی احمدی
 İst.kd. :

Md.ta +87 yk,215X154 ölç, talik yz,19 st,abâdî taklidi kt,
arkası meşin,üstü ebri kağıt kaplı cilt.

Başta Mazhar-ı rif'at-i dareyn ola Ahmed İzzî ve Hüseyin
Yâverü'l-Mevlevî yazılı iki mühür basılıdır.

4-İST.ÜNİVER?KTB?T? 5661

Bu nüshada lna't,1 mersiye,6 kasîde,13 tarih,1 Sâkinâme
1 Hammamnâme,1 Berbernâme,1 Hayyatnâme,1 kıt'a,1 müseddes,
1 tahmis,dördü Farsça 219 gazel,50 kıt'a ve rubâi,31 müfred
yazılıdır.

Baş : صولمز ابدی سنبل خرفال محمد
 Son : ... غزله معتبر اولدی که اوله با بجا مضمون
 یاقین دلم باندا عارض یکباره حال اوله
 İst.th :3 Safer 1249-20 Haziran 1833.Yzn:Ahmed Resid Tırna-
 valı.

İst.ka : سوده الفقیر السید احمد رشید بن سید علی الطرکوی ... فی ۳ ص ۱۲۴۹
 Md.ta + 69 yk,214X 136-178 X 85 ölç,talik yz,23 st,abâdî
 taklidi kt,yaldız bk,kırmızı szb,ilk çift sayfa yaldız cl,
 diğerleri kırmızı, mavi bez kaplı ct.

Başta kütüphanenin mesmi mührü basılıdır.

5-REŞİD_EF.(Millet Ktb.)744

Bu nüshada 1 na't,1 kasîde,22 tarih,1 mersiye,Hamamnâme,
Berbernâme,Hayyatnâme başlıklı 3 müseddes,2 tahmiş,1 Sakî-
nâme,230 gazel,yedisi Farsça 60 kıt'a ve rubâi,2 şarkı,53
beyit yazılıdır.

Baş : یسعیه بامه سن ینا کردون ایویج قبا یوسئیده لیتدی روشییه برنیان قبا
 Son : یاقدی جهمان نظلم دل آتئین بلیغ اولورسه اوله بویله کنن آخربن بلیغ
 Md.ta : 129 yk, 233 X166 öç, talik yz, 15 st, avrupa kt, kırmızı sezb, arkası ve kenarları meşin, üstü ebri kağıt kaplı, miklepli ct.

Başta Raşid Ef.nin vakıf mühriyle kütüphanenin resmi mühür ve damgası basılı ve (1267) tarihli "Hasan" imzası ve müteaddid mühürlere ve bazı sayfaların kenarlarında gazeller vardır.

6-YAHYA TEVFIK EF.(Süleymaniye Ktb.)295

Bu nüshada 1 na't, 7 kaside, Kefşgernâme, Hammamnâme, Berber-nâme, Hayyatnâme başlıklı 4 müseddes, 1 Sakînâme, 3 kıt'a, 14 tarih, 221 gazel, tekrar 1 müseddes 51 rubâi ve kıt'a, 35 beyit vardır

Baş : صولمز ابدی سنبل خرفال محمد جنت کلید تازه زنج آل محمد
 Son : لوح یا قوتہ او خطا لب کیمه یا لامار دست قدرله آن نامه ایجار بازار
 Md ta : 65 yk, 208 X121-170 X59 öç talik yz, 23 st, aharlı abâ-di taklidi kt, nakışlı ve tezhipli bk, kırmızı szb, ilk çift sayfa yıldız cl, diğerler kırmızı arkası ve kenarları meşin üstü kağıt kaplı, zencerekli ct.

Başında ve sonunda Rumeli Kazaskeri ve Nakibüleşraf Mehmed Sıddık Ef.'nin vakıf mühriyle kütüphanenin resmî damgası basılıdır.

Bu nüshanın hemen her yaprağında ve cildinde güve yenikleri vardır.

7-ALİ EMİRİ EF.MANZUM ESERLER (Millet Ktb.)56

Baş tarafından epeyce eksikliği bulunan 3 kaside, 4 tarih, 58 kıt'a ve rubai, 19 beyit, 22 gazel, 5 kıt'a, 1 terci'bend yazılıdır. یا مال اسب عم اولای جسم لا عزم داغ اوردی سینا م اوستنه نغمای نقش بها

Baş : ... صلال عزمه فونرین بر شوخ دلا دار که داغ کنج عمده ذکر و حکری درد یحیی در
 Son :
 Md.ta : 84 yk, 204 X150 öç, rik'a gibi mâilen yazılı, muhtelif st, kalınca avrupa kt, kırmızı szb, arkası ve kenarları kahverengi meşin, üstü bez kaplı ve istampa yıldızlı cmt.

Başta Ali Emirî Ef.'nin vakıf mühriyle kütaphanenin resmi mühür ve damgası basılıdır.

8-HÜSREV PŞ.(Süleymaniye Ktb.) 520

Bu nüshada 235 gazel,1 mesnevi,12 tarih,1 Kefeşgernâme, 3 methiye,63 kit'a,57 müfred,1 muhammes,1 müseddes,1 Hayyatnâme,1 Sakînâme,6 kasîde yazılıdır.

Baş : *قالب هر سخن دلکش جاندر معنی* *لفظنده الملك ایچون نوبله زمانه معنی*
 Son : *... را نما دولت و محنته جهانده وار اول* *در ایله ایده لعا کندویه اعراعدی*
 Md ta :80 yk,215 X 154 ölç,talik yz,muhtelif st,avrupa kt, kahverengi meşin,soğuk damga şemseli,miklepli ct.

Başta Hüsrev Pş.'nin vakıf mühriyle kütüphanenin resmi damgası basılıdır.81-88 inci yapraklarda bazı beyit ve manzumeler ve Sultan II.Mahmud'un (1226)da doğan şehzâdesi Murad için söylenilmiş tarihler yazılıdır.

9-MEVLÂNÂ MÜZESİ (Yazmalar Kataloğu,Haz.A.Gölpınarlı)1613
 (Sıdkî Hüsayin Dada'nın Kitapları,s.436)
 Balig Amin Muhammed(h 1172-1758)

Cilt eb'âdı :24.5 x 14.6

Yazı eb'âdı :17.9 x8.3

Kenarı zencirek cetvelli,üstü mavi ipek keten kaplanmış, şemse yeri açık bırakılmaş;iki altın bordürlü şemseyi hâvî mıklaplı koyu kırmızı cilt.Cildin iç yap. 1,her iki tarafta sarı kağıt üstüne zer-efşanlı.Kağıdı sarımsı,az aharlı,üstünde REFTTO,boğa ve ata binmiş adam şekilleri bulunan filigranlı Venedik kağıdı.85 yap.Her yap.ta 19 katır var.18.a da kasîde ve tarihler bitiyor,18.b de gazeller başlıyor, 71.b de gazellerden sonra bir muhammes var.72.a 73.a da "Berber-Nâma",73.a-74.a dâ "Hamam-Nâma",74.a 75.a da "Hayyât-Nâma",75.a-76.a da "Kafş-gar-Nâma-i dil-dûz".76.a dan sonra sona kadar kit'alar,rubâiler ve beyit ve müfredler var.İlk yap.ta biraz bozulmuş rokoko tarzı müzehheb bir başlık ve hek iki s.de,kenarlarda kalın,mısra' aralarında ikşer ince altın cetvel mevcut.Öbür s.lerde surh cetveler var.Yazı ta'lıyk.

Baş : ^{بسم الله الرحمن الرحيم} جنت گلید، تازه رخ آل محمد (1.6)
 Son : گذشته وقته لری جمله ایلیوب تبلیغ یگان یکن کا تقسیم لیدر سجا بلیف (S.N.)

(Belig Divâni 1258 de Ist.da, Takvim-i Vakayi' Mat.da basılmıştır. Bu basım, sırasıyla "Kaş-gar-Nâma, Hammam-Nâma, Barbar-Nâma, Hayây-Nama" de olduğuna göre Kulliyût"tır)

c) Nüshaların Değerlendirilmesi:

Tesbit edebildiğimiz ve yukarıda sıraladığımız nüshalardan İstanbul Üni.Kütb.dekilerle Sül.Kütb.dekileri İstanbul'da gördük. 9.maddede verdığımız Mevlâna Müzesindeki Nüşhayı ise göremedik.

Özellikler bölümünde de söylediğimiz gibi, Metne esas olmak üzere, nüshalar bölümünde 4.ve 8. maddelerde niteliklerini verdığımız nüshaları seçtik.

Her iki nüsha tertib ve imlâ yönünden farklılıklar arz etmekteydi. Bunlardan İst.Üni.Kütb.Nüşhası gerek düzeni gerekse imlâ özellikleri yönünden daha muntazamdı. Buna karşılık Sül.Kütb.Nüşhası imlâ ve tertib açısından bu intizamı göstermiyordu. Biz, gerek imlâ, gerek kelime ve gerekse tertib farklılıklarını her sayfanın altında gösterdik. Süleymaniye Nüşhasını (S.N.), İstanbul Üniversitesi Nüşhasını ise, (İ.Ü.) kısaltmasıyla gösterdik.

Metin varaklarını sayfalara aktarırken alışılmış usulleri kullandık. Varak numara ve harflerini sayfaların sol kenarlarında verdik.

II

— M E T I N —

-1-

K A S İ D E L E R

-1-

1- K A S İ D E L E R

-I-

(NA^cT)

1b:

=DER-SİTAYİŞ-İ FAHR-İ ALEM(SAS)=

1-Solmaz ebedî sünbül-i ferhal-i Muhammed
Cennet gülidir taze ruh-ı âl-i Muhammed

2-Benzer Hacer-i Esvedine Ka'be-i cānuñ
Ser-levha-i rüyunda siyeh hal-i Muhammed

3-Yüz sürmez idi secde ile pâyine Âdem
Bu rüy-ı zemîn elmasa pāmâl-i Muhammed

4-İdbârı görindi milel-i zulmet-i küfrün
Pertev viricek gün gibi ikbâl-i Muhammed

5-Bus itmege nevbet dege ta inse melekden
Hâke sürinür dâmen-i iclâl-i Muhammed

6-Virmezdi cilâ âyine-pişine taqdîr
Olmasa eger mazhar-ı timsâl-i Muhammed

7-Hurşîd-i münevverden alur pertevi encüm
Hâlet virür erbâb-ı dile hâl-i Muhammed

8-Gök hırka giyüp tekve-i aşkında nüh-felek
Olmuş ezeli şevkle ibdâl-i Muhammed

9-Bazâr-ı cihân içre nola bulsa revâic
Hâliş neseb ü fizza gibi kâl-i Muhammed

10- 'İsî-yi nebî gerçi olup rûh-ı ilâhî
Maḥbûb-ı Hüdâ zât-ı pür-efḫâl-i Muḥammed

11-Maḥbûbuna itmez mi fedâ rûhunu 'âşık
Bunda bilünür rütbe-i iclâl-i Muḥammed

12-Sultân-ı cihân olmadın 'indimde 'azzedir
Ferrâşe-i mâtem-geḫe-i âl-i Muḥammed

13-Remz eyledigim medde-i çâr-ı 'anâşır
Ḥâk-i kâdemi olduğuna dâl-i Muḥammed

14-Uçmaga sezâ tâ'ir-i rûḫa iki perdür
İsm-i Ḥâk ile nâm-ı pür-iclâl-i Muḥammed

2a:

15-Ser menzile vâşıl olur elbetde Belîğa
Her kim ki olur reh-rev-i dūnbâl-i Muḥammed

Vezin:(- - ./:-- ./.-. /.-.)

-3-

-II-

=KASİDE-İ BERA-YI ES'AD EFENDİ=

- 1-Ne hâcet zîver-i halhâle ey serv-i hırâmânım
Nümâyan sâk-ı billûrında tavk-ı kamer-i cânım
- 2-Şeref-kesb eyleyelden hâk-bûs-i âstânûndan
İder dâim tevâzu' dâmına çâk-ı girîbânım
- 3-Bu şeb pürâb olup emvâc-ı deryâ-yı tecellîden
Gül-i bādâm-ı nahl-i tûra döndi çeşm-i hayrânım
- 4-Tegâfûl-pîşe bahtumdan gelir kûş-ı dilârâya
Sadâ-yı âbşâr-ı nehr-i gülşen mevc-i efgânım
- 5-Yine lezzet-çeşân-ı hûn-ı 'aşka müjde-h^van ol kim
Müheyyâ rîze-i elmas ile pürdir nemek-dânım
- 6-Bu gülzâr-ı fenâdan irtihâl-i hayl-i ezhârı
Bilür bânûn şikest renk oldı bülbül-i cânım
- 7-O sergerdâniyim ben dâdeni 'aşkuñla şevkımdan
Eşedir gerdüş-i cevvaleden tavk-ı girîbânım
- 8-O rûtbe pür-kanâ'at kim nevâl-i hân-ı dehre kim
Hayâl-i cünbiş-i müjgân olur dâim mükesserânım
- 9-Yetişmezse eger feryâduma Hızr-ı mübâreki
Olur acıda dūr-ı naķş-ı pâ-zeyl-i beyâbanım

10-Şadā-yı 'aṭseden bergüşte eyler k̄ubbe-i dehri
Müşām-ı berheminde cilve kılsa büy-ı imānum

11-Dehān-ı teng-i yāri sanmasun çeşm-i ğalaṭ-bīnim
Görüp āyīne-i vechinde 'aks-i dağ-ı pinhānum

12-Mu'allāḳ-ı nūrdan kandīl olur 'arş-ı mu'allāya
Dil-i zerrātı pūr-feyz eylese mihirdir hiŝānum

13-Dimāğ-ı cāni ta'ṭīr eylemezse piş -i mihmānı
Çeker zencīr-ı āteŝ mevce-i büy-ı gülistānum

14-Cemāl-i Yūsuf-ı gül pīrehenle baḫr-i nil-āsā
Hayāl-i yāre maḫhar düŝāi eşk-i çeşm-i giryānum

2b:

15-Tekebbür dilde kemyāb olsa zāğān-ı siyeh-kāre
İder ta'lim-i āyīn rüŝ-ı kebek-i hırāmanum

16-Medeā dāmānuñu berçāide kıl rāh-ı hayālimde
Tutup çāk itmesün bir pençe-i nāḫunla müjgānum

17-Ben āmiz-ŝede elsam germ olup yār-ı rek-i bāde
Olur lābüd fetil-i rişte-i şem'-ı ŝebistānum

18-Haram olsun bana rāh-ı talebde da'veni merdi
Muḫīṭ-ı merkez-i rüy-ı zemīn olmazsa cevkanum

19-Kire kalmazdı gamdan dilde ol zāt-ı mu'allānun
Nesīm-i cezīr ü med lüṭfu olsa mevc-i ihsānum

20-Cenāb-ı menba^c-ı lütf u 'ata Es^cad Efendi kim
Bulur revnāk-ı der^cadlinde nazm-ı güher-efşānum

21-0 vālā-menzelet kim şad-edeble būs-ı dāmānı
Kenār-ı lebdē istihsān ider tab^c-ı senā-h^vanum

22-Muhîṭ-ı cūd u fazlı sāḥa-ı eflāke hemserdir
Pür öldı mevce-ı āzāre senden kuş-ı ez^cānum

23-Gubār-ı dergehinde naqş-ı pāy-ı derdmendirü
İder meglüb naqş-ı buse elbet çeşm-ı giryānum

24-Hüdāvendā nigāh-ı iltifāt-ı 'ayn-ı lütfūndan
Bana besdir bu kim ma^cmur ola her beyt-ı virānum

25-Virür cünbiş-ı şafādan destiyārı dū-çeşmimle
Terāzū-yı hayāle gevher-ı deryā-yı 'irfānum

26-Gubār-ı cehli hāmem meḥvedüp her şafḥa-ı dilden
Şafā-yı cevher-ı āyine-ı 'ilm öldı nādānum

27-Belīga şad-temelluk mültezemdir rüh-ı 'uzliden
Ki Rumu reşk-ı Şīraz eyledi tab^c-ı suhandānum

28-Ṭarāvet-yāb idüp hemvāre haḳḳ gülzār-ı ikbālin
Senā-h^van ola anda bülbül-ı kilik-ı hüş elhānum

(26b)nadenım:yanarım M.N

(27a) uzliden: örfiden M.N

Vezi:(.---/.---/.---/.---)

= DER-SİTÂYİŞ-İ VEZİR-İ RÂTİB AHMED PAŞA =

3a:

- 1-Cünūnumdan sarıldā sandılar zūlf-i dilārāya
Ben eftimun ile buldum^c ilācı def -i sevdāya
- 2-Eger ehl-i libāsa raġbet olsa deyr-i ^cālemde
İderlerdi pūr-siteş dāima taşvīr-i zībāya
- 3-Helākim ol bütūn bīmāri-i çeşm-i siyāhundan
Seherde korkarım zahmet virür āhum Mesīhāya
- 4-İderdim pāyine pīçibde mevc-i cevher-i cānı
O şūhuñ ^caksi teşrīf itse mir²āt-ı sūveydāya
- 5-Kırup ^cāşıklarūñ cellād-ı çeşmūñ şekl-i ebrūsı
İki tıg eylemiş āvize tāk-ı ^carş-ı ^cālāya
- 6-Bu rütbe ^cā lemi bī-hūş kılmış devr-i hüsnūñ kim
Seher şebnem tutar āyīne mihr-i ^cālem-ārāya
- 7-Se rūze ^cayş için bu goncanūñ güzār-ı fāyından
İder müşk-i tabessüm vazī^c-i taşvīr-i gülyāya
- 8-Güzār-ı lā-mekân seyrāna olmaz āsman mānī^c
Ki pervāz-ı fūrūġ-ı meyden irmez rahne mīnāya
- 9-Füzündür nev-civāndan dikkati pire-gehin sālīk
Terāzū-yı başīret senc olur ^caynuñ temāşaya
- 10-Duçār-ı girdiş-i ser-germim olsa āfet -i haclet
İder hem āşına cevvēle-yi girdāb-ı deryāya

(9a)dikkati:vakti M.N

11-Bu cünbiş her kadem şad-pâre eyler rişte-i cānı
Meded-ārām vir düşünde naqş-ı mevc-i kālāya

12-Bana reş itâi bülbül cezbe-fermâ-yı cünūnumdan
Ki mevc-i rüy-i gül rîk-i revândır rüy-ı şahrāya

13-Hayāl-i sāye-i müjgānun eyler tîşe-i ser-tîz
Mişāl-i küh-ken dūş olsa çeşm-i kâfir-ārāya

14-Ten-i pür-za'fıma bir lafz ile eylerler istidlāl
Heman nām ü nişānum mahvolup döndüm mu'ammāya

15-Ne âfetdir meded ol nev-nihāl-i bağ-ı asman kim
Eger tab-efken olsa nāz ile dāmān-ı şahrāya

16-Ānuñ rıdvān mişāl-i sermine meyl āh-ı 'āşıkla
Gubār-ı pâyine eyler keşide çeşm-i havrāya

17-Gelū-yı nāzikin āzerde eyler hār-veş şāyed
Biraz āteşde germiyet virülsün mevc-i şahbāya

3b:

18-Kimūñ zülfüne bilmem şāne olmuşdur bu şeb dostum
Ki engüştüm fitil-i 'anber oldı bezm-i havrāya

19-Tırâş eyle bu vaz'-ı hey'etinden maṭlūbum yohsa
Efendim merḥamet kıl kudretim yokdur temāşāya

20-Elim dāmāne irmez kâmetim eflâke ser çekmiş
Meger e naḥl-i cān boy gösterüp Cennetde Tübāya

(13b)çeşm-i kafir-araya:çeşmim kar-ı fermaya M.N

21-Bu şeb var ey hayāl-i bī-vefā-yı yār kim āhir
Senüñle kaldı fasl-ı müdde^cā dīvān-ı pāşāya

22-Hidīv-i memleket deryā-nevāl-i āsmān rif^c at
Vezīr-i pūr-sehāvet ma^cdelet-baḥş-ı hümāpāye

23-Şu^cā-ı tār-ı mahtāb ile akā-i lü^plü-i nazmın
İderse bī-tekellüf-kerden-i eflāke pīrāye

24-Hacāletden misāl-i katre-i sīmāb olur nālān
Meyān-ı sāḥa-i gerdūnda yer kalmaz Süreyyāye

25-Belīga ne bu nazmın dāverā manzūruñ olduḡda
Sezādır hil^cat-i libās oluna ṭab^c-ı mīnāya

26-Müheyyādır yeter kağı-i kuğsi ḥatm için ey dil
Berīd-i āh ile tomar-ı şi^cri gönden imzāya

27-Olur āyīnede mānend-i cevher pīc ü tāb efken
Devām-ı devletüñ ^cediyyesi ṭab^c-ı mücellāya

28-Du^cā-güyān olunca cāmi^c -i iḡbāline ḥāzır
Ola revgān-ı ser-megaz hemā kandīl-i mīnāya

Vezin:(.---/.---/.---/.---)

=KAŞİDE-İ FAHRÂ BERÂ-YI ES'AD EFENDİ=

- 1-Yetişmez zülfüne hübân-ı 'asruñ tār-ı giysüsü
Senüñ her bir müjeñ bir dilber-i fenānuñ ebrüsü
- 2-Temāşā-yı cemāl-i yāre lāyık çeşm-i 'āşıkdır
Ulur baħr-i tecelli dāde-i nilüfer-müsü
- 3-Senünle vezn idüp a'la tutarsa māhi gam çekmem
Bu dehrün noksân-ı bālāya ref' ider terāzüsü
- 4-Anı nā-maħremān-ı 'aşk olan bigāneden serma
Dil-i divāneden ser fitne-i hübān bergüsü
- 4a:
5-Bu gülzār-ı fenādan 'azm-i tahkik eyleyüp āħir
Meyān-ı dāhenin berçide kılmış serv-i dilcüsü
- 6-Murādın hıfz ise bād-ı fenādan şem'-i ikbālin
Anuñ dest-i du'ādır ehl-i dil 'indinde fānüsü
- 7-Odur pervāne kim bi-hūd ola āşār-ı za'fından
Ten-i zāruñ harir-i pertev-i mäh olsa melbüsü
- 8-Burūnı za'ifden rehyāb olur bu meclis-i 'aşkuñ
Sarılsa dāmen-i āvāze zencire-i maħbüsü
- 9-Letāfetden • şuhūñ zā'ıl olmaz büse-gāhından
Mişāl-i hāl-i neylī 'aşıkuñ cāy-ı leb-i büsü
- 10-Seherde habb-ı afyon neş'esinden bi-niyāz eyler
O şuhūñ safha-i hātırda naķş-ı hāl-i bendüsü

- 11-Hayāl-i yāre dilde bīm agyār olamaz bālig
Muşavver şafhanuñ olmaz ramīde naqş-ı āhūsı
- 12-Döner bālā-yı şemc-ı dilde bir fanūs-ı gülgün
Harīr-i bār-ı mevc-i şehper-i pervāne kuddūsı
- 13-Bu deryā-yı fenādan rihlet-i emvācı meşc-urdur
Şikest-i kubbe-i cām-ı habābuñ nāle-i kūsı
- 14-Hayālāt-ı bütān arāyiş-i büthāme-i dildir
Olaldan cünbiş-i can-gāh-ı aşık bānuñ nākūsı
- 15-İder ta haşr olunca rūze düşmen vaşf-ı laclüñde
Gedā-yı kāse-līs-i hān ü vaşlūñ şeyh-i sālūsı
- 16-Senüñle neşe-zāy-ı bezm iken bintü'l-sanīb şimdi
Habāb-āsā hevā elbesten oldı cām-ı maclūsı
- 17-Semend-i nāzınuñ taşvīridir üstād-ı mānīnūñ
Eger her mevde şüret gösterirse esb-i cādūsı
- 18-Çurābe āşiyānı lāne-i bülbülden aclādır
Tarab-gāh-ı neşpāt-efzā gelür zembūra kendūsı
- 19-Tehīdir meskeni kılbaçadan erbāb-ı tecrīdūñ
Mişāl-i burya hakūñ üzre besdir naqş-ı pehlūsı
- 20-Bulunmaz dāmeninde har u hışt-ı dāde-i aşkuñ
Kenām-ı şīre şemc-ı şucle-zādır çeşm-i āhūsı
- 21-Ne bilsün merdüm-i sencīde kadrin çerh-ı dūn-perver
Şikest olmuş hadeng-i āhle keff-i terāzūsı

4b:

22-Ümîd-i nev-bahâr himmeti ol gülben-i lütfuñ
Hazân vaktinde güya bülbül eyler tab^c-ı me³yüsü

23-Cenâb-ı menba^c-ı fazz ü 'aṭâ Es'ad Efendi kim
Yanında tıfl-ı ebced-h^van olur 'allâme-i Tûsi

24-Kem olsa nüshalar 'âlemde erbâb-ı hıred cümle
Bulurlar nüsha-i ebced gibi hıfzında kâmusı

25-Zuhûr itdikçe ma'nâ-güher-i 'ummân-ı tab^cından
Hacâletden erir şebnem gibi deryânunñ incüsü

26-O vâlâ-menzelet kim şad edeble pîşgâhında
Dil üzre tâb-ı leb vâcibdir istikbâl pabüsü

27-Şeref-kesb eyleyüp firûzî vaşf-ı cemîlünden
Olur tomar-ı nazmım rûzgârünñ hırz-ı bazüsü

28-Şada-yı berķ-i kahrı cûş idince külle-i deyrünñ
'Aceb mi nîm-rehden 'avdet itse bûnuñ naküsü

29-Fürüg-ı ra'eyle hall itdigi terkîb olur ancak
Mizâc-ı 'âlemin taşhiha bâdı nûş-ı dârüsü

30-Cihânda nâhun-ı dest-i 'inâyetle pey-ender-pey
Küşâyış bulmada erbâb-ı tab^cuñ çîn-i ebrüsü

31-Hüdâvendâ nihâl-i sâye-i lütfuñda bî-minnet
Sa'âdet buldı erbâb-ı kemâlünñ baht-ı menhüsü

32-Hüner maķşûduna îşâl iderken ehl-i 'irfânı
Belîğ-i zâruñ oldu pây-ı bend-i tab^c-ı me³yüsü

33-Dehān-ı lūlesi āteş-feşān-ı bezm-i cālemdir
Buhar-ālūd idelden āūd-ı āhum hāk-i bergūsı

34-Bakılsa āide-i imān ile mirāt-ı insāfa
Benim şimdi cihānuñ rüh-i tütü-i suhan-gūsı

35-Asā-yı kilki itdim pāsbān-ı kişver-i ma'nā
Olur kurz-ı tōhmetin āevr-i pāş-ı taht-ı kāvūsı

36-Derūnum cilve-gāh-ı hikmet-i ma'nā elup hāla
Müheyyāyım gelürse bahçe Yunanuñ Aristūsı

37-Sebükrüh-i dil ol rüzbe te'sir itdi kim nazma
Temāşa eyleyen rü'yāda görmez renc-i kāvūsı

5a:

38-Nice terci' olunsun şi'r-i nazm-ı ābdārımdan
Kuru efsānedir hep güfte-i Firdevsī ü Tūsı

39-Buyur gamdan felek-ārām virsün şāhid-i nazmın
Belig-i zārdan maḫlūb ise tekmiñ nāmūsı

40-Maḫaldır āūde-i sebzinden āteş-hāne-i ḫāb'ūñ
Ola per ü seme mihrāb-ı āu'ānuñ pūşte ebrūsı

41-Devām-ı devletūñ ed'iyāsıyla ehl-i vicdānuñ
Füzün oldukça hāk-i ma'bed üzre renc-i zānūsı

42-İbādallaha lūtf-ı şefkatın fehmeyleyüp cālem
Ahālī-i zemīn ve āsman olsun āu'ā-gūsı

Veziñ:(.---/.---/.---/.---)

=DER-SİTAYIŞ-I RÂTİB AHMED PAŞA=

- 1-Sa^câdet burcunun ikbâl-i hürşîd-i cihândârı
Ziyâ virâi bu şehr-i dil-keşe pertevle dîdârı
- 2-Zemîne nağş olup şad-mâh-ı nev-na^cl-i semendâiden
Bu âyîn üzre cünbiş sâbit itâi necm-i seyyârı
- 3-Berîd-i müjde-güdan güş idüp erbâb-ı istikbâl
Reh-i şevkînde püyân itâilerse esb-i süvârı
- 4-Hülûş-ı benđegiye lâyıķ öldür bûs-ı dâmânũ
Kenâr-ı lebde istikbâl ide tab^c-ı senâ-kârı
- 5-Seher-i bîm gubâr leşker-i encüm-i şümârından
Sitâre tutdı piş-i çeşmine ebr-i güher-bârı
- 6-Semend-i 'azminũn âheng-i pây-ı nâfl-i zerkûbı
Pür itâi kâse-i çinî gibi bu çerh-ı devrânı
- 7-Egerçi yümn ile el âftâb-ı burc-ı ihsânũn
Gelüp bu şehri tezyîn eyledi pertevle dîdârı
- 8-Değildir bu mu'ammâ muhtefâ erbâb-ı hikmetden
İder şehr-i münevver kande olsa mihrũn envârı
- 9-O düstür-ı sehâvet-mâye kim dâim nisâr eyler
Misâl-i çeşm-i 'âşık zevkle dâim güher-bârı
- 10-O rütbe âstânı üzre pürdür ehl-i hâcet kim
Tih-i kafşinde halkũn nüh felek rahm kıldı destârı

5b:

11-Şafâ-yı mevc-i nūr-ı tal'atından ehl-i vicdānuñ
Gül-i bādām-ı nahl-i tūra döndi çeşm-i hün-bārı

12-Serāpā 'āleme ihsān vücūduñ görse bī-minnet
Ulurđı iktisāb-ı nām için Hātem mühürdārı

13-Nigāh itse riyāz-ı gülşene reng-i tenezzülle
Gülün mevc-i hevādan pest olur bŷy-ı sebŷk-bārı

14-İnāyet kılrsa hengām-ı cedel erbāb-ı 'irfāna
Atarlar cünbiş-i bār-ı müjeyle çerha kühsārı

15-Hŷdāvendā himāyet dāde-gān-ı meclis-i lŷtfuñ
Rek-i bādı fitil-i şem'un eyler rişte-i tārı

16-Buyursuñ çerh-ı neylī āftāb-ı 'avn-i rāyŷñle
Siler āyine-i mehtābdan dāmınla zengārı

17-Perişanlık serāpā hāk olup levh-ı havātırdan
Yazar 'uhdeñde cem'iyyetle şā'ir zŷlf-i dildārı

18-Mesāfuñ 'arsasında 'aciz ŷ efkendedir Rŷstem
Yanuñda 'ilm ile tıfl-ı sebŷk-h'andır Alī kārı

19-Nesim-i dilgŷşa hemdest olaldan bŷy-ı hulkuñla
Pŷr itmiş 'ıtrŷñla her bir şŷkŷfe dŷrc-i jengārı

20-Açup her bir dehān-ı hokka-i eşkŷfeyi āhir
Riyāz-ı dehri kıldı reşk-sāz-ı sŷk-ı 'aţţārı

21-Nice gam teşne-i mŷrg itmesŷn a'dāy-ı cerrārı
Ki āb-ı beste tīg-ı āteşinŷñden olur cārı

22-Pür itmek kaldı hūd a'ādā-yı aine hūn-ı tīgından
Çörek gibi zehirlense sezādır halka-i mārı

23-Sühande muhtaşar maṭlūbdur ammā huzūrūnda
Biraz 'arz eyleyem evza'-ı gerdūn-ı sitem-kārı

24-Tenevvür-āsā derūnum germ idüp táb-ı teb-i gamla
Kebāb itdi mişāl-i mürğ-i bismil bu dil-i zārı

25-Ham-ı siminde sevdā cūş idelden bülbül-i ṭab'ım
Libās-ı tīre-i mātemle ızhār itdi güftārı

26-Daḡı bir kāle-i kām almadın bāzār-ı 'ālemde
Benimle bilmezem bu çerh-ı gaddāruñ nedir kārı

6a:

27-Hınā-yı dest-i maḡbūbān gibi gafletle āḡir-kār
Çıkar elden duyulmaz bezm-i 'aşkuñ cām-ı şerşārı

28-Mişāl-i cezr-i medd-i mevce-i deryāyı pür aşup
Bu dehr-i pür-germūñ ikbālinün derpeydür edbārı

29-İderken ḡarmanından mūrlar ḡarmanla 'avdet
Yine eyler havāle çerh-ı gerdūne berk-ı gaddārı

30-Olup āzerde dil-i şad-gūna lām-ı havārışdan
Tırāz-ı tāḡ-ı nisyan eyledi divān-ı eş'ārı

31-Şiîri şîrden fark itmeyüp cālemde ez cümle
Çekilmez sıklet-i lâfı sühāna hāsidiñ bāri

32-Görüp āyine-i tākat güzār-ı tal'at-ı pākin
Yine söyleki şîrin tūti-i tab'-ı şeker-hvāri

33-Olaladan gülistān-ı cūdinñ vaşşāfı sultānım
Cihānı tutdı tab'-ı pākimñ şöhretle güftāri

34-Belīga başla hengām-ı du'adır gem olup zīra
Du'a itmekdir ihlāsiyla ehl-i dānişñ kārı

35-Hemīşe hurrem olsun cilve-gāh-ı şadr-ı devletle
Vücūd-ı pākini hıfz eyleye ekdardan bāri

Vezin:(.---/.---/.---/.---)

-2-

= MÜSTAKİL MANZUMELER #
(MÜSEDDESLER)

=KEFŞKER-NAME-İ BELİG=

1-İgve ü nâzda ol kefşker-i müy-ı şikâf

Pişe-gerdir obu şanayı' de degildir haffâf

2-Mest-i hayrân ider 'âşıkların ol gerden-i sâf

Görmedi tâze vü terlikde nazîrin eslâf

3-Haçer-i gamzeve ebrûsı anuñ tîre gılâf

Hele yokdur sözüml ol ta'zeve haqka'l-insâf

4-Beni yabana atar eski babuc gibi • yâr

Çıkma yoldan sag ayakkabı degildir agyâr

5-Böyle merdâne reviş zenne kesimle her bâr

Orta gel dâ'ire-i ehl-i dile çizme kenâr

6b:

6-Važ -ı rindâna bizi itme telâşıyla meşşâf

Hep çirişdir saña itmişler 'alâka etrâf

7-Tîg-i gamzeyle bizi pâreleyüp ol meh-rû

Târ-ı zülfüyle ider süzen-i müjgân rûfû

8-Var iken biçki-i berâne müşâbih ebrû

Đarb-ı müşteyle kırar 'âlemi ol 'arbede-cû

9-Ne kadar hışmıyla dil-i teng ise hengâme-i sâf

İşi bir kalıba ifrag ider erbâb-ı hılâf

10-Meh-i küyında rakîbün derisin yüz dönder

Zâirân-ı harem-i 'aşka çarıklık gönder

11-Reşk ider pertew-i nacline āyine-i sâf
Sîmden naclçası caks-i hilâl-i seffâf

12-Yâri ağıyarıdenî mesed olur zergerdân
Ökçe it kahriyla ke sencinden asar ol nâdân

13-Çift olur yâriyle tek durmaz • mest ü hayrân
Anı ben derim ki bir fil-ârâ teşhîre hemân

14-Paymâlitse çendüñ gibi ayakda eşnâf
Öyle perdahsızca şâhib mi çıkar hiç eşrâf

15-Çâr-darb ile meyâne kuşanıp köhne düval
Püşt ü pârdır yine Mısr ü Yemeni gez abdâl

16-Zâyedasında kayış merâ iseñ it terk-i menâl
Sirtuña atlas ü dîbâ yerine bir post al

7a: 17-Yehsa sen cāmîc ü mescidi idüp zir-i lihâf
Köhnelenmiş pabucuñdan geçemezsin leffâf

18-Kıç ayagıdır • ağıyar-ı denî şeytânunñ
Nakşı yok dest-geh-i haylede her gîz ânunñ

19-Zevrâk-ı meyle ayagın alıyer canânunñ
Rüzgâr üsti çıkar bahtı kavî korsanunñ

20-Yârdan bir dikeş ayrılmaz ider lâf ü güzâf
Âsmâne ne belâdır başa ol bî-insâf

21-Top-ı āyine-i şakal-zede ol çehre-i mäh
Āftāb en señ ider dergehini püşt ü penāh

22-Gerçi palançası yok hurda • ağıār-ı tebāh
Telama beynuna efsārı tekellüler gümrāh

23-Aña ilkā-yı muhāt eylemez ammā esnāf
Bakalar yarı tabānkeşde • bī-istiknāf

24-Bir alay ilsiz yüz viren dükkāne irkiş
Şimdicek oltanı yutdı tonaşur yolda rakīb

25-İtdailer fā'idēsiz müşteriyānı ta'āib
'Ākıbet kalmadı ol mehde bu evdā'-ı şekīb

26-Āzmiüp pişgehe çekdi hicāb-ı zerbāf
Kaldı evşāfını tahrire Belīg-i vaşşāf

Vezi: (...--/...--/...--/...-)

=HAMMAM-NAME-İ BELİĞ=

1-Uyanup eyledi ol fitne-i hâbîde kıyâm
Reh-i germ-âbeye hengâm-ı seher kıldı hırâm

2-Sandılar anı hemam doğdı güneş hâşıla cām
Câmekâne gelicek tutdı perî gibi mekâm

3-Tâbiş-i gerdene billûri ile dizildi cām
Şavk-ı ümmîd-i derâgûşıla kızdı hammâm

4-Savdı cāşık gibi başdan gül-i muḥabbîrin
Câmeden şîve ile çözdü mukaddem kemerin

5-Gül gibi eyledi kat kat çıkarup cāmelerin
Pîrehen refḥ olucak sandı gören sîm-berin

6-Perdeden öldü birden âyîne-i sîm-endām
Kışrını atdı harâretle ya şîrin endām

7-Tâb-ı nezzâreden endâmı harâret kapdı
Defḥ idüp gayrı hamamcıyı sogukluk yapdı

8-Şâdı dellâk görüp ânı yolundan sapdı
Vazḥ-ı naḥlin iderek ol büte âhîr tapdı

9-Sarı olup fûḩa-i müşkine belâ ol hodgām
Münhasif öldü yine nışfına dek mâh temâm

10-Tāze dellāk olıcak halvet-i hassa rehber
İtdi berberciğe güyâ ki kıran şems ü kamer

11-Teni palūda gibi kim dokunursa ditrer
Gördi kim gelmez evuşturmaga ol gence-i ter

12-Aldı dellākı harâret yapılıırken nākâm
Su yetişdirdi aña tas ile bir tâne gulâm

13-İstedi kîse-i miskin sürine dilber için
Piç ü tâb eyledi lif aña ezildi sabun

14-Şişe-i bâz-ı habâb ile biraz kurdı oyun
Künc-i halvetde görüp sanma • şühi mevzûn

15-Külhâni yakdı hamâma girüp bedr-i temâm
Nice pertev virücek bezme görürsün aḡşâm

8a:

16-Akdı su pâyine ol serv ü sanevber boyuñ
Tāze tāze suladı kâkül-i sünbül-büyüñ

17-Yüregi oynadı bir hâlete vardı suyun
Tās-ı lebriz içine aks idicek meh-rüyün

18-Gayret-i tâb-ı ızâr gele hemân parladı cām
Oldı ol dem-i küre nâre kılâb-ı hammâm

- 19-Sıcacı geçdiği ma' lüm olıcak hammāmuñ
Çıkma geldi diline ol meh-i bî-ārāmuñ
- 20-Tāb-ı ruhsārı yüzi sūyunu dökdi cāmuñ
Silđi birüne çıkıp āyine-i endāmuñ
- 21-Ma' nā-veş elbise-i fāhireyi giydi tenām
Virđi mışra' gibi ol kāmēt-i mevzūna hırām
- 22-Tuğ-ı şāhī gibi giysülerine su deyirdi
Açdı emvāc-ı hevā sūnbül-i müyin taradı
- 23-Duydı nātur kohuyı 'ūd ile 'anber aradı
Zülf-i dildārı • dem şāne arayıp durdı
- 24-Uçlarından dökülüp her tarafa 'anber-ham
Nefha-i büy-ı şafa-āver ile döldi meşām
- 25-Kahve fincānı dokundı leb-i dildāre meger
Serpilip gül suyu cūş itđi yakıldı mecmer
- 26-Çünkü hammāma giren kimse Belīga dirler
Müjer hammāma döküp aqçaları ol dilber
- 27-Sīne-i āyine-i paralayıp itđi kıyām
Gitdi ateş gibi ol meh dona kaldı hammām
Vezin:(...--/...--/...--/...-)

=BERBER-NAME-İ DİLÇÜ=

- 1-Şehlevendâne kesim şevkle hengâm-ı seher
Semt-i dükkâne hırâm itdi • şüh-ı berber
- 2-İdinip cāzibe-i ehl-i derūnı rehber
Virđi dükkānçeye teşrîf ile zînet ü fer
- 3-Geç güle kākül ucun gösterüp el sünbül-i ter
Tabla perçemden ehıbbāsına saçdı ‘anber
- 4-İtdiler buse la‘l-i leb-i şirine heves
Müşteri üşdi dükkâne yine mānend-i meges
- 5-Bu kadar kimseye kuyruk mı salar el nevres
Ya çözülsün ya başı kaydını görsün herkes
- 6-İstemez virseler el gönca-dehen yoluna ser
Belki maqbüle geçer olsa eger sım ile zer
- 7-Peştemal ucu gibi çekmedi ‘uşşākını yār
Tasma kayış gibi sarkar • meyāna agyār
- 8-Tüylerim ürperir el hāleti görsem her bār
Böyle cünbişle olur kerkarım āhir der-kār
- 9-Yari san‘atla ider terbiye üstadı mekir
Yehsa başdan çıkarır anı rakīb-i kâfir

10-Ne 'aceb çekmeceli dilbere dūş olduġ āh
Tasmanın kaysın olır 'āşıkı sırtından • māh

11-Mihr-i meh satl likin şebnem ü gül āna sipāh
Şekl-i sūnbūlde • giysü-yi mücemmed nāgāh

12-Kūlçe-i sīm-i muştafa bil ki āyine-i bir
ġamzesi usturadır nāvek-i müjgān-ı nīştir

13-Yāre • ed'iyeye-i me'sūre iderken ta'lim
Sūz-ı 'aşk itāi eser va'iz efendiye 'azīm

9a:

14-Şaşurup hefte başın oldı • fettāne Nedīm
'Akıbat eyledi dildāre sakalın teslīm

15-Bey' idüp mā-melekin itāi fedā-yı dilber
ġitāi peştāhtada ne cevheri kaldı ne dūrer

16-Kāle-i vaşlını bir ādem için eskidemez
Çokdurur müşterinūñ hātırını incidemez

17-Da'vet itme • perī rüyı tırāşa gidemez
Tazesiz bu kurı dükkançede yārān idemez

18-Rüy-ı mir'āta bakar her gelen erbāb-ı nazār
Olmaz āyinesiz elbetde dükān-ı berber

19-Oldı pertev-fiken ol mevki'a bir bedr-i münir
Karşı varınca bu mihr itāi cemālin tenvīr

20-Hâle-deş urdı • mehpāreye rengin peşkir
Ser tıraşa uzadıp boynun • da eldi eşir

21-Germ olup atdı 'arax-cebini kesdi ānı der
Baş açık 'aşık-ı divāneye döndi el per

22-Dik durup herkese • el serv ider iken pür-haş
Ser-fürü eyledi zānūsına yārūñ kodı baş

23-Mü-be-mü eyledi esrār-ı dil-i zārını fāş
Birbirinden nice biñ nāz ü niyāz itdi tıraş

24-Kalması her giz • meh-rūda keşafetden eser
Kıl kadar 'aybı eger var ise ānı göster

25-Zib-i ser eyledi destarı şükufe-āsā
Cā-be-cā dā'ire-i saḥḥā didi yārān şafā

26-Rüy-ı berber peçe eldi ana āyine-nümā
Göricek āyinede kendüyi el meh-hemtā

9b:

27-Üstüne gerçi nişār eyledi çok sım ile zer
Naḳā-i can ker idi āyinesine olsa eger

28-Sundılar destine kahveyle lebāleb-i fincān
Āh-ı 'aşık gibi bir iki nefes çekdi hemān

29-'Aşık-ı zāre Belīga ne belādır hicrān
Kodı cānāneyi 'azm eyledi büt-i bī-cān

30-Baş açık itâdigimiz âh ü figân kaldı eser
Gitdi el âfet-i devrân bize kaldı berber

Vezin:(...-- /...-- /...-- /...-)

=HAYYĀT-NĀME-İ DİL-DŪZ=

1-Şubḥdem bir büt-i derzū-yi puçe-i şīrin-kār
Gümüş endāze gibi ḳaddi ile kıldı reftār

2-Kāle-i hüsnin idüp zīb-i dükkān ü bazār
Rüb'a dek tutdı ruhın zülf-i kirih gūruh-ı yār

3-Gamze mīkrāş-ı belā sūzen-i müjgān hun-bār
Kāle-i rāzımı açınca kesüp biçdi nigār

4-İgneden iplige dek hāl-i dili yāre dāik
Çāki-i pīreheninden sedenin gördüm iplik

5-Düğme öksüzcedir eylerse dāhi serkeşlik
Yakasın dāvşirüp el āfeti sıkma dībelik

6-Öpdümürse peşine vuşla-i yāri āgyār
Sōnra yanında dikiş tutmaz • ipsiz mekkār

7-Hayli şalvarlı senāverdir • ebrūsı kemān
Tīr-i nezzāre-i dilāuze yelekdir müjgān

8-Cāme-i hüsn aña boyunca biçilmiş ḳaftān
Nīm-ten sıkma gümüş sīnesi dāim ōuryān

10a:

9-Gözün aç sāde nigāh eyle nigāre zinhār
Kapama fırça bulursa beneş eyler āgyār

10-Mest-i meyi söyle ki çağşır gibi ol mihrū
Olmuş āvīze miyān üzre bir arşun giysū

11-İç tonından kocınurken • sürin ü zānū
Mūmiyāne telama kolunū yazıkdır bū

12-Sıkma ‘antāri gibi penbedir endām-ı nigār
Çekemez sıkletünū belki tegeller dildār

13-Teng-i vaşlı yañulup çözme çıkar hierānı
Bār olur hātıra kim sōñra şerīdler ānı

14-Mele rūz eyleme yap yap kırılır kaytānı
İbrişim olsa değer turre-i müşk-efşānı

15-Lāyık olđur • mehūñ hatt-ı şu‘a-yı enzār
Ola kerrākesinūñ şemsesine rişte-i tār

16-Cübbeyi böyle kavuşturma gel ey simin-ber
Sırmalı fermeneyi çāk-ı kabadan göster

17-Dahi bir top dikemez başlı başına dilber
Tiz tut üste bu kürāīye hūseynī ister

18-Çırpıdan çıkmaz ise cānı ip eyler saña yār
Şūr-ı ‘aşk ‘āleminün karı degil bī-hencār

19-Yāre ma‘hūd iki deñluk çūka var āmāde
Sefī bir hırka ü destār ile olmaz sāde

20-Müşteri böyle kumaşı bulamaz dünyâda
Sandal olmaz aña nisbet bile kavz-ı dîbâda

21-Pembe atlas gibi ülkerli • rengin ruhsâr
Söyle zâhid zib-nîm gördüñ ise böyle nigâr

10b:

22-İşleri cümle kubûr yeñli libâde ber-düş
Her 'aba püşe nemed geydirir ol hâre püş

23-Dest-gâhında ne işler kesiyor 'işve-fürüş
Naqd-i cân ver ki bu esnâda satılmaz kelzüş

24-Nesyeyi levhına yazdıkça tebâşir ile yâr
Rûy-ı müyım ütüler âteş gayret-i nâ-çar

25-Zedeler cismümi yüksük gibi süz-ı niyâzım
Almaz üstüne hatâyı yine ol tannâzım

26-Hil'at-i ister begi püskürme seh-i mümtâzım
Dün Belîg açdım • cânâne meta'-ı râzım

27-Anı tahmîn ile ölçüp biçerek âhirkâr
Gördüğim çıkmadı san'atla tegellendi nigâr

(24a)nesneyi:neş eyi M.N

Vezin:(...-- /...-- /...-- /...-)

SAKĪ-NĀME-İ VELVELE-ĀRĀ

1-Sākī getür ki devr ide ol cām-ı āftāb
Āsār-ı feyza kâbil ola bezm-i māhtāb

2-Nessâc-ı kârgâh-ı hayāl ide feth-i bāb
Virsun kumaş-ı ma'ni-yi rengine āb ü tāb

3-Evvel kadehe'aks ide ref'eyleyüp niķāb
Mirāt-ı kalbe şahid-i maẓmūn-ı nūh-kitāb

4-Sāgar-ı keşān meclise keşf ola bī-hicāb
Sırr-ı hāşī-i sākī-i kevser ebū türāb

5-İtāükçe neş'e dāde-i kalbe müsā'ade
Cānān-ı cānı eyleye'āşık müşāhece

6-Sākī humār kesai imānum piyāle vir
Āzāā eyle benāēni gamāan nevāye gir

lla:

7-Hātır olunca neş'e-i meyaen şafā-peẓir
Gūş it şarir-i hāme-i aestānsērāne zir

8-Rinaān-ı mesti vākı'adan eyleyüp habir
Böyle vaşiyet eyleai bir sālhurāe pır

9-Ālāe eylesün kefen-i cismi ol'asir
Munkir cevāp sāylemesün göricek nekir

10- Bezm-i fenâdan ayâğı çün kim çeküp giâem
Nûş-ı şerâb-ı câdan ile def'î humâr idem

11-Sâkî şerâbı eykeme âlûde sâf ola
Envâc-ı zür-ı neş'e ile âil-şikâf ola

12-Kibrît-i ahmer ol meye nisbet güzâf ola
Her kim içerse vâkıf-ı esrâr-ı kâf ola

13-Bir meyi getür ki nûş idem anı mu'âf ola
Akvâl-i hürmetinde nice ihtilâf ola

14-Mîna içinde böyle husûşâki sâf ola
Men'î fakîhüñ ol mîmî şâyed hılâf ola

15-Ugratma bezme münkîr-ı aşkı kesel gelür
Virme şerâbı kibrîne ânuñ hâlel gelür

16-Sâkî fûruğ-ı bââe ile gel ayak ayak
Zulmet-i serây-ı hâtır-virâne şem'a yak

17-Efsürâe olai meclis işret-i nigâre bak
Allah'aşkına o büte bir piyâle çak

18-Pîr-i müğâne ile buluşıp keyf-i mâ-ittifağ
Virâi bu güne hâtır-ı nâ-şâaıma sebak

19-İy rinâ lâbe hâl-i yemiş aöküp'arak
Mey iç kalınca diñle beni rûhaan ramak

20-Tārīk olursa çeşm-i dile kûşe-i meğāk
Gülzār-ı caâne pençe aç olsa t̄ab-nāk

11b:

21-Sākī tegāfūl eyleme sun mey ki mest olam
Hem-hāl-i bezm-i bāde-i mest-i elest olam

22-Deyr-gehinde bunca zaman mey-perest olam
Ser-halka-i mecālis-i rindān mest olam

23-Lāyık mıdır ki hāk-i mezellet nişest olam
Pervāz iderken evc-i ma'ārifde pest olam

24-Yārān yapıldı ben ise hātır-ı şikest olam
Gül mevsiminde gam-zede vü nenk-dest olam

25-Tāk oldu tākatum çekemem bār-ı miñneti
Gönder ilāhi bendene bir ehl-i himmeti

26-Sākī sezā mıdır kala meyhāne neng ü tār
Kurbanuñ olduğum kanı ol cām-ı tādār

27-Beytü'l-Ḥarāma gel yine kandilini uyar
İtsün tavāf-ı meclisi hān-ı firişte-vār

28-Sundukça ehl-i 'aşka mey lāl-i huşk-vār
Şād ola rind-i külhānı rüh-ı lā-yahvār

29-Gülgün kümeyt-i sāgara nāgeh olup süvār
Bu seng-lāh-ı mehlikede itmeyem karar

30-Merdâne cünbiş eyleyerek şîr-i mest olam
Şâyed ola ki meclis-i maksûda yol bulam

31-Sâki cihânda hürmet iderler şarâbına
Bu köhne pîr-i müflîse mey vir sevâbına

32-Rindân bakup bu kârgâhuñ inkilâbına
İtmiş kıyas bâde-i nâbuñ habâbına

33-Rahl itme zâhid ehl-i hevânın şarâbına
Lâzım degil mi bâde bu bezmüñ kebâbına

34-Nekkâd-ı aşkın aklıñ irişmez hicâbına
İtme havâle rindi Cehennem azâbına

35-Baħr-i sefide geldi kim oldı simsiyâh
12a: Afv-ı Hüdâya nisbet ile böyledir günâh

36-Sâkî şerâb-ı nâbla lebrîzdir kedû
Zinhâr boş bulunma tehî kalmasun sebû

37-Câmı pür eyleyüp bânâ sun ic'tizârımı ke
Âb-ı hayât olmasa can beslemez bu su

38-Olmam firîb-hurde ey şüh-ı sâde-rû
Şahbâ-yı la'1-i fâm degül anberiyeye bu

39-Bir sâde ile bir harâbâta cüst-cû
Kim nebze içse eylemeye şafâya ser-fürû

40-Bu tenknâde müflis iken kâmrân ide

Mürgân-ı kuâs ile beni hem-âşiyân ide

41-Sâkî getür şerâbı ki def-i humâr idem

Hengâm-ı dide 'işret-i evvel behâr idem

42-Ser-mest olunca meclise gevher nisâr idem

Esrâr-ı 'aşkı ehli-i dile âşkâr idem

43-Her müyü tende tecellî nigâr idem

Dâmân-ı çerhi âhum ile pür-şârâr idem

44-Bednâm-ı 'âlem olmagla iftihâr idem

Bır servi boylı taze sevüp ihtiyâr idem

45-Min-ba'd-i bûs gabgab-ı sâkî kadeh bâ-kef

Nakd-i hayâtı eylemem yok yire telef

46-Sâkî sezâ mı hem içe hem dahl ide müdâm

Olsun ilâhî zâhid-i nânköre mey harâm

47-Gark eyle seyl-i bâdeye gan-ı kişverin temâm

Dârâya gâlib eyledi İskenderi bu câm

48-Vâreste dil bu tül-i emelden mey iç müdâm

Kimse cihânda bulduramaz hâline nizâm

49-Yezdî-i meyle al gam-ı dünyâdan intikâm
Aç gûş-ı hûşî diñle budur zübde-i kelâm

12b:

50-Dünyâ-yı bî-sebâta kapılma dahâsı yok
Bir köhne zendir ehline ânın cefâsı çok

51-Sâkî mey ile 'akâ-i muhabbet cedîd olur
Lâf ü vefâda her bir ehîbbâ ferîd olur

52-Dostuñ hemişe âdeme luţfı mezîd olur
Niçmet başında müftine herkes şehîd olur

53-Yârân-ı 'aşrı şimdî bilen nâ-ümîd olur
Hâcet deminde her birisi nâ-bedîd olur

54-Eşrât-ı sâ'at irâi gönüller hadîd olur
Dillerde belki nâmı vefânuñ resîd olur

55-Ahbâb-ı nükte-pervere dâim budur sözüm
Sevmem vefâsı olmayanı görmesün gözüm

56-Sâkî düşer mi meclis-i 'işretde gam yemek
Derdüñ var ise sînede gam çekme şîşe çek

57-Nirân dimendür al beni efsurdedir yürek
Söndi gönülden âteşi lâzımdır üfleme

58-Olmaz cihanda muṭrib-i tuṭiye ğayrı dek
Söyletmek için āyine-i Cām-ı Cem gerek

59-Gel gel kenâre çift elalım böyle durma tek
Tolsun piyâle 'aksine devreyliyor felek

60-Lâyık mı âh idüp felege bir iş itmeyem
Dâim muhâlif itdiği kavli işitmeyem

61-Sâkı te'allül eyleme gel yehsa humdeşi
Besdir lebûñle hâl-i ruhuñ nukl-demi

62-Mülk-i 'ademde cânına urmazdı şimdi ki
Hürmetle tutsa cām ü şerâbı elindeki

63-Âb-ı hayât-ı bâde ile nefh-ı Şur mey
Dil-mürde-gân-ı mey-gedeyi eylemez hay

13a:

64-Durma Belîğ rāh-ı harâbatı eyle tayy
Rehberlük eylesün sâña Hızır-ı hoceste pay

65-Olsun fedâ-yı şâhid ü mey cümle akça pul
Kurtul cihânda vesveseden mest ü bî-hüd ol

Vezin:(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

— G A Z E L L E R —

=İBTİDA GAZELİYAT-I HARF-İ ELİF=

-1-

1-Ķālīb-i her suhan-ı dil-keşe cāndır ma' nā

Lafızda ānuñ içün böyle nihāndır ma' nā

2-Menba' -1 cedvel-i tesnīm-i cināndır eş'ār

Mısra' -1 beyitte bir āb-1 revāndır ma' nā

3-Gice halvetde yanan şem' -1 firūzende gibi

Beyt-i berceste de feyz-1 lem' andır ma' nā

4-Lafz-ı rengin ile pūşide nikāb-ı gülgūn

Ehl-i dil bezmine bir şūh-ı cihāndır ma' nā

5-Berk-i gül-goncada mānend-i kilāb-ı hoş-bū

Hem nihāndır suhanımda ,hem 'ıyāndır ma' nā

6-Hūsn ile dilber-i mümtāz ise 'ālemde suhan

O büt-i 'işve-gerūñ rūyına āndır ma' nā

7-Aña elbāse sezā lafz bulunmaz dāim

Yehsa göñlümdə benim cıve-günāndır ma' nā

8-Dāne-i gevher-i şāfiāde olan āb-āsā

Dürr-i elfāzda şāhib cevelāndır ma' nā (1)

(1)Süleymaniye Nüshası bu gazelle başlıyor

(6b)suhanda:suhanımda S.N

9-Anı tahmîl ider elbetçe kaçar-ı suhana
Hâtır-ı nâz kime bâr-ı kirândır ma' nâ

10-Mey-i hamrâda olan neş'e-i pür-feyza bedel
Şîr ü inşâda hafî rûh-ı revândır ma' nâ

11-Bahr-i eş'âr-ı dilârâda sadefdir elfâz
Perver-i şiyâfta lü'lü-yi nihândır ma' nâ

13b:

12-Arşa-i şürede pâyimürde olur gerçi Belîg
Bağ-ı dilde şecer-i rişe-i revândır ma' nâ
(...--/...-- /...-- /...-)

-2-

1-Dilber odur ki ka'be-i küyunde bî-riyâ
Mağlûb-ı nefis-i hüse ola nakş-ı bu riyâ

2-Olsun kanâra-gâh dil-i ehl-i 'aşkda
Âşüfte tîg-i gamzesine hançer-i kazâ

3-Bî-berk ü bâr-ı mızra' dizemki dâneme
Eyler hurûş-ı cümbüş-i dil kâr-ı âsiyâ

4-Çâk olsa sine ma'den-i âhen-i rübâ gibi
Bir sözün itnem atlas-ı gerdündan ricâ

(1b)nefs:nakş S.N

(3a)dizem ki:dehrim ki S.N

5-Sevdâ-yı nazm-ı hâk-i Sitanbûlde cûş idüp

Oldı Belig başıma püsküllü bir belâ

(-- /-.- /.-. /-.-)

-3-

1-İtâk e gonce-femle seher merhaba şabâ

Açma bu dürc-i güher-i râzı kaba-saba

2-Çeşm-i 'alîle lâzım elur tutiyâ içine

Cânâne hâk-pâyini itme hebâ şabâ

3-Deşt-i fenâda sanma giden girdibâddır

Terkitdi renk ü büyu giyüp bir 'aba şaba

4-Hüdhüd mişâli cânib-i 'uşşâkdan yeter

Nâme-rasân mülk-i şahid Saba şabâ

5-Hâk-i derînde esse savursa 'aceb midir

Çıkmış nesim-i kuyun ile 'akraba şabâ

6-Dest-i Belig-i rind-i suhan-verde gül degil

Bir kâse virdi meyle lebâleb cebâ şabâ

(-- /-.- /.-. /-.-)

-4-

1-Zebûn-ı zir-i bâr-ı minnet elma mâhtâb-âsâ

Sana yetmez mi her gün bir tihi nân âftâb-âsâ

2-Ne aâlar müşkilât-ı mebhâş-ı zâr-ı derûnundan

Açılsa ehl-i dil bir câhil-i dûna kitâb-âsâ

(G3;2a) içine: içün S.N

(G3;5b) çıkmış: çıkadı S.N

14a:

3-Her el âzâdeye Mecnûn lâ-kayâ elunur itlāk
Ârı zencîr-i âhın tutmaya mevc-i sîrâb-âsâ

4-Sakın mevhuş havâdis gibi yârâna kesel virme
Şafâ ve neş'e vir her vardığıñ bezme şerâb-âsâ

5-Seni rûsvâ iderler devr-i paş-ı men'le âhir
Bilâ-da'vet eturma hâmina gayruñ rebâb-âsâ

6-Yine ehl-i keremden 'add ider sâhib hired ârı
Eger ihsan ederse aldığıñ her kim sehâb-âsâ

7-Belîğa pâdişâh-ı mülk-i istignâdır el âfet
Nigâh itmez yolunda pâymâl olsam türâb-âsâ
(.--- / .--- / .--- / .---)

-5-

1-Tehîdir bâr-ı gândan bezme püryândır mînâ
Mişâl-i serv-i seng-i ta'neden âzâdedir mînâ

2-Müdâm agzın açup hayretde kalmış piş-gâhında
Cemâl-i âftâb-ı sâgara dildâdedir mînâ

3-Sakınmaz herkese mâ fi'z-zamîrin'arz ider dâim
Derûnı safdır nakş-ı cebelden sâdedir mînâ

4-Sadâ-yı nâgme-i gulgul kesilmez meclis-i meyden
Murad üzre mezâkın dâima icrâdedir mînâ

(la'püryandır:pür-badedir S.N)

5-Şerâb-ı âteşine rûzgâruñ âfeti meyler

O şem'a sâkiya fânus içün âmededir mînâ

6-Olup hâdmetde kâim hiç tevâzu'dan degil hâlî

Belîga var ise câm-ı meye üftâdedir mînâ

(.--- /.--- /.--- /.---)

-6-

1-Derûnunda ider hâmuşluk gönlünde bu'aşk âteşin itfâ

Demâdem bâdzen elmazsa tahrîk leb-i güyâ

2-O gülşende gönül ümmîd-i hâb-ı râhat eyler kim

Olur bânuñ şâkeste renk ile hâb-ı kirân efnâ

3-Harâb eyler ânı mânend-i seyl âmed-şed merdüm

Sevâd-ı künc-i 'uzlet olsa şimdi lâne-i 'ankâ

4-Nezâket riştesin el rütbe-bâruñ itdi tabuñ kim

Yanında çember-i çerh oldı çeşm-i süzun 'uñyâ

14b:

5-Bahâr el rütbe şâfi eylemiş kim tıynet-i bağı

Virir âvâze elden düşse reng-i şule-i hınâ

6- Olup zencirli servi gibi nevzûn mısrâf-ı bî-cân

Belîga 'avdet itmez dîdeye tār-ı nigh kaṭ'a

(G5:6a)kaim:daim S.N

(1a)*Derununda ider hamuşluk aşk-ı ateş-i itfa " S.N

(4b) ulya: isa S.N

15a:

=Fİ-HARFİ'L-BA=

-7-

- 1-Hevâ-yı feyz-i mihr-i ʿaşk ile şeb-gîr ider mehtâb
Ki mâhın selsebîl-i nûrdan pür-şîr ider mehtâb
- 2-İdüp der-pûta mevc-i pertev-i şems-i cihân-tâbı
Nüçûm-ı çerha meşk-i şanʿat-ı iksîr ider mehtâb
- 3-Giyüp bir al eteklik hâleden meydâna ʿazmetti
Semâda mevlevî ʿayinini icrâ ider mehtâb
- 4-Felekde gûyiyâ bir pehlivân-ı nâvek-efkendir
Şuʿâda tîr pürânı hâlesin zehkîr ider mehtâb
- 5-Elinde hâme-i zerîni Mevlânâ-yı Rûmi-ves
Gice âşâr-ı Şemsi şevk ile tanzîr ider mehtâb
- 6-Olur hem-vâre maẓhar kimyâ-yı feyzına şemsüñ
Ki hâle çilesinde şubhadek şeb-gîr ider mehtâb
- 7-Siyeh tabʿân olur rüşendilânın düşmen-i cânı
Ki derâ-i tîre-rûzi dâima âil-gîr ider mehtâb
- 8-Nice terk eylesün şeb-i zinde dârân-ı vâdi-i ʿaşkı
Ten-i pür-zaʿîfe mevc-i şuʿleden zencîr ider mehtâb

(1b)mâhın:câmın S.N

(3b)icrâ ider:tasvîr ider S'N

(7b)derâ-i tîre :düzâ-i tîre S.N

9-Bu şeb revnağ fezâ-yı bezm-i mehtâb olmasun ol şüh
Ki germyetle cism-i pâkine te'sîr ider mehtâb

10-Belîga Râtıb Âsaf-ı nazîrûn bezm-i hâşında
Bu nazmı hâme-i zerrîn ile tahrîr ider mehtâb (1)
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Dîdeden dâmân-ı eflâke döker hûn âftâb
Gâlibâ bir şâh-ı hüsne oldu meftûn âftâb

2-Böyle bî-pervâ nice mehtâne kec-rû olmasun
Her seher çerha sunar bir câm-ı gülgün âftâb

3-Hâle-i âgûşa aldım ol mehi annâ bu şeb
Hâvfım oldur kim ide nâgâh şeb-hûn âftâb

15b:

4-Devr-i hüsnünde bu devlet yüz virir âyîneye
Kim derûnunda ânuñ mâh olsa birûn âftâb

5-Güldürürse rüyumu her gün siphrûn rûzgâr
Kâse kâse her seher mûş itdirir hûn âftâb

6-Gerçi şeb ârı karardur dūd-ı âh-ı 'âşıkâne
Dâmen-i çerha sürer her subh sabun âftâb

7-Bu gazel evc-i siphr-i ma'rifetdir kim Belîg
Ma'la'ından makta'a varınca mazmûn âftâb

(1) Bu gazelde İ.Ü.de olmayıp S.N.de bulunan beyit:
"Eger var ise cüz'ü-yi fen-i şeb-rûlıkda noksanın
Seni küyunda yârin 'âleme teşhîr ider mehtâb "

(6a) 'âşıkâne: 'âşıkân S.N
(--- β --- / --- / ---)

- 1-Gönlünü âyîne-i 'aks-i ruh-ı cāmâne yap
Beyt-i ahzâmı Züleyhâ gibi vuslat-hâne yap
- 2-Hâne-berdüş ile eglendirme rûhuñ bir nefes
Girdibād-ı âsâra hâk-i tenüñden hâne yap
- 3-Âteş içre cilve itmek şive-i pervânedir
Sen var ey bülbül çemende hâr ü hasdan hâne yap
- 4-Târ-ı zülf-i yâr-i nâzikden aña ey çeşm-i ter
Sâye-i müjgân ile bir âbnüsü şâne yap
- 5-Ka'be-i küyunda ol şüh-ı cefâ-cünuñ Belîg
'Ukde-i târ-ı şirişki sebha-i şad dâne yap
(--- /!--- /!--- /!---)

- 1-Kulak tut bağbân-ı saşka ey gül dinlemeklik yap
Şüküfte daglarla sinemi ra'nâ çiçeklik yap
- 2-Celâleddin-i Rûmi gibi sergerdân olup âhir
Gubâr-ı girdibād-ı cismüñü Ruma eteklik yap
- 3-Revişde ey perî-rû berķ-i 'âlem-nûra beñzersin
Şitâbuñdan kebâb öldi cigerler bir yemeklik yap

(2b)girdibād-ı âsâra:girdibad-âsâ ana S.h
(4a)nâzikden:nazikdir
G1(2b)rûma:rûha S.N
G10;3a)âlemnura:âlem-sûza S.N

4-Cihānı yakmaga ‘azm eyledüñ ey şüh-ı âteşbār
Dil-i pür-âhımı al yanuña lâbüd fişeklik yap

5-Pey-ender-pey nice tîr-i nigâhe iktizâ eyler
Müheyyâ şehper-i müjgândan vâfir yeleklik yap

6-Tegâfûl-güne geçme sâkinân-ı hâk-i küyüñdan
Helâk eyler rakibi semt-i ‘uşşâka döneklik yap

16a:

7-Gelüp bâd-ı berütı bezm-i rindâna yaparsañda
Hele riş-i dırâz-ı zâhidi uz kes siñeklik yap

8-Beliğ-i zârıyla ey nahl-i ‘işve bâğ-ı hüşnüñde
Eger şeftâlû virmezseñde bâri büseliklik yap
(.--- / .--- / .--- / .---)

-11-

1-İder el âftâb evc-i hüşne kec nigeñ kevkēb
Anıñün menzili ‘âlî iken öldı tebeh kevkēb

2-O şühun dâne-i hâl-i ruhunda feyz-yâb olmuş
Felekde âhterimden gayrı yokdur bir siyeh kevkēb

3-‘Aceb mi tutsa İskender gibi iklîm-i zulmâtı
Rikâbında olur mâh-ı şeb-ârânüñ seyh kevkēb

(4a)şuh-ı ateş-bar:tıfl-ı ateşbar S.N

(7b)zahiği:zahide S.N

(8a)zarıyla:zarına S.N

(8b)buseliklik:bir direklik S.N

4-Temâşâ eyle yârûñ nakş-ı rûyı hâl-i ebrûsın
Nice bir araya cem° oldı bilmem mihr ü meh kevkeb

5-Cihânda derdeserdir bâr-ı zîb-i efser-i zîr ten
Cünûn erbâbına şahrâda besdir şebekle kevkeb

6-Bu zulmet-gâhda rüşendilâne perû ol zirâ
Gice yabanda kalsa gösterir gümrâha reh kevkeb

7-Makâdderden beter iş sa° d u naşsa ic°tibâr olmaz
Nişân olmuş Belîğa tîr-i âh-ı bî-keşe kevkeb
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Dağı hat almadı iklîm-i hüsne gâlib olup
Ne ser-nigûn takayar zülfi sorgucun maḥbûb

2-Eşer-i 'akîbi gelür âh-ı sîneden gülbânûñ
Şadâdan evvel alur menzîlini dâne-i top

3-Atılma pâreye fındıkcıdır • sîm-endâm
Virir neşâḫ aña yalnız kadar zer-i maḥbûb

4-Delîl olup diline büy-ı hûn-ı pîrâhen
Bilürdi Yûsufunuñ kande oldugun Ya°kûb

(5a)zir ten:zerin S.N

(7b)bi-keşe:bi-kene S.N

5-Mollada âdemi beddir bürehne itmekden
Kalenderân-ı hakikat yanında keşif 'ayub

6-Kapılma câzibe-i hüsn-i ser-tıraşa Belîğ
16b: Kıyâmeti keparır başuña • şehreşub (1)
(.--- /...-- /...- /...-)

=Fİ-HARFİ'T-TA=

-13-

1-Fürûğ-ı mihr-i ruhsâruñla bedr-i tâmdır mir'ât
Cihânda yehsa hem-reng-i sevâd-ı şâmdır mir'ât

2-Olur hemvâre timsâl-i bütân-ı şehre menzil-gâh
Temâşa eyle güyâ hâne-i eşnâmdır mir'ât

3-Çekilmiş halka halka risteler emvâc-ı cevherden
Bakılsa 'aks-i yâre 'arsa-gâh-ı dâmdır mir'ât

4-İder el meh nigâhın şarf-ı nakş-ı hâl ü hat zîrâ
Hışâb-ı nakd-i hüsne safha-i erkâmdır mir'ât

5-Demâdem tâbiş-i gülpenbe reng-i 'aks-i rüyundan
Ötünde hün ile bir şişe-i haccâmdır mir'ât

6-Ne hâcet keşmekeş . hübân ile el şüh-ı bî-pervâ
Saña da'vâ-yı hüsne huccet-i ilzâmdır mir'ât

(1)Bu gazelde İ.Ü.de olmayıp S.N de bulunan beyit:

"O şüha göndereyim nâmemi hiç olmazsa

Dehân-ı ruhuna divârını kapar mektûb "

7-0 şūhuñ pertev-i envāc-ı rüy-ı tâbnâkindan
Misāl-i küşte-i lerzende bî-ārāmdır mirāt

17a:

8-Degil āyīne yārūñ naqşını almak hevāsiyle
Bū dehr-i fitne-zāde kâlib-i endāmdır mirāt

9-Derūnumda sebātı mün'adin her naqş ü timsālūñ
Vefāda hem-hayāl çerh-ı mīna-fāmdır mirāt

10-Bu nazımından hayālāt-ı Belīgi fehm ider herkes
Ki esrār-ı dili ifşāda bî-ārāmdır mirāt

11-Cenāb-ı Rātıb Asaf nazīrūñ bezm-i cevrinde
Temennā-yı Belīge nusşa-i ilhāmıdır mirāt
(.--- / .--- / .--- / .---)

-14-

1-0 perī eylese erbāb-ı sūhanle kelimāt
Nüktedānlıkta nice bülbülü eyler iskāt

2-Ölümümdür benim ahbāb ile haclede bu gün
Virselere bāde-i gülgün yerine āb-ı hayāt

3-Aimsenūñ hiç gönül āyīnesini kırma sakın
Yehsa biñ nişter olur hakuña her bir mirāt

(3b)"Kırıcak kasdına biñ neşter olur bir mir'āt" S.N

4-Vaz'ü tavrın gözedüp çıkma yolundan zîra
Dogru yürür kelimâta harekât ü sekenât

5-Bülbülün kavline külbünde kulak asma gel
Gülistânda bulamazdı yokdur turfa mükât

6-O perinün alamaz 'aksini mir'ât amma
Hâne-i âyîne de cilveler eyler biz-zât

7-Süst olur pîrde eczâ-yı mu'âsıya havâs
Hareketden kalur eyyâm-ı şitâda haşerât

8-Beytimi gâdr ile nakz eyleme insâf eyle
Yapmışım ben bu kadar halka cihânda ebyât

9-Bed-zebânlık yakuşur süreti çirkin elana
Herkesün uygun olur zâtına elbette men'ât

10-Hasmın ilzâmına bu fenn-i me'ânide Belîg
Sözünü eylersün levh ü kalemle isbât
(...-- /...-- /...-- /...--)

1-Çarda sâle irüp el büt-i şîrin hareket
Nev'i âdemde 'iyân oldı bu güne mâhiyyet

17b:

2-Eylemiş cism-i şafa-bağşini hallâk-ı ezel
Nevber-i gülbün-ârâyiş bâg-ı cismet

(4b)yürür:yoldur S.N

(9b)men'ât:safât S.N

(10a)"hasmın ilzamına ne var bu fenn-i me'ânide Belig"S.N

(10b)eylersin:eyler isen S.N

- 3-Gül-i ruhsârına dikkatle nigâh itdikce
‘Arz olur benefşe bäliden mevc-i nükhet
- 4-Safdir tıynetü ol rütbe ki eşkâl-i haväs
Sâyesinde görünür âyine-veş bi-minnet
- 5-Candan ketm için âvâz-ı kudum-ı ‘aksin
Sermedir şah-ı derûnundaki gird-i külfet
- 6-Reng-i endâm-ı gülefsâna eyle bir ü tenden
Görinür pîreheni şişe-i püryân şıfat
- 7-Yakdı rüyunda per ü bäl-ı tezrev nigehi
‘Adem-i tākāt ile süziş-i nâr-ı hayret
- 8-İntidââ itse eger fart-ı letâfetden • dem
Eger eyler ruhuna târ-ı nigâh-ı hasret
- 9-Ruh-ı rengîmine gülşende dūçâr olsa eger
Büy-ı gül berk-i güle bir dahî itmez ‘avdet
- 10-Dem-i tahmîr-i vücûdunda • nûr olsa revâ
Reng-i hınâ gibi zib-âver-i dest-i kudret
- 11-Der-hayâl eyleseler dilâe ânı zâhir olur
Şemc-ı fânus gibi hârice nûrâniyyet

(5a)âvâz:âşâr S.N

(8b)hasret:hayeret S.N

(10a)tahmîr:tecmir S.N / revâ:sezâ S.N

(11b)şemc:şems S.N

12-Nazm-ı erbāb-ı dili ezber idüp el āfet
Keşf-i esrār-ı me'āniye iderse bir mihnet

13-Levh-ı tab'ında tehi sine-i billürından
Hep mücessem görünür nāse hayāl-i şevket

14-Eriyor hokka-i la'linde kelām-ı şirîn
Ne gezer yehsa lisânında e şūhuñ lüknet

15-Keşret-ı 'āşka meyl ideli el āfet-i cān
İtti sad-pāre beni erre-i sîn-i hasret

16-Böyle hüsn ile cefā-piş eylese yāre Bēlig
Ya tahammüldür aña çāre ya 'azm-i gurbet
(...-- /...-- /...-- /...--)

-16-

1-Arsaya biñ la'bele sürse eger ferzāne āt
Bir piyāde-gāh olur eyler şeh-i devrānı māt

18a:

2-Fırsatı fevt itme ey dil böyle kalmaz rüzgār
Keştī-i bāde suyun buldurdı kullana keyfi cāt

3-İttişālinden cüdā olma muvāfık yāveriñ
Zeruyla müşkil kopar bir rişte olsa iki kat

4-Macerāyı keşf ider şāyed dehāna zahm-ı dil
'Aşıka ey genca-leb bir buse vir agzın kapat

(12a)afet:büt çin S.N /

(12b)mihnet:ragbet S.N

(16a)"Böyle hüsn ile cefa-kar olıcak yare Bellig" S.N

5-Müşterisi çok döğünmez bir kumaş-ı tazedir
Sen hemân bazar-ı isti'âda cânâ işve sat

6-Nâr-ı aşkıyla yakup mahveyle rahat pâsterin
Dâne-i ahker gibi hâkister-i külhanında yat

7-Şür-ı baır-i gam bizi bu bezme atmışdır Belîğ
Keştî-i meyle 'aceb limana geldik lenger at
(-.-. / .-. / .-. / -.-)

-17-

1-Bildirir herkese hâlim dil-i âyine-sirişt
Baksa mir'âta görür kendini hûb'la zişt

2-Mâsivâ naş olıcak dilde harâb eyledi yâr
Bakılır kişver-i İslânda yapılsa kenîşt

3-Nice ecr isteyecek girmeye bizden riğvân
Mülk-i mevrûs-i Beâi Âdem iken bağ-ı bihişt

4-Çeşm-i hün-rizûn atar aşıkâ geh tîr-i nigâh
Çamzeder gâh sunar pençe-i müjgânına hişt

5-Derd olur olsada pîrâne gedâ-yı bihbûd
Bulamaz vakt-i direv neşv ü nümâ ile kışt

(2b) bakılır:yakılır S.N

(5a)gedâ-yı bihbud:deva-yı bilbud S.N

(5b)ile:abla S.N

6-Yine bir süfle nihād evini yapmaga gider
Mihr ü mehdēn bu felek sırtına urmuş iki hışt

7-Çerh-ı dūn t̄alib-i dūnyāyı ferib eyle Belig
Çeşm-i necme kayub enğüş-t-i hilāli deydi pūşt
(...-- /...-- /...-- /...-)

-18-

1-Ne rütbe seherde çalışdı e dāde-i Hārūt
Ki atdı kendüsini çah-bābla Mārūt

2-Görünce hūsn-i cihān-sūz-ı yâri ins ü melek
Pür öldi na' re-i hevā ile 'Ālem-i lāhūt

18b:

3-Kemāl-i hūsn-i haṭṭ-ı lā'ı-i yâre şevkinden
Boyandı hasret ile kıbkızıl kane yakut

4-Şehīd-i 'aşkı olursam e şūh-ı serv ü kaddūn
Dıraht-ı servden elmazsa istemem tābut

5-Bu nazma var ise söz söyle haşma buldursun
Berā'a-i duzbān ile müdde'āya sebūt

6-Belig kəpçasını devşir ağzınū zīrā
Cihānda şimdi geçer mūsikī yerine sūkūt

(7a)ferib:karib S.N

(3a)yar ü şevkinden:yare şevkinden S.N

(...- /...-- /...- /...-)

1-Virmem hayâl-i dilbere çeşimde câ 'abes
Olmaz habâb-ı meclis-i mevc-i hevâ 'abes

2-Kimse lîme-i yâr olamaz iltifât ile
Seng-i siyâha câzibe-i kehrübâ 'abes

3-İkbâl-i bahş-i bî-mezedir 'ahd-i şîbde
Hengâm-ı rûze gelse dile iştihâ 'abes

4-itmez revân-ı 'âşıkı tûl-ı emel eşîr
Bâl-i hümâya pîçiş-i mevc-i hevâ 'abes

19a:

5-Eylerdi pençesin şafak âlûde âftâb
Dest-i nazara olmasa reng-i hınâ 'abes

6-Yokdur şerâb-ı meyde şafâ-yı mey-i kühen
Nev kîselerde da'vâ-i nakd-i sehâ 'abes

7-Bir başka feyzâ her dil-i şeydâ rubûdadır
Gâh za'ife cezbe-i âhen-rübâ 'abes

8-Tevfîk-kârı dâne-i maksûma sa'y ider
Dönmez efendi böyle bu heft-âsyâ 'abes

9-Merk-i fakîr-i nâleden itmez cihânı pür
Seyr-i bürehne-pâdın ümiâ-i şadâ 'abes

(3a) bahş: baht S.N

((6a) meyde: nevâe S.N

10-Eyler bereşte şem'-ı ruḥuñ ānı rişte-vār
Olmuş nigâh-ı dīde-i aḥvel dūta 'abes

11-Virme ümiâ-kâr ile dest-i cebâne tīg
Taşvīr elinde olsa muşavver 'asa 'abes

12-Ağyāre hāk-i rāhūñü vaşf eylemez gönül
A'māya şerḥ-ı hāşiyet-i tūtiyā 'abes

13-Ol şāhbaz sedire-nişīn şayd olur bu şeb
Olmaz nār-ı küşte-i hadeng aña 'abes

14-Ehl-i cihānı kendüye fermān-pezir ider
Gelse egerçi kāni'a dahl-i becā 'abes

15-Feyz olmadıkca ma'nā-i bī-gāneye Belīg
Elfāza eylerim dir iseñvāşinā 'abes
(-- /-.- /.-.- /-.-)

1-Diyār-ı gurbeti seyre naşīb olur bā'is
Ki 'azm-i bāga ya ayvā ya sīb olur ba'is

2-Yaparsa zulm ile zālīm benā-yı Şeddādı
Anı harāba bir āh-ı garīb olur bā'is

3-Beni şikeste dil eyler mi bî-sebeb ol şüh
Hudûs-ı fitneye dâim rakîb olur bâ'is

4-Viren revâyişi kâlâ-yı hüsne 'âşıkdır
Ki iştihâr-ı güle 'andelîb olur bâ'is

5-Harâret-i dili teskîn ider vişâl ile yâr
Devâ-yı renc-i sakîme tabîb olur bâ'is

19b:

6-Gâtürdi câzibe-i mihr-i rakşa zerrâtı
Yürekde cümbüşe meyl-i habîb olur bâ'is

7-'Acib mi nazm-ı Belig olsa câygir-i derûn
Kabûl-ı tab'a nükât-ı 'acib olur bâ'is
(.-. / .-. / .-. / .-.)

- 1-Haçerûñ 'aksinedir derâ ile humyâze-i mevc
Keşf olup böyle bu zahm-ı dehen-i tâze-i mevc
- 2-Çâk olup cünbiş-i 'aksünle eger cevherden
Şafha-i âyîne de olmasa şîrâze-i mevc
- 3-Düşdi sūzişle hayâlünle dil-i âbe müdâm
Müteharrik kef-i 'ummânla yelpâze-i mevc
- 4-Kıpamaz zahm-ı dilün ağzını ikbâl-i cihân
Vaşlı seylâb olamaz ââfî'-i humyâze-i mevc
- 5-Maḥmil-i 'aks-i ḥabâb olmasa deryâda nigâr
Anı bâr itmezdi kendüye humpâre-i mevc
- 6-Killet-i mâdiâ ile bahr ise âdem kem olur
Şad dehenle yemmi i'lan ider âvâze-i mevc
- 7-Leb-i deryâda senüñ hemçü 'aşâ-yı Mūsâ
Açıyor naḥl-i kaddün 'aksine dervâze-i mevc
- 8-Olsa tevfiḳ-i Hüdâ âdeme ḥırz-ı bâzû
Hiss ü ḥaşâki ider rişte-i şîrâze-i mevc
- 9-Bahr-i nazmı idemem kilk ile peymûde Belîğ
Atlas-ı bahri temâm ölçemez endâze-i mevc

(2a) olup: olur S.N

(3a) "Düşdi suzişle dil-i âbe hayalün ki müdam " S.N

(5a) habab: nigar S.N / nigar: habab S.N

(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Gönlüm hayâl-i vaşl ile ta'mîr olur mu hiç
Rü'yâda âb-ı hurde olana seyr olur mu hiç

2-Nakşûn hayâli kalmadı mir'ât-ı dîdede
Âb üzre kilik-i mûy ile taşvîr olur mu hiç

3-İtmez e şüh 'âşık-ı hayrândan ictinâb
Şîr-i musavver âfet-i mahcîr olur mu hiç

20a:

4-Dildir zühür-ı aşka sebep levh-ı sînede
Bî-harf ma'nâ-yı safhaya tahrîr olur mu hiç

5-Müjgân-ı zahmına nice el gamze işlesün
Ey dil gılâf-ı hançere şemşîr olur mu hiç

6-Her kim işitse hak sözi telh ise hâzm ider
Vezniyle olsa meyve gelügir olur mu hiç

7-Mir'ât-ı tab'a derd-i remed reng-i bâr iken
Nazm-ı Belîg râşdi-i tanzîr olur mu hiç
(-- . / - . . / . - . . / - . -)

1-İder mi 'âkil olan kinse teagnâye vülûc
Kemâl-i haşiyet ile itmeyiace fikr hurûc

(2a)hayali:hayatı S.N
(5b)hançere:hançer S.N
(6a)ise:olsa S.N

2-Yapıldı pâyüne nerdübân-ı kaçır-ı sühan
Ki satır satır nigâh eyleye müzül ü 'urüc

3-Henüz hat almadı iklîm-i hüsnünü e şūhuñ
'Aceb niçün takayer zülfi ser-nigün serguc

4-Dolaşdı zülf-i kirihgîr-i dilbere dek-i dil
K̄em oldu hayli zamandır uruşta virmedi uc

5-Ne sūd e mir'âtüñ âdem içinde görmez mi
Habâb-veş kürre-i âsmâni kalıb-i puç

6-Gelürse meclise sâķi rakîb-i âhen-i dil
O rütbe sun mey-i kitâli kim kesülsün tuc

7-Sühânde ma'nâ-i rengin laţif edâ ister
Hakim ider mi gülgünü eylemez memzuc

8-İkâbîr-i şu'âra meclisinde şadra geçüp
Belîga besdir âdemlik bu kâle-i mensuc

(3b) takayer: takar I.Ü.

(7b) eylemez memzuc: ab ile memzuc S.N

(.-. / .-. / .-. / .-.)

=HARFİ'L-HA =

-24-

1-Fürûg-ı neş'ede birdir vücûda rûhla râh
Ki nakl-i meclis ola bûs-ı gabgab teffâh

2-Zevâl-i devlet -i metbû'ı istemez tâbî'
Sefîneyi sakınur yolda rehrev-i mellâh

20b:

3-Göñül ki leyle-i zülfünde kaldı dildârûñ
Görür ol âyîne-i sine-i küşâde şabah

4-Degil hatt-ı leb-i cânâne kim dū-ebrūdan
Düşürdi sâye açup şâhbâz-ı hüsn şabah

5-Hezâr döşine takar çeşm-i sâhirûñ müjeden
Yumup açınca gözi kullanur bu deñlü silâh

6-Abes degil dil-i mecrûha tünd-i hü-y-i yâr
Zarardır itse zahım-dâre merhamet cerrâh

7-Bu heft beyit nüh eflâk ile beraberdir
Belig hendese-i kilik ile olındı messâh
(.-.- /...- /.-.- /...-)

-25-

1-Her vecdile eṭvârı sâirlerine râcih

Bir şūh-ı cihân gördüm dilber dimege şâlih

- (1b) nakl-i meclis: nakl-i bade S.N
(2b) yolda: yemmede S.N
(3b) sine-i : sineyi S.N
(4b) sabah: cenah S.N

2-Gitdükce ziyād eldi gönülümde teb-i 'aşkuñ

Bu âteşe dāmendir cümbüşle leb-i nāşih

3-Derd-i dili gösterdim hep rüzen-i zahımından

Keşf elmaz idi hālim lütf eylesese cārih

4-Ebrüyla hatt-ı leb bir kıt'adır ey zahid

Ma' nāsı anuñ gāyet erbāb-ı dile vāzih

5-Bu hatt-ı gubāriye ruhsār-ı kenārında

Bu fende ānı yazmaz hic vechle bir şārih

6-Sultan Mehenmedde seyr eyle Belig elbet

Derbeste ise gönlüñ anda bulunur fātih

1-Sinede galğan gönülden gevher-i yektā-yı rüh

ldı fānus hayāl-i şem'-i dil mīnā-yı rüh

2-Erre-veş bir gün keser naḥl-i hayātüñ bī-dirig

Cezir ü med mevce-i enfās iken'isā-yı rüh

3-Bend iderlerdi hezār afyenuyla ebnā-yı dehr

Zerre miqdārı nişān virse eger 'ankā-yı rüh

{4a}zahid:va iz S.N

{5b}vechle:nescle S.N

{1a}gönülden:olaldan S.N

{3a}afyonıyla:efsun ile S.N

4-Reng mi bi-ruhuna eyler şise-i meyden güzār
Ulamaz eflāk-i sead-i āsmān peymā-yı rüh

21a:

5-Pāk tut reng-i ‘alāyıkdan derūn-ı sīneñi
Cilve-gâh-ı yâr ola āyine-i sīmā-yı rüh

6-İstimād itmez devām-ı mekinine erbab-ı huş
Rište-i enfās iken zencire penâ-pây-ı rüh

7-Teşne-i serşār ile hunābeden lebriz elub
Bezm-i gamda şise-i büthāledir mīnā-yı rüh

8-Yâr bu şeşle hamitmez kaddini rühāniyān
Girdibād-ı dem-i tir-i pirāhen bālā-yı rüh

9-Muhtefiādir meyde keyfiyet gibi erbāb-ı hâl
Kimseye fetḥ olmadı ḥüsn-i bedende cāy-ı rüh

10-Ālem-i aḥbāba cāri eylemiş ḥükmin Ḥüda
Devr ider cevvalē-āsā teşne-i saḥbā-yı rüh

11-Cezbe-i envār-ı ‘aşkuñla bulursa bāl ü per
Cilve-gâh-ı Sidrede maḥsūd olur me’vā-yı rüh

13-Levh-ı aivān-ı kazādan intihāb olmuş Belig
Reng-i maẓmūn ile birdir şafḥa-i gazā-yı rüh
(--- /-.- /-.- /-.-)

(6a)mekinine:meksine İ.Ü

(7a)hunabeden:hunabden İ.Ü

(10a) alem-i aḥbaba:alem-i ecsama S.N

(12a)intihab:inticab S.N

(--- /-.- /-.- /-.-)

1-Güle 'alâkasını kûş idüp serâser-i şâh
Çemende hâr ile çekdi neyzâre hançer-i şâh

2-Bahâr şevkine çıkmış gül-i sefidâ degil
Dem-i seherde köpük kustı her seher her şâh

3-Fürûg-ı 'arızı te'sîr idüp • miâr-i ruhuñ
Çiçek çıkaradı harâretle tende yer yer şâh

4-kabâ-yı sebz ile güyâ emir tâzesidir
Alur ele gül serha-i misâl-i ahker-i şâh

5-Hayâl-i serdi-i bād-ı hazândan her gâh
Hezâr haste ile gence üzre ditrer şâh

6-Şafâ-yı bādeye tahriş idüp ehîbbâyı
Virür cevâbe-i gülden hezâr sâgir şâh

7-Kona sebzeye biçip de kıldı tıfl-âsâ
Alup şüküfeyi agüş-ı câne leşker-i şâh

21b:

8-Niçün levâzım-ı 'ayş-ı dü-rûze şarf itmez
Bahar vakti tüter müşt-i gencede zer-i şâh

9-Meta'-ı ziver-i dünyâyı terk ider pîrân
Hazan irince hemân berk ü bârı silker şâh

(1) Süleymaniye Nüshasında bu başlık yok. Çünkü hı(ç) harfi yerine de hep ha(Z) harfi kullanılmış.

(2b) her seher: mest olup

(4a) sebze: sebz İ.Ü

(6b) virür: aizer S.N

10-Ānın gubārını def eylemezdi dāmen ile
Belīg olmasa bād-ı nesīme muğber-i şāh
(.--- /...-- /...- /...-)

1-Hunāb-ı dāde meclise besdir şerāb-ı sūrḥ
Laht-ı cigerdır cāşıkā hūnīn kebāb-ı sūrḥ

2-Kande olursa destūñe taqdīr olan gelir
Deryāda buldı fençe-i mercān hıdāb-ı sūrḥ

3-Rengīn-i dilānuñ ekser olur oğlı sāde dil
Hāşıl idermi bāde-i gülgūn habāb-ı sūrḥ

4-Bend itdi tār-ı zülfe ānı çeşm-i sāhirūñ
Reng-i perinde rūyuña besdir nikāb-ı sūrḥ

5-Şüret-i nigār kıl-ı kazādan dehān-ı yār
Bir kaṭredir ki damladı levḥa zikāb-ı sūrḥ

6-Bakmaz sitāre ḥal-i dil-i zārıma Belīg
Bilmem gözine mil mi çekdi şehāb-ı sūrḥ
(--- /-.. /... /-..)

1-Mihr ü mehdır sīm ile zerin iki mīzāb-ı çerḥ
cĀlemi sīrāb ider envārdan seylāb-ı çerḥ

(10b)muğber:muğteber S.N

(3b)habāb-ı sūrḥ:ḥayāt-ı sūrḥ S.N

2-İster erbâb-ı dilüñ hemvâre giryân olduğın
Gâlibâ seylâb-ı eşk ile döner delâb-ı çerh

3-Bir miqdar vaqti var emrûñ elmaz piş ü pes
Dâima düşmez kaža destinden usturlâb-ı çerh

4-Ma'bedi hayl-i nücümüñ künbed-i eflâkdir
Mihir ü kandil aña kavş-ı kuzah mihirâb-ı çerh

5-Açılır güller şitâ vaqtinde mænend-i bahâr
Rüy-ı canân olsa bir gün mihr-i'âlem-tâb-ı çerh

6-Rüyunuñ vaşfında ra'nâ bir gâzel yaptım bu gün
Şafha-i hurşide tahrîr eyledi kitâb-ı çerh

22a:

7-Bir dün-nümâ var Belîğa cem' olup hayl-i nücüm
Gice at meydanına meş'âle yakar mehtâb-ı çerh
(-.- / ..- / ..- / ..-)

(7b)at meydanı:gök meydanı S.N

1-Künc-i vahdetde budur şive-i ehl-i tecrîd

Ki bedende ola her müy zebân-ı tevhid

2-Bâğ-ı câlemede hemân naḥl-i gülpenbe gibi

Uldı bu naḥl-i ḥayâtım semeri müy-ı sefid

3-Müncakisdir dil-i şâfımda gubâr-ı hat-ı yâr

Görinür âyinede olsa kûsûf-ı hurşid

4-Tîz-i rû hem-rehi sevmez rüfekâ-yı kâhil

Hârdır âide-i hemkân sanâyi' de ferid

5-Fârisî şî'ri yapar Rumda şâir meselâ

Revişin zâğ • nûrdur kebeki iderken taklid

6-Ehl-i manşib geçemez da'ıye-i manşibdan

Çalışur tâ 'adem-i âbâdı idince te'bid

7-Halk şarf itmede irâdâ binâya ekser

Mek gibi hânesini ayâa bir eyler tecâid

8-İtmeden bu gazel-i pâki Belîga tebyid

Safha-i merdümün âideye itdim tesvîd

(...-- /...-- /...-- /...-)

(4b)hemkan:hemkare M?N

- 1-Nümâyândır lebinde âhdan tabhâleler bî-şad
İder peydâ habâb-ı mevci elâukça şabâ müsted
- 2-Yazarken kilik-i kudret levha naqş-ı matla'ı hüsnüñ
Bulundı kâmetüñ bir mısra'ı sânisî yok müfred
- 3-Zaîf-i bî-dimağn men'ina ey bâğbân besdir
Çekilse pîşgâh-ı bâğa mevç-i büy-ı gülden sed
- 4-Safâ-yı neş'e-i Binti'l-'anib den olsa lâ-ya'kûl
Okur ebnâ-yı 'aşra ümm-i şıbyân hâce-i ebced
- 5-Ayakdan düşdiler üftâde-gânuñ dest-i lütfuñla
'Usât-ı günrehî ey kâid-i râh-ı hüda el-yed

22b:

- 6-Degildir cilve-gâh-ı mâ-sivâ baħr-i dil-i şârif
Derünundan ider her cife-i deryâ-yı 'ummân red
- 7-Ĥabâb-âsâ müheyyâ-yı fenâ rind-i sebükrüħa
Müyesserdir Belîg âb üzre tarħ-ı endâze mesned
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Büstân-ı yâri ellese aġyâr keç nihâd
'Aşık duyunca ânı meyânda kopar fesâd
- 2-Cism-i ġubârı dilde hevân ile ba'd-ı meġ
Ser-germ-i 'aşk olup döne mânend-i girdibâd

(G31;2b)aşk:aşık S.N

3-^SĀşık yanında cān nedir ammā ki sır idüp
Yād itse cān-ı pākini canāne der-murād

4-Ebrūlarıyla haṭṭ-ı leb-i yāri seyr iden
Ḥayyām güftesiyle sanur kıta^c-ı ‘imād

5-Haçer-i keşide hişmiyle zinhâr ey gönül
İncinse âdeme görünür ol peri nijād

6-^SĀlem el üzre gezdirir ânı nigîn-veş
Her kim ki iylik ile cihānda çıkarsa âd

7-Kıymet bilinmez oldı nedir fāide Belîg
Bulmuş bu çārsüde meta^s-ı hüner kesād
(--- /-.-. /---. /-.-)

-32-

1-Dilde hayâl-i hâl-i ruh-ı kâmet-i bülend
Her gece âh ile atarım yıldıza kemend

2-Sehḥāre daht-ı zer nice demdir o kâfirüñ
Ruhsârı üzre nakş-ı gül işler Firenk-pesend

3-01 serv ü nāzı eşk-i revân cüst ü cū idüp
Mānend-i âb çok delaşur nice kûy u kend

4-Püskürme beñ degil e perî çeşm-i zahm icün
Atmış ızârı âteşine bir avuç sepend

5-Elden gelür mi kirdiş-i berķ-i 'inān-ı'ömr
Seylābün önüne çekemez nahl-i sāye bend

6-Şirin dehān-ı dılbere dāim mezāk olup
Bu tengnāde şire mişāli sakladı kand

23a:

7-Zencīr-i zülfe çekdi alup gönümüz e şūh
Olur Belīg bend ile divāne-gāne bend
(--- /-.-. /---. /-.-)

-33-

1-Kelām eger yere göklerden itmeseydi vürüd
Bu vech ile sūhāne hāme eylemezdi sūcūd

2-Muhibb-i şādık edur muktezā-yı hāl üzre
Ya sarf-ı māl ide aḥbābına ya bezl-i vücūd

3-Başıret ehlini āzerde eylemez külfet
İder mi'ayn-ı remed būd-ı çeşm-i rüzını dūd

4-Olur āsāfile māl kibār-ı dīv-nihād
Ki hār ü hisle ider āteş-i zebāne sūrūd

-
- (4a) zahm:recm S.N
(5a) berk:berf s.N
(5b) saye-pend:saye-bend S.N
(1a) göklerden:gökden S.N
(2b) bezl-i vücūd:sarf-ı vücūd
(4b) har ü hisle:har-ı hisle S.N

5-İderdim el ruh-ı âl-i haṭ-ı âvere teşbîh
Olurdu âteş-i berk-i gül üzre sāye-i dūd

6-Kenâr-ı bānda a^cmāya beñzer el kimse
Ki bilmeye zürefā meclisinde ḥadd-i ḥudūd

7-Kemend-i şayd-ı dil ü cān iken kesüb zülfün
Yine kesilmedi zülf-i āyāzdan maḥmūd

8-Ḥamīde kâmet ile düşdi çerḥ-ı dūn-ı pīçe
Rükûc u besdir ānuñ eylemez mi meyl-i kuūd

9-Belīg göñlümüzü āhen olsada eridir
Şadā-yı nāy-ı cig̃er-süz u nağme-i Dāvud
(...- /...- /...- /...-)

(5b) olurdu: olaydı S.N

(8a) dūn-ı pīçe: dūn-ı bīme S.N

- 1-Ümmîd-i 'ayş ile gam-ı ferdâ olur lezîz
Cüyâ-yı keyfe telhî-i şahbâ olur lezîz
- 2-Bûs it ki pây-ı dilberî la'îl-i bütân gibi
Telhâb-ı mevc ile leb-i deryâ olur lezîz
- 3-Heşdâr mezâka bûs-ı leb-i tıfl-ı şîr-kâr
Mezc olsa şîr-i kand ile halvâ olur lezîz
- 4-Çeşm-i fakîre şîşe-i zehr-âbdır felek
Dünyâ-pereste mâl ile dünyâ olur lezîz

23b:

- 5-Ayva göbekli sîb-i zekândır egerçi yâr
'İndimde sîbden benim ayvâ olur lezîz
- 6-Huy-gcrde sîb-i gabgabin öp dilberün Belîg
Sîrâb olunca meyve-i me'vâ olur lezîz
(--- /-... /... /-.-)

- 1-Olsa 'aceb mi bûs-ı leb-i la'îl-i ter lezîz
Turfanda olsa lâbûd olur her semer lezîz
- 2-Şîrinlik artırır beñ e hâne-i melâhte
Eyler efendi lekma-i pâki büber lezîz
- 3-Yâriñ cefâsı heşdâr a'âda-i vefâsı niş
Olmaz cihânda meyve-i herbir şerer lezîz

(2a)it ki:itse S.N

(2a)pay-ı dilberî:pay-ı dilber İ.Ü.

(3b)şîr-i kand:şîr ü kand S.N

(G35;2a)hane-i melahte:kan-ı melahte S.N

(G35;2b)lekma-i paki:ta me-i paki

3-Yârûñ cefâsı hoşdır a'câ-i vefâsı nîş
Olmaz cihânda meyve-i herbir şerer lezîz

4-Beñzer mi hüsni duhtere şirîn-i püser
Lezzet virir damağa birer türlü her lezîz

5-Nukl-i şerâb zâhide gâyet lezîz ise
Erbâb-ı 'aşka hûniyle laht-i ciger lezîz

6-Bir kerre almasa ânı dilber dehânına
Olmazdı kân-ı 'âlemiyânda şeker lezîz

7-Düşmezdi cism-i yâre Belîg 'aks-i çeşmimiz
Pâlûde üzre olmasa bādâm-ı ter lezîz
(--- /-.-. /.-.-. /r.-)

1-Sanmañ ki o büt naqd-i firāvânım ider ahz
Bir bûse için bulsa eger cânım ider ahz

2'îsi-dem deyr-i gühenim vaqt-i cüdâyı
Bütler azadıp destini dāmânım ider ahz

3-Çeşminden eger gitmege kaşd itse hayâlün
Dāmânını ser-pençe-i müjgânım ider ahz

4-Meyl eylerse gayra komaz bendeñi gayret
Hışmıyla hayâlünde giribânım ider ahz

(5b) laht-ı ciger:mehta-ı ciger

(6b) kan:kam S.N

5-Şadr-i güher-i nazmı bilen kimse Belîğa

Biñ cāniylageñcīne-i dīvānım ider ahz

(-- /--- /--- /--)

24a:

=FĪ-HARFĪ'R-RĀ =

1-Tiryāki 'aceb kül kedisi gibi pis olur

Āteş başında ūsti başı dāim is olur

2-Sildi süpürdi sofrā-i mīrās-ı hārını

Kallāş mey-gede ne'aceb kâst-leys olur

3-Ebnānı yād idince baba'ömre reşk ider

Nev kīse ezhār ile döymaz hasīs olur

4-Hān-ı vişāle güher-i cāndır nemek-bahā

Maşraf giderse ta'ama gāyet nefīs olur

5-Yārūñ yanınca be.zmimize gelse bellidir

Şadra geçerse hançeri bir dem celīs olur

6-Felek vişāline çatan el kıç lendinuñ

Kullansa başlı başına ānı re'is olur

7-Dilden Belīg su gibi aksa 'aceb degil

Bu gābitāne tāze gazelāir selīs olur

(1a)aceb:acebe S.N

(4s)ta ama:et ama S?N

(-- /--- /--- /--)

1-Nazm-âverân temennâ-yı mazmûn-ı terdedir
Gavvâşlar hemîşe ümîd-i güherdedir

2-Dest-i bahîlde zerî maḥbûb gūyîyâ
Nûr-ı şerârdır ki derûn-ı hacerededir

3-Râh-ı sūhânde başını itti fedâ kalem
Sıdkıyla hulûs: var ise ehl-i hünerdedir

4-Ḳadd-i bülend-i zülf-i dırâzuñ gamındayız
Bir ucu gökte ayagımızuñ biri yerdedir

5-Meftûn-ı şūh-ı ganze-i bidâdı kim senüñ
Kâlâ-yı câna raġbet idersen nazardadır

6-Çirk-i günâh nâdimi eyler izâle şek
Bu mes'ele tefahhuş olunsa Dürerdedir

7-Dil-i hâle sâzdır ser-i zülf-i nigâr-rû
Erbâb-ı aşkuñ âh u enîni seḫerdedir

8-Düzdin ki meyâne delâşmaz 'abeş Belîg

24b: Almış haber ki naḫd-i nezâket kemerdedir
(-- . / - . - . / . - - . / - . -)

1-Yârũñ ki 'aks-i menba'-ı nũr-ı başardadır
İsterse nakd-i merdũm-i çeşmi nazardadır

2-Vâ'iz bilũr mi kışsa-i zũlf-i muşavvelin
Ānuā hayâli nakş-ı hatt-ı muhtaşardadır

3-İtmen giriz-i ta'n ile kũy-ı nigârdan
Devlet cihânda âdeme cây-ı hatırdadır

4-Galtan olunca kũçede tutmaz hâcer temel
Olmaz seferde kimseye râhat hâşardadır

5-Ēřkim virir tarâveti mũjgân-ı çeşminde
Neşv ü nemâ çemenlere âb-ı maşardadır

6-Kesme Belig dâmen-i şebde hevânı kim
Te'sir-i âh-ı sũziř-i 'âşık seşerdedir
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-01 bũt-i rakķâs gũyâ her yanın evvel kırar
Cũnbũř eyler başka her endâmı nâzik bel kırar

2-Yâre hiç tingındamaz amma bozıkdır kerkarım
Bezm-i meyde dokınır mestâne muşrab tel kırar

3-Haşredek āyine dursa hōd be hōd elmaz şikest
Bir zaman mirāt-ı dil kendi kırılmaz el kırar

4-Cismini eyler hebā pīranuñ elbet rūzgār
Kūzeyi herkes mūdām öldükça müsta‘mel kırar

5-Bī-ser ü pādır felek hātır nice elsun ele
Cāmı hıfz itmek murād itse Belīğa şell kırar
(-.-. /-.-. /-.-. /-.-)

-41-

1-Zebānūñ āšnā-yı cūnbüş-i mevc-i tebessümdir
Nigāh-ı hānde-sūzuñ lem‘a-i berk-i tekellümdir

2-Periřānī-i dil kāsıd eyleyüp lef-i sâyāhuñdan
Ruhuñda mevc-i bu şirāze bend-i niş gejdümdir

3-Asā-yı ābnusı ile müjgān almış etrāfın
Sevād-ı çeşmi göz habsinde yârūñ kanlı merdümdir

25a:

4-Karīn-i pūr-hünerden iktisāb-ı feyz ider herkes
Ki tanuñ hūşesi ārayış-i bālā-yı tārümdir

5- Sikender bir kurı sevdāya düşmüş yehsa ‘ālemde
Haķīkat cūybānıāb-ı hayvān çāk-ı gendümdir

(2a)lef-i siyahundan:zülf-i siyahundan S.N

- 6-Degil mevs-veş idüp mevc-i şafâ rûy-ı dilârâya
Siyeh reng olduğı şiddetle âsâr-ı teşâdümdir
- 7-Ümîd-i bâde-i 'iys itmez andan ehl-i dil her giz
Felek bu deyr-i miñnetde zîra ser-nigün-ı Cemdir
- 8-Hayâl-i nâzikin nakş eylemekden şafha-i dilde
Füyüzât-ı nemûy-ı 'aşkla maqsad tecessümdir
- 9-Bulurken tûde-i dürr-i sühanle lenger-i temkîn
Yine t̂âb-ı Belîg 'aşkuñla bahr-i pür-telâţümdir
(.--- /.--- /.--- /.---)

- 1-Mihr-i ruhunda dâne-i kûy-ı maqd-i dîdedir
Yâ kaçredir ki 'ayn-ı kamerden çekidedir
- 2-Dilde hayâl-i kaddi gidelden • güller hak
Güyâ gözümde her müje hâr-ı halîdedir
- 3-Meyyâl-i hak-i zillet olur puhte-gân-ı 'aşk
Bâlâda kalsa meyve eger nâ-resîdedir
- 4-Mahfûz-ı zahm-ı çeşmdir el şüh-ı şür-mekîn
Gülgün-ı nikâb-ı 'ârızî reng-i perîdedir

(8a)nazikin:naz iken S.N

(8b)aşkla:aşk ile S.N

(2a)dilde:dilden S.N/gidelden • güller:geydükden • güllerün
S.N

5-Nevreste sebze-veş görünür zîr-i âbda
Gerçi ruhunda sebze-i haṭ nâdemîdedir

6-Ebrûlarıyla kıṭ'adır el haṭṭ-ı beste-leb
Amma dü la'li sürhâle beytü'l-kaşîdedir

7-Böyle bedîhi tâze gâzel söyle kim Belîg
Rağbet cihânda köhâye olmaz cedîdedir
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Hırâm-ı kâddüñe gülşende 'ar'ar serfürü eyler
Nesîm-i 'arızuñ hep gence-i güller arzû eyler

2-Düşelden şafha-i cân üzre nakş-ı dâne-i hâkûñ
Gam-ı mür-ı haṭın şahrâ-yı dilde cüst ü cû eyler

25b:

3-Nice 'aşıklarunñ tâkat getürsün rişte-i cânı
Ki 'aks-i cevher-i mir'âtı âteş-dîde mü eyler

4-Dil-i 'uşşâqdan men'eylemek fikriyle el âfet
Alub mir'âta 'aksin kâmetiyle rû-be-rû eyler

5-Gerîbânın e kimse kurtarır dest-i riyâden kim
Sirişk-i hûn ile dest-i sebûyı şüst ü şû eyler

(2b)hakûn:hâlün S.N

(3b)aks-i cevher:aksün cevher S.N

6-Oñulmazdı Belîga dilde zahm-ı gamzesi ammâ
Hayâl-i sūzen-i müjgânı zülfiyle rûfû eyler
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Mestini bâdenüñ ol neş'e-i leb mâyesidir
Hâl-i künc-i zekânuñ kaṭre-i mey sâyesidir
2-Dîdenüñ kaşrına âmed şed için 'aks-i nigâr
Nerdübân-ı gîgehüñ mevc-i nîgeh pâyesidir

3-Kıl sâde ruhuñ lüṭfunu görmez cānân
Levh-ı hüsnüñ haṭṭ-ı nev-haste pîrânesidir

4-Neş'e-i bezm-i ṭareb-zâde-i dildir ammâ
Sâkî lalası ânuñ duḥter-rèz dâyesidir

5-Ne 'aceb cāhil elan şād ise dünyâda Belîg
Rûzgârüñ gamı erbâb-ı hüner vâyesidir
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Fürûg-ı neş'eden mevc-i şafâ cismünde meygündür
Ḥabâb-ı bâde-veş pîrâhenüñ fânus-ı gülgündür
2-O rütbe hün-feşânlık itdi neşter-hîz gamzen kim
Lehimde şîşe-i büthâle güyâ cām-ı vāründür

3-Olur nâkıs mükemmel himmet-i yâr-i muvâfıkla
Ki rengine-i mazmûn mısra^c-ı sâniye merhûndur

4-Hünerdir imtizâc-ı ehl-i 'irfâna sebep zirâ
Rû-mevzûn mısra^ca ülfet viren her yerde mazmûndur

5-Sebük-pervâze-i fâniye maşrûf eyle em'ânı
Ki her câh-ı meşkat girdibâd-ı küh ü hâmûndur

6-O hûn-rîz âfete meftun olan dîvâne-i 'aşkuñ
Kilude halka-i zencîri girdâb-ı yem: -i hûndur

26a:

7-Belîg ümmid-i ihsân ile mağbûn olmasun dil kim
Kibâruñ kimyâ-yı luţfı ahhâba tarâmûndur
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Hayâl-i kâdd-i mevzûnuñla âhım nahl-i serkeşdir
Baña gülşende sensiz mevc bir zencîr-i âteşdir

2-Bu bâguñ ehl-i 'ayşî za'ferânı hande eyler hep
Behânında ânuñçün gencanun dendâni serkeşdir

3-Virüp şemâ-ı 'izâre 'aks-i sâkî reşg-i günâgün
Habâb-ı câm-ı mey meclisde fânûs-ı münakkaşdır

(2b)serkeşdir:zer-keşdir S.N.

- 4-Basıldı gird-i külfet sāha-i hâtırdā eşkimle
Gubārı serkeşi her yirde teskîn eyleyen rişdir
- 5-Sakın men'itme mevc-i bâd-ı kuyun şâne renginden
Bu şeb tār-ı nigâh-ı dâde zülfünden münakkaşdır
- 6-Kazādan tīg-i cevher dār ile gâfil yetiş zirā
Tarik-i haylede ağıâr-ı bî-pervā taban-keşdir
- 7-Dayanmaz bār-ı cevher pîc ü tâb-ı 'aks-i cānāna
Ki mevc-i şu'leden āyine bir deryā-yı āteşdir
- 8-Hidiv-i dād-ı küster Āsaf Abdallah Paşa kim
Bu çerhın atlası divān-ı iclāline müfresdir
- 9-Belīg el pādişaha bendeyim kim cūd-ı dikiinde
Gedā-yı kird-i Ĥan-ı lütfuna deryā nemekçeşdir
(.--- /.--- /.--- /.---)

- 1-Nigehün āb-ı reh-i sebze-i müjgānımar
Hāk-i naqş-i kademün kühl-i şafā hāmımdır
- 2-Benim el'āşık-ı sevdā-zede-i deşt-i cünün
Dest-i gam silsile-cünbān-ı rek-i cānımdır
-
- (5a)renginden:menlikāe S.N
(6a)kazadan:kafadan S.N/zira:yehsa S.N
(7a)bar-ı cevheryyar-ı cevherS.N
(8b)iclaline:ielalinde S.N
(9a)cud-ı dikiinde:dik-i cudunda S.N
(5b)münakkaşdır:müşevveşdir S.N

3-Benim el bende-i mâtem-zede kim şâm ü seher
Hâk-i rûb-i haremûn çâk-i giribânımdır

4-O tehi hân-ı şeh-i kişver-i fakrim ki Cemûn
Cünbiş-i sâye-i müjgâna mekpirânımdır

5-Sihr ü efsûn ile her yanımı bend itse e şüh
Yine mevc-i yem-i hûn silsile-i cünbânımdır

26b:

6-Eriyüp süziş-i evşâf-ı ruhundan güyâ
Dâne-i şebnem-i gül gevher-i dendânımdır

7-Girdibâd-ı kaşab-ı şu^cleyi pîrâhen idüp
Şekl-i cevvalé zik-i tavk-ı giribânımdır

8-Olanaz hâkseri rehğüzerûn mevc-i nesîm
Seni ey şüh-ı cefâ-pîşe tutan kânımdır

9-Halka-i rişte-i âhımla şerâr-ı eân-süz
Ma^cbed-i dilde durur sücce-i mercânımdır

10-Hâce-i şadr-ı debistan-ı cününüm ki bugün
Nükte-âmûz-ı hîred küdek-i nâdânımdır

11-Benim el şîr-i belâgat eser-i pür-dil kim
Pûç-ı mağribi-i kalem berç-i nîstânımdır

(4b)mekpiranımdır:mekseranımdır S.N
(8a)hakseri:har-ı ser-i S.N

12-Kapılır bir büt-i āhen-i dile gönülüm zîrâ
Şu'le-i pür-şererim seng-i siyeh kânımdır

13-Ne peri şadmesidir mürde ne sevdâ-yı cünûn
Beni āşüfte iden ol gül-i handânımdır

14-Dil-i hursend ile girdâbı felekden idinüp
Sofra-i hâledeki kurş-ı kamer yânımdır

15-Bî-nevâyım e kadar kim neki dîde-i mür
Berk-i âteş fiken-i kirmen-i sâmanımdır

16-Āsiyâb olmağa şâyeste yine dânemize
Kirdiş-i şa'şâ-i güher -i galţânımdır

17-Ne kadar vahşi ise ma'ni-i bî-gâne Belîğ
Hâne-zâd-ı kalem-i nâdire destânımdır

(, .-- / .-- / .-- / .--)

1-Hayâlün āyine-i çeşm-i kalbe mişkâledir
Bü sırrı saklayamaz dîde tenk-i havşaladır

2-Keşide hâne-i müyin ile hatt-ı ebrû
Sevâd-ı âyet-i hüsn üzre satır-ı Besmeledir

(13a) mürde: serde S.N
(14a) ol: dil
(14b) yanımdır: nanımdır S.N
(2a) hane: hame S.N

3-Dehānı neḡta-i ŧek kıl ü ḡāle bādīdir
Cevābı müŧkil ānuā bir dakīḡ mes'eledir

4-Seḡerde mektebe eṡfāl ile gider ol māh
Murādı muŧhaf-ı ḡüsn-āyetin muḡābeledir

27a:

5-Raḡīb kürk-i kemingāhe girdi diŧ biliyor
Çıkarsa māderi koyından ol kuzı meledir

6-Bilendi sāye-i ḡatdan zevāl-i mihr-i cemāl
Ki tār-ı zülf-i ŧuzārında ḡaṡṡ-ı mezveledir

7-Gelür ḡurūŧa okundukça zümre-i ŧuŧŧāḡa
Belīḡ-i ḡam-zedenüā ŧi'r-i pāki velveledir
(.-. / .-. / .-. / .-.)

1-Güzeller ḡüsn-i'arz-ı dāde-i ehl-i ŧühūd eyler
Bu da'vāda ḡayālūā ŧimdi iḡbāt-ı vücūd eyler

2-Hezarān mekr ü efsün eyleyüp ŧiydiyelik ol ŧüh
ḡabā-yı nāze mevc-i būy-ı ḡülden tār u pūd eyler

3-O rütbe çeŧmi siḡr-āmuz olur ol nāzik endāmuā
Ki darb-ı pīçe-i müjḡānı ruḡsārın kebūd eyler

4-Nigâhım serdi-i kâfūr-ı cismüñ itdi efsürde
Ki muṭrib rişte-i nazārımızdan tār-ı 'ūd eyler

5-Ser-âgaz eyledikçe nâgmeye el lâcl-i rûh-efzâ
Degil âdem leb-i taṣvîre taclîm-i sūrûd eyler

6-Kemân-ı ebrivâne yârdan resmeylemiş binâ
İmâm-ı 'aşk ânîmüçün tāk-ı mihârâba sücûd eyler

7-Sebükrühânedir her cünbüşi el menbâ-ı nûruñ
Ki çerha süllem-i emvâc-ı pür-tule şu'ūd eyler

8-Kalursa böyle âteş-gâh-ı dilde sūziş-i ḥasret
Nigâb-ı çeşm-i 'âşık tāk-ı 'arşa kâr-ı dūd eyler

9-Ḥıbbâ eylemez ta'rîz ile âzerde-dil ammâ
Hemân tâb-ı Belîğa her ne eylerse ḥasûd eyler
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Kim görse lütfun 'âşıkâ dir kim rûşen budur
Ḥal-i vefâya şive-i dâd ü düşmen budur

2-Dilde teşâdüm itmede emvâc-ı bahr-i hûn
Pây-ı hayâlün öpmege ister gülüş budur

3-Makş-ı hayâli cive-nümâ oldı ol bütûñ
Nâkus-ı deyr-i dilde demâdem tabış budur

27b:

4-Uşşâk-ı guşsa-pervere pîr ü nümâ-yı dil
İtmez cemâlin 'arz e peri gösteriş budur

5-Deşt-i talebde hayne kurıb girdibâdden
Dildâde olma menzile sâlik rûşen budur

6-Sevdâ-yı nâ-sivâyı komaz levh-ı sînede
Üstâd-ı pişkâre pesendiide iş budur

7-Bu nazmı görse 'ârif-i rûhî Belîga dir
Enfâs-ı rûh-ı bahşla 'İsî-yi meneş budur
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Erbâb-ı sühân hüsne dimiş gevher-i cândır
Hüsni ise güher belde bâdire aña kândır

2-Bu şehr-i dilârâyı gören ehl-i başîret
Dünyâda dimez Bâg-ı İrem şimâi nihândır

3-Hüddâm olıcak yârın ehâli-i cinâne
Var ise eger bâdrededi muğpeçe kândır

(7a)ârif-i ruhi:arif-i rumi S:N

(G51;3a)olıcak:olacak S.N

4-Tersâlara atdırdı Mesîhâyı Ferâmûş

Ol büt ki şanemhâneâde bir rûh-ı revândır

5-Ümmîd-i der-âgûş ile ol şühı çelîpâ

Açmış durur âgûşını bir hayli zamandır

6-Ol rûh-ı revânı göreli âide-i Meryem

‘İsî dahî âgûşuna bir bâr-ı girândır

7-Hayretünde âyîne-i hüsnüne cânâ

Bütler nigerân âide-i bütler nigerândır

8-Giysülerinün bâd-ı nesîmi ile bütler

Hâke tükürürler sanasın berk-i hazândır

9-Ahmed Ağanuñ hîmmeti var ola Belîga

Kim bâ‘is-i nev-zümre-i kîlk-i beyândır

10-Hurşîd-i felek mertebe kim zât-ı münîri

Pertev-fiken âude-i nesl-i haçmânair

(---. (---. /---. /---)

1-Olamaz hüsnile hübâna berâber kızlar

Kalbdür anları meşşâta birer yıldızlar

2-Yâd idüb hañçer-i berrâniñi dil-i güyende

Nice zâr eylemesün yâresi vardır sizler

3-Şiveden dilber-i rakķāse bedel-i eş'āruñ

Lafz-ı tecnīsi iki cānibine dalbızlar

4-Redd ider gerdenuñe buseyi dir diide gül

Duyulunca virir aħz eylediğın hırsızlar

5-O kadar gözlerini āh eki yıldırmaş kim

Göz kıppar havf ile şeb tāb-ı seher yıldızlar

6-Dāne-i halūñe baksam nigeh-i germūñden

Peçe-i mürğ gibi sīnede dāim sizler

7-Sakın aldanma bütān-ı sitem-endīşe Belīg

Çok gönül ka'besini yıkdılar imānsızlar

(... /... /... /...)

1^cArz eyler ise büy-ı visālin saña aekdir

Bilmez misin el gencaca aehānı ne çiçekdir

2-Mānenā-i siper sīneñi tut tīr-i każāya

Meydāna giren'aşkıyla merdāne gerekdir

(4a)ider:idem S.N

(4a)buseyi dir diide:buse-i düzāideyi S.N

(5b)kıppar:kapar S.N

(6b)daim:dağım S'N

3-Ey tıfl-ı cefâ-piş ne var merdüm-i çeşmün
Ziver rihi āgüş hayâl olsa bebedir

4-Çeşm-i siyehün zevrâkıdır kalmaz nürün
Bir daşde-i müjgân iki cânibde gerekdir

5-Bu hey'et ile bilmezem ey vâ'iz-i hed-bîn
Ol şüh-ı melek-manzarı sevmem ne dimekdir

6-İkbâl-i pey-ender-peye dil-beste olanlar
Bir küşte olur devlet-i dünyâ bu felekdir

7-Elbetde varır menzile kim el kaşı yayuñ
Tîr-i nigh-i şehper-i müjgânı yelekdir

8-O ham hayâlimde gubâr-ı hâtt-ı dilber
Rîş-i cigerim üstüne pâşide-nemekdir

9-Endîşe-i kuyuñla dili kible-nümâdır
Âhen ise ditrer yine elbetde yürekdir

28b:

10-Dirhemle denânire hacerdır mehkâk ammâ
Kalbin çıkarır sîm ü zer insâna mehekdir

11-Bu tarz-ı Belîga neye şad bâr ola taşsîn
Erbâb-ı aile işte sūhan böyle gerekdir
(--- / .---. / .---. / .---)

(8b)cigerim:ciger S.N.

1-Būyı enfās-ı Mesīha gibi cāna can katar
Cān etı istersen ey dil kākül-i cānan yeter

2-Tābiş-ı mihre tahammül mü ider el gül beden
Küyuna güyâ dikendir sâye-i müjgân yeter

3-Dün e şahbāza Cezāyir lâfı kullanmış rakīb
Kerkarım fülk-i vişāle kıçdan el kersan çatar

4-İddi'āya düşme ey bülbül ki 'āşık yâr için
Kendini pervāne-āsâ āteşe 'uryān atar

5-Derdine dermān süpālinden Belīga maqşaduñ
Cān etı istersen ancak kākül-i cānan satar
(...-- /...-- /...-- /...--)

1-Rüyüñ ki senün mihr-i dirahşān gibi parlar
Mercān lebüñ la'1-i bedahşān gibi parlar

2-Ey meh ne zaman sīne-i billūruñu açsan
Nazẓārede āyīne-i tābān gibi parlar

3-Ālūde-i hūn eyleye taşuñu demādem
Çeşmim de müje pençe-i fermān gibi parlar

(G54;2b)yeter:batar S.N.
(G54;4b)pervane:perdane S.N.
(G55;3a)eyleye:eyleyeli S.N.
(G55;3b)ferman:mercan S.N.

4-Seyr eyle şâf-ender-şâf olub ol kaşı yayuñ
Her bir müjesi nâvek-i müjgân gibi parlar

5-Ol fitne-gerüñ pertev-i hurşid ruğundan
Ebrü-yı siyeh hançer-i berrân gibi parlar

6-Rüyı olıcak mihr-i cihân-tâba mukâbil
Tig-i nigh-i şamzesi yelmân gibi parlar

7-Söz yok hele rengine-i maẓmûna Belîga
Her beyitte bir şemc-i fûrûzân gibi parlar
(--- / .--- / .--- / .---)

29a:

-56-

1-O dem ki baħr-i seherde idüb telâṭüm-i nür
Pür oldı keştî-i sanberle kulzüm-i kâfûr

2-Yine bir âfete dil virmişim ki itmişdir
Fürüg-ı hüsni bu mâtemserâyı hacle-i sūr

3-Uzârı üzre haṭṭı âūd-ı şemc-ı kâfûrı
Zebân-ı pâki aenânında berk-i gence-nür

4-Hırâmı ta'ne-zen-i mevc-i çeşme-i hurşidâ
Tebessüm-i âehen-i tengi reşk-i hande-sūr

(G55;4a)eyle:eyleye S.N
(G55;4b)müjgan:peykan S.N

5-Şadāsı nāle-i ya'aşk olur eger muṭrib
İderse kellemi meclisde kāse-i ṭanbūr

6-0 kimse ḥürmetin ikrār ider meyün ki ela
Muḥibb-i sākī-i kumhāne-i şerāb-ı ṭahūr

7-Meded meded sakınūñ ānı seng-i münkerden
Ki rūh-ı pīr-i mügāndır piyāle-i billūr

8-Bu nazm-ı tāze Belīga sezāki tābından
Virirse cevher-i elfāzı āb-ı güher-i şūr
(.-.- /...-- /...- /...-)

-57-

1-Rūy-ı hüykerde ile yasakınca destūñ nem kapar
Gül yüzünden pençe-i mihr-i felek şebnem kapar

2-Halkūñ isti'ādādına vābestedir āgār-ı feyz
Ebr-i nisāndan şadefdir dāne ef'ı semm kapar

3-Çeşm-i 'āşık sakınur'arz itmesün eşk-i niyāz
Ol peri-rū ter-mizāc olmuş bulutdan nem kapar

4-Acımaz biñ çāk çāk elsak ne var ol āfete
Zahm-i 'āşık ağzını ḥançer açar merhem kapar

(1a)yasadıkınca:yasadandıkca S1N
(3a)sakınur:sakınub S.N
(4a)elsak:elsa S.N.

5-Dām-ı tezvir perde-i nāmūsunu çâk eyleyen

Ādemün açmaz Belîga ‘aybını âdem kapar

(-.- /-.- /-.- /-.-)

1-Rind-i ser-gerdâne sanmañ kim felek efser virir

Şu‘le-i cevvalē-i bāşına bir çenber virir

2-Cevher-i zātı gerek eşyāda pür-renk olsa da

Tig-i cevher-dāre rüşengerine cevher virir

29b:

3-Ecnebiye āşinādan çok kerem eyler kibar

Ebre su girdāba deryā bir tehī sāgar virir

4-Kopsa bir kerre yerinden yalınuz ‘āşık degil

Ol gül enāma hezār âdem başında yir virir

5-Fitneler peydā iâub seyr eyle dilber gamzeden

Pençe-i çeşm-i sine-meste nice hançer virir

6-Nakd-i dil şarf itse de yolunda ağıâr-ı deni

Ol şeh-i hüsne nihâyet dilli bir defter virir

7-Bir hüner midir zer ü ziver fedā itmek Belig

‘Āşık-ı şādık olan yarün yolunda ser virir

(-.- /-.- /-.- /-.-)

(1b)cevvalē-i:cevvaleaen S.N

(2a)pür-renk:pür-jenk S.N

(5o)çeşm-i sine-meste:çeşm-i siyeh-meste S.N

1-Ne perişānlıkda hengām-ı cem'ıyyetdedir

Dāima cem'ıyyet hātır-ı refāhiyyetdedir

2-Pestden lābüd çıkar bālāya mürğ-i bāl-zen

Vāşıl-ı maķşūd olur her kimse iş himmetdedir

3-Virdi ārāyiş yine gülzāre şāh-ı nev-bahār

Her şükūfe bir kadeh almış ele'ışretdedir

4-İhtilāt ile hālel bulmaz dil-i vahdet-güzīn

Keğret-i 'aksiyle mir'āt-ı 'ālem vahdetdedir

5-Feylesefānuñ şikest olmuş bütün nāhunları

Hall ü 'aķdkār-ı devlet hep yed-i rişüvetdedir

6-Bī-şafādır bīm-i hicr-i yārcaan'ayn-ı vişāle

'Aşıkun zevki ümīd-i vişāl ile firkatdedir

7-Ter zebān olmuş gam-ı seyl-i havādisden halās

Hāk-i lisān-ı dehen bī-güft ü gū rāhatdadır

8-Yalınuz 'āşık degil mihr-i ruh-i zibāsına

Dīde-i cerbā gibi āyīneler hayretdedir

9-Āşināyân sanmasun kûş eyleyüb nazmuñ Belîg
Ma'na-yı bî-gâne hep dīvānce-i şevketdedir
(--- /-.- /-.- /-.-)

1-Dilden zebāna gevher-i ma'na 'a'ıyyedir
Erbāb-ı tab'a bir gāzel-i nev-hediyyedir

30â:

2-Ümmîd-i der-kenâr ile müy-ı meyân-ı yâr
'Uşşāk-ı hüsne hâle görünmez beliyedir

3-Taş'ide başlayınca arakçına büy-ı zülf
Tak'tir olan ruhunda 'arak-ı 'anberiyedir

4-Türki zebānı eyle bu tarzıyla intihāb
Elyak egerçi nazma zebān-ı dūrriyyedir

5-Bezm-i tarabda saña şeker çigmeden Belîg
Şirîn-lebān-ı belde-i Kostantiniyyedir
(-- /-.- /-.- /-.-)

1-Gözümde ka'tre-i hunābi sanmañuz nemdir
'Uzārım üzre akar bende bilmem nemdir

2-O şüh-ı muğpeçenün hâli üzre müy-ı siyāh
Şüküfe-zâr-ı ruhunda bahūr-ı Meryemdir

(4a)eyle:eylese i.Ü

3-Ümîd-i şayd ile bu dâne dâne eşk-i niyâz
Dökülâi dâdeden el mürğ-i vahşîye yemdir

4-^cAceb mi dest-res .almazsa ehl-i 'irfâna
Tanîn-i ĩhim ile çerh-i sefele sersemdir

5-Hâk bu ki nazmuñda başka hâl var Belîg
Saña bu tarz ile eş'âr-ı pâk mülhemdir
(.-.- /...-- /.-.- /...-)

1-^cÂşıkça şafrâ-yı heves renc olur
Âna devâ gağab-ı turunc olur

2-Bâde-i pür-neş'edir âb-ı hayât
Pîr-i za'îf içse ânı genç olur

3-01 büti gördükçe benimle rakîb
Çîn-i cebîn eyleyüb efrenc olur

4-Hüsn ile pür olsa eger şeş-cihât
Böyle bir âfet şeş veya penç olur

5-Dilde gamuñ eyler iken tûrk-tâz
Gevher-i 'aşkuñla yine künc olur

(1b)turunc:tarınc S.N

(5b)künc:genç S.N

(G61;5a)hak bu ki nazmunda başka hal var Belig:Belig hak bu
ki nazmunda başka halet var S.N

6-İki gözün keff-i terāzū idüb
Ehl-i hez merd-i sühan sene olur

30b:

7-Şiveyi öğrense sözünden Belig
Şehrimizün dilberi pür-gunc olur
(--- / --- / --)

1-Yâre şirin dil-i zebânı kalden evvel virir
Sâile nâtik-ı cevâbı lâlden evvel virir

2-İstemez hiç vâsıtâ vaşl-ı nigâr-ı tenk-dest
Kâlesin muhtâc olan dellâlden evvel virir

3-Fitne-ârâ bir kul eglu bî-amân gördüm bu gün
Âb u tâbı gamzeye pinyâlden evvel virir

4-Kaydan âzâd idüb ol mah-peyker destime
Zülfünü ser-rişte-i emâlden evvel virir

5-Dâveş-i fıriyyedir ehl-i servete dâd u sened
‘Akl ü rüşdi âdeme Hak maldan evvel virir

6-Meclisinde vazc-ı nâ be-recâ kibâr-ı devletün
Tab‘ına şadr-ı bahş-ı işgâlden evvel virir

(G62;6b)hez:basar S.N

(G63;6b)sadr-ı bahş:sad-bahş S.N

(G63;6b)işgâlden:istiskâlden S.N

7-Bezm-i gamda sâkî-i devrân dil-i pür-tâbıma
Câm-ı hûnı şîşe-i büthâlden evvel virir

8-Feyz-i vicdânî ile rengindir nazm-ı Belîğ
Hüsn-i tevfiķi Hüdâ a'âmâlden evvel virir
(--- /--- /--- /---)

1-Demâdem meyl-i hün-hâri-i dilde meşreb-i dilber
Ki lâbüd hün ile rengin olur la'lı lebi dilber

2-Ruhundan hüy akub zîr-i zenahda pâyedâr olmuş
Mu'allak katredir mir'ât-ı top-ı gabgab-ı dilber

3-O şuhuñ âftâb-ı 'arızından feyz alır dâim
Anuñçün nâz ider hurşide hâl-i kevkeb-i dilber

4-Teķarrüb mümkün olmaz piç ü tâbe düşme cevrenden
Sakin mâr-ı siyâh-ı zülf-i kecdir akreb-i dilber

5-Hüdâ-hübân kâfir-i kişden hıfz itsün ihvânı
Ki lâzım ehl-i 'aşka iktidâ-yı mezheb-i dilber

6-Yolunda nakd-i cânân virse 'âşık iltifât itmez
Belîga sîm ü zerinden gayrı yokdur maṭlûb-ı dilber
(--- /--- /--- /---)

(2a)huy:cuy S.N

(4a)cevrinden:hicrinden S.N

31a:

1-Seherde ç̄in-i ceb̄in eyleme güle güldir
Bū kavli ben mi dirim gülistānda bülbul dir

2-Görünce vehle-i ūlāda bāgbān ne d̄isün
Şikenc-i zülf-i perişān-ıyāre sünbül dir

3-Lisāna almağa esbāb-ı ʿıysı tövbeliyim
Mahalli geldi tekāzā-yı kāfiye müldir

4-Nice görünce gönül cāmı elmasun bülbul
Sürāhi ʿāşıkā meclisde durma kul kul dir

5-Siyah merdümün d̄idedir e ben diyemem
Kimisi nekte dir el hāle kimi fülful dir

6-Murādımı diyemezsem meyān-ı meclisde
Beni kenāra çekerde e şūh şengül dir

7-ʿAcemī olsa perişān seherde sünbül-veş
Belīg-i gam-zede her gice āh-ı kākül dir
(.-.- /...-- /.-.- /...-)

1-Bu mülk-i ʿāriyetde kimün kār ü bārı var
Bir bāzdır ki peftere almış şikārı var

(4a)gönül cāmı:gül-i cāmı S.N

2-Bilmem ki neyle def^c-i gam itsün bu ehl-i dil
Bir bâde var cihânda ânuñ da humârı var

3-Da'vâ-yı 'aşka düşme gel ey müdde^ci yeter
Ol gül'izâre 'âşık-ı şeyda hezârı var

4-Gelmiş bu kârgahe e kâlâ-fürüş-ı nâz
'Uşşâk-ı zâre gam gibi bir yâdigârı var

5-Gam-gîn olur meşîme-i mâderde ehl-i şâf
Dürc-i şadefde dürr-i yetimün gubârı var

6-Âzerde elma hattı gelürse el âfetün
Bâg-ı fenâda her gülün elbetde hârı var

7-Meyl-i kenâr eyleme gün gibi şubh u şâm
Şehrîlerün Belîg 'acib iştihârı var
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

-67-

1-Ülfetün revnâkı meclisde ehibbâdandır
Ma'nâ-yı te'lîf hurûfâtla imlâdandır

31b:

2-İbret el bezm-i mükâfâtdan ey gurre-mest
Kadehün kanını içdikleri minâdandır

3-Anberin hâl-i 'uzârı e bütün güyâ kim
Derdeser-i def'ına yapışdırılan lâdandır

(4a)kârgâhe:kârzâre S.N.

4-İder elbetde hüner şāiri bālā-pervāz

Bāl ü per mısra^c-ı bercesteğe ma^cnādandır

5-Beñzedürse ne^caceb zülfüñü āfetimūna

Bu hayāl-i ‘āşık-ı dil-hasteye sevdādandır

6-Ķābil-i feyz olana ehl-i hüner baḥl itmez

Reng-i şebnem verāk üzre nahl-i ḥumrādandır

7-İhtiyār gele sakin eyleme deryāya sefer

Mevci gör kim seferi sāhile deryādandır

8-Pāki-i şic^crime ma^cnāsı güvāh eldi Belīg

Meryemūñ ‘işmete bürhānı Mesīḥādandır

(--- /...-- /...-- /...-)

1-‘Azm idüb sanma^cadem mülküne ismi lahm olur

Ḥasr olunca arayan şā^ciri beytinde bulur

2-Beni ayırmaga bel bağladı senden cānā

Ḥaçerūñ āniñçün böyle meyāne sekulur

3-Ḥāmdır büşe dirig itse • nevrete nihâl

Şabr idüb gam yeme her meyve zemāniyla olur

4-Yanaşub bezmâe duhter-rîze basma nemegi
Zâhid incitme ki şûrîdedir el kız bözulur

5-Biñ nihâl olsa da müşküñ çıkar elbet kokusu
Râz-ı aşkı ne kadar saklasa âdem duyulur

6-Çekinür dil kevn-i hûbân ile Okmeydanına
Korkarım kim yine bir kaşı kemâne urulur

7-Gündüz uşşâkı güzeller söyâr elbetde Belîğ
Düzd-i çâlâk-ı vişâl el gice hûban söyulur
(...-- /...-- /...-- /...--)

1-01 şîve-kâr şîveyi hep bî-maḥal yapar
Bezme gelince kandüye lâbüd kesel yapar

32a:

2-Hubân yapar yaparsa bu virâne gönülümü
Üstâd olunca şîvede ammâ güzel yapar

3-Naḫş-ı hayâl-i dilbere âvîze itme ki
Târ-ı sirişki dîde çeküb sanma tel yapar

4-Şemşîr-ı ebrû ânı beyânında mışra'ı
Meclisde dilber 'âşıka darbe'l-meşel yapar

(G68;4a:nemeki:yemegi İ.Ü

(5a)kokusu:keḫusu İ.Ü

(7b)Düzd-i çâlâk-ı vişâl:Derd-i kâlâ-yı vişâl S.N

5-Dānişver ol da yap nice ebyāt-ı dil-nişīn
Zīra bināya başlayan evvel temel yapar

6-Sūz ü güdâz-ı aşkla dāim Belīg-i zār
Destinde hāme tāze ü rengīn ğazel yapar
(-- . /-.- . /.-.- . /-.-)

1-Ehl-i hünerüñ reh-zen-i maqsudu hünerdir
Kendi güheri seng-i reh-i āb-ı güherdir

2-Kesb-i hüner cālemdē degildir hüner ancak
Ehl-i hünerüñ qadrini bilmek de hünerdir

3-Būs-ı leb-i cāşıkdan öper sīb-i zehādan
Ol tāze nihālüñ o kadar meyvesi terdir

4-Ruhsār-ı dilārāda olan hāl-i siyeh-fām
Hān-ı nemekin nicām-ı hüsne büberdir

5-Tenvīr-i dilüñ āteşi rengīn suhanımdır
Her dāne nūkaṭ dūd ile endüde şererdir

6-Ebrū-yı temāşa ile kec zülfini seyre
Hayl-i nazara egri kemer dogrı memerdir

(3a)öper:erir S.N

(5a)tenvir:tenevvür S.N

7-Dürr-i sühanı nazma getürdünse Belîga
Erzân âni nâdâna virilmez bu güherdir
(-- . / .--- . / .--- . / .---)

-71-

1-Hayâl-i 'arızuñ bu çeşm-i hasret-pîşede güldür
Gözümde 'aks-i zülfüñ şîşede bir deste günböldür

2-Elimde bir karanfil 'arz idüb dildâre zan ittim
Ruh-ı rengin-i yâr âyinede 'aks-i karanfildir

3-Olur âzerde hâb-ı sebze-i kâliçadan el gül
Bisâṭ-ı gülşene naṣṣ-ı münâsib çeşm-i bülbüldür

32b:

4-Cihânı başıma fikr-i dehânın teng ider ammâ
Meyânuñ vaşfı eş'ârımda bir ince tahayyüldür

5-Bozulmaz meclisi elmaz humârı bâde-i 'aşkuñ
Nihâyet yok bu câmuñ kirdiş-i derdi teselsüldür

6-Nice zâhid baña hem-râh ola seyr-i sülûkümde
Benim bâr-ı dilim ârâyiş-i dūş-ı tevekküldür

7-Belîga Hayder-i kerrâriyım ben 'arşa-ı nazmuñ
Elimde Zü'l-fikâr hâme tab'ım rahş-ı Düldüldür
(.--- / .--- / .--- / .---)

(2a)zan ittim:arz idtim İ.Ü

(2b)rengin-i yâr âyinede:rengin-i bâr itse de S.N

(5b)kirdiş-i derdi:kirdişi derdi S.N

1-Bir gül takınsa ānı gören kimse dir nedir
Mir'āt-ı hüsni yâr götürmez ne dir ne dir

2-Geldim bu deyr-i 'āleme rind-i kalenderim
Şaff-ı ni'āl-i bezm ile bilmem şaded nedir

3-Her şubh mihr-i hâk dir yâre yüz sürer
Gayri cihânda 'âşıkâ 'İyd-ı Kadir nedir

4-Merîhi istese eridir bir nigâh ile
Bilmez misin ol âfet-i devrân nedir nedir

5-Destimden alduñ ol güheri virdüñ âhire
Ey çerh-ı sefele baña bu deñlü gadr nedir

6-Olmuş şükufte kâffe-i mizân kadar-i senc
Bu çârşüda şimdi bilinmez kadar nedir

7-Sadberk-i gülmüdür ki bu rengin gazel Belig
Arâyış-i hadîka-i şehradır nedir
(--- / -.-. / .--- / -.-)

Bu gazelde S.N.de olup ta İ.N de olmayan beyit:

"Rüyuñ sabâh-ı 'ıyd saçun Leyle't-ül-Kadr
Gayri cihânda 'âşıkâ 'İyd-ı Kadir nedir"

(2b)saded:sadr S.N

(3b)"Gayri cihanda aşıkâ İyd-ı Kadir nedir": "Ol Âftâb-ı
hüsni yanında bedir nedir" S.N

(6a)şükufte:şikeste S?N

1-Nāzeninim tıfl-ı nevrēdir kadd-i dil-cū çeker
Giderek ānı görenler na'ra-i yāhū çeker

2-Bender-i gamda benim gevher-fürüşüm dir isen
İki kefe bir terāzū gözlerim incū çeker

3-Cünbiş naz ister ebrū da degildir vesme şart
Yehsa taşvīre muşavverde güzel ebrū çeker

4-Gāliba olmuş yine dil-teşne-i eşk-i niyāz
Hayli demdir çāh-ı çeşimde hayālūñ su çeker

33a:

5-Kimi būs itmek murād eyler ruhun kimisi şemm
Ol gülūñ dāmānını geh • çeker geh bu çeker

6-Ākıbet vīrān olur her tünd-hūyuñ hānesi
Kim belā-yı niş-i zenbūrı yine kendü çeker

7-Bir eliğ çekse Belīg eş'ardan düzd-i sühan
Bin elem peydā olur güyâ tenimden bu çeker
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Hālūñ hayâli merdüm-i dīdemde gizlidir
Bādām-ı çeşm ey gül-i ra'nā ikizlidir

(2a)gevher-fürüşüm dir isen:gevher-fürüş dürr-i eşk S.N.

§7a)düzd-i sühan:vird-i sühan S.N

(G74;1b)bādām-ı çeşm:badām-ı çeşmim S.N

2-Çıkamaz hayâli çıksa dahî kendi sîneden
Gönlüm hadang-i gamzeñle sizli bizlidir

3-Serdukça haste-gâne sakız çigneyüb el şüh
Virmiş nikâb-ı hokka-i la'lim Sakızlıdır

4-Piçide öldi nahl-i dil-i zâre zülf-i kec
Ol nev-nihâl kâmet-i ra'nâ filizlidir

5-Berk-i sitemle nâre yakar çatsa felek dil
Âteşlidir e kâfir-i hüsn İngilizlidir

6-Eşkimle öldi perdesi kirpas-veş-i sefîd
Güyâ sevâd-ı merdüm-i çeşm Akdenizlidir

7-Eyler giriz bulsa da yâri rakîb-i sen
Âhû-yı deşt-i şvedir el yollu izlidir

8-Zerrâk-ı şehri 'avk ile tağlîṭ idüb Belîg
Maḥfice var ki meclis-i yârân pizlidir
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Gâh peymâne ve geh sebḥa-i sad-dâne çeker
Zâhidi şevk ile gördüm çeker ammâ ne çeker

(3b)nikab:lü ab S.N

2-Āşık-ı haste-dilüñ bezmine gelse e tabīb
Dem olur hâtır içün şīşe-i peymâne çeker

3-Kahramanlar çekemez boynuna alub cânā
Yine zencīr-i ser-zülfi bu dīvâne çeker

4-Pâkbâz-ı Āşık ve ma'şūka hiç şerm olmaz
Şem'ı bezmi Ālenen sīneye pervâne çeker

33b:

5-Bâğ-ı Ālemd e müyesser mi olur Āyş müdām
Lâle vü gül sīnede bir dolu peymâne çeker

6-Dâne-i hâli Āzârında komaz haţ-ı siyâh
Keş-zâre gelicek murçeler dâne çeker

7-Dahi bend olmadı el halkâ-i târe muhkem
Kerkarım zülfine el genç e dehen şâne çeker

8-Neş'e-i bâde ile kirdiş-i çeşm itse e şüh
Mest olur ânı gören na'ra-i mestâne çeker

9-Āferin tab'ına var ise cihânda gelsün
Levh-i pâke kalemi böyle Belīgâne çeker
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Āyet-i hüsni dil-i şeydâ güzel tefsīr ider
Kışşa-i zülfe ser-âgaz eylese zencīr ider

2-Gördi mir'ât-ı muşavver beñzemez âyîneye

Ol büti tebger nice itmez hicâb teşvîr ider

3-Yakdı berķ-i ķahr ile bir demde el âfet nigâh

Gönlümü yap yap Sitenbül gibi kim ta' mîr ider

4-Tegri söyle elmasa 'âlemde pîr-i mey-fürüş

Var mıdır def'-i gama dünyada bir tedbîr ider

5-Der-hayâl ittikçe gülberk-i ruhuñ bu çeşm-i ter

Şîşe-i inbîk-i dilden gül suyu takdîr ider

6-Ķâbil-i feyz olsa bir âdem lisân-ı hâlîle

Ders-i 'aşkı aña her berk-i çemen takrîr ider

7-İtme tedbîründe nokşân gerçi takdîründir iş

Hüsn-i tedbîr ile emründe Hüddâ takdîr ider

8-Va'd -i pūç-ı mün'imân-ı 'asrî engüşt-i Belîg

Safha-i mināya eşk-i çeşm ile tahrîr ider

(-.-.- /-.-.- /-.-.- /-.-)

1-Keşide tîg-ı kazâ gamze-i cefâ-cûlar

İki gılâf-ı tehîdir yanında ebrûlar

(1b)gılâf-ı tehîdir:gılâf-ı siyehdir S.N

2-Görünce sâye-i zülfünde sanma dâne-i hâl
Döküldü gülşen-i ruhsâra tehum-ı şebbûlar

34a:

3-Siyâh halden eyler giriz-i katre-i hüy
Ki tutdu 'arşa-i iklim-i rûmı Hindûlar

4-Halâsa çâre görün şâne zülfüne telaşır
'Azim başına kayd oldı el bütün mûlar

5-Cihânda meah idecek haç-ı yâr var ancak
Ne kara gözlere kaldı yazık sühan-gûlar

6-Belîg 'aceb mi görenler kalursa hayretde
Bu nazm-ı pâk-i selise durur akan sular

(4b)bütün:nik S.N

(.-.- /...- /.-.- /...-)

=FĪ HARFĪ'Z-ZA =

1-Cihānda rast-ı kişân-ı muḥabbet kām-ı bīn olmaz

Ki engüşt-i şehâdet mazhar-ı zīb-i nigīn olmaz

2-Esīr-i fırsat olmak bâ'ış-i nakz-ı ḥamiyyetdir

Kemer-gâh-ı 'adüvde merd-i kâmil der-kemīn olmaz

3^cAbesdir cây-ı devri gösterirse durbīn-i akreb

Ḥayâle menzıl-i maqşûdı almagla yakīn olmaz

4-O merdüm-zâde her câyi bulunmaz resm-i rāhından

Reh-i âmed-şad-ı nazzârede 'âşık mekīn olmaz

5-Karışmaz kerkesân-ı lâşe-hâruñ hayline Anka

Anıñcün rind-i 'âşık ehl-i dünyâya karīn olmaz

6-Dehân tengine şakk olmadın harf elunsa küncide

Selâmında e şuhun erre-i dendân-ı sīn olmaz

7-Rüsüm-ı 'ilm ile gitmez denâ'et tâb'-ı nâ-kesden

İrem ârayış-ı elvân ile huld-ı berīn olmaz

8-Degüldir mürğ-i zirün hayle-i şayyâddan gâfil

Nevâziş-güne gâfil mekr-i düşmenden emīn olmaz

(2b)Kemer-gâh:Güzergâh S.N

(3b)Ḥayâle menzıl:Ḥayâl-i menzıl İ.Ü

44b)âşık mekin:nakş-ı zemin S.N

(5a)hayline:cebeline S.N

(6b)Selâmında:selametde S.N.

9-Beliğ ārâm-gâh-ı mahlaşa mi'câr-ı tab'ımdan
Müheyyâ-kerde böyle dil-küşâ beyt-i metin olmaz
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Dehen-i tengine ol dilberün inşâ sığmaz
Sıgsa da incelür elfâzına ma'c'nâ sığmaz

34b:

2-Kulzum-ı dânişi hâtır olmaz cümle muhit
Kadehün havşala-i tengine deryâ sığmaz

3-Baksa âyineye hengâm-ı tehayyürde nigâr
Tengdir ağzına engüşt-i mühennâ sığmaz

4-Tıfl-ı nevresteyedir doğrusu weylim ammâ
Benim âgüşuma ol kâmet-i bâlâ sığmaz

5-Aşk bir mihrdir olmaz dil-i zâhid perdâz
Âşiyân-ı zâgne beyzâ-i 'anka sığmaz

6-Teng olan dil olamaz kâbil-i gencâyiş-i 'aşk
Çeşm-i bi-merdümün sözüne dünyâ sığmaz

7-Şişe-i püc-ı felekden mey-i 'ayş umma Belig
Bâgal-ı rind-i gam-endâze o minâ sığmaz
(.--- /.--- /.--- /.---)

(2b)deryâ:ma'c'nâ i.Ü

- 1-Hayâlün tâki mevcûd ola dilde inqılâb olmaz
İçinde hânenün bir şâhib olduqça harâb olmaz
- 2-0 la^cl-i terde yok bûthâle her kez âfet-i tebden
Ki cünbiş eylemekle âb-ı gevherde habâb olmaz
- 3-Degildir çeşm-i câna perde dâğ-ı sîne-i şâfum
Nazarda piş-gâh-ı dîdeye ‘aynuñ hicâb olmaz
- 4-0 mihr-i evc-i hüsnün mislini bulmak ne mümkündür
Güneş bir dânedir ‘âlemde iki âftâb olmaz
- 5-Kemer-gâhında müy-ı zülfi yâ bir sâye-i mûdır
Meyân olsa meyânda hiç bu rütbe piç ü tâb olmaz
- 6-Şikâyet-i nâ-becâdır itse derbânından ‘âşık kim
Cürüm-i yâre cinnet deydi Cennetde ‘azâb olmaz
- 7-Habâb-âsâ sebük-bârân-ı dâmencide bî-pervâ
Girerse baħr-i hûna dâmen-âlûde hadâb olmaz
- 8-Belîg ol bâr-gehde himmet-i pîrâne muhtâcız
Vesîle olmadıkça bir kibâre intisâb olmaz
(.--- /.--- /.--- /.---)
-
- (6b)cürüm-i yâre:harîm-i yâre S.N

35a:

1-Tehî dest 'âşık-ı bî-çâreden dilber selâm almaz
Kibâr-ı 'asr ile hem-meşreb olmuş iltiyâm almaz

2-Birez de tîg-i gadri der-niyâm it âzma işden
Mücerredir bu kim gaddâr olan dünyâda kâm almaz

3-Tegâfûl gösterüp şermende-i ihsân ider yehsa
'Adüvden merd olan fırsat deminde intikâm almaz

4-Çeken derd-i humârı neş'e-i pâdir rikâbından
Elinden sâkî-i gül-çehrenüñ minnetle câm almaz

5-Dem-i vuşlatda el çek dur-ı pâş-ı nâzdan ey şüh
Girince müşteri bir bâğa şeftâlüyü hâm almaz

6-Bulunmaz hatt-ı sebz ü hâl-i niyli bâğ-ı hüsnünde
O nahl-i nâz-perver döşine bâr-ı nizâm almaz

7-Belîg erbâb-ı nazma hâksârı 'ayn-ı şöhretidir
Ki mikta'-ı şefhada pest olmayınca böyle nâm almaz
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Meyân-ı bezme gel ey muṭrib-ı gâzel-perdâz
Ki tâziyân-ı şevk ela şu'le-i âvâz

2-Meger ki bedrakâ-i şu'le-tab'ı âhımla
Beni hâkîkate vâşıl ide bu râh-ı mecâz

3-Pür eyle el meyi pür-rengi eāme ey sākī
Ki dil-şikâf ela mevci mişâl-i nāhun-bāz

4-Meger ki cūşiş-i pür-tāb-ı meyle şevkinden
İdem bu tārem-i vahşet-saraydan pervāz

5-Teselsül-i nağmāt eyle ey mūganni-i şūh
Ki kaḫ elur nağmāt ile rāh-ı dūr-ı Hicāz

6-0 rütbe mevrūs-ı remdir bu meclise şefī
Ki mürğ ider kafes-i āhenin ile pervāz

7-Benān-ı hāme Belīga cihānı mest eyler
Olursa perde bir endāz-ı rüy-ı şāhid-bāz
(.-. / .-. / .-. / .-.)

1-Kapıldı dīde-i mahcūb-ı yāre mürğ-i niyāz
Ki çeşm-i dūhta-i pervāz ider şikāre bu bāz

35b:

2-Çekildi seyr ile deryā-yı kulzüm-i has ü bār
Beni hakikate işāl ider bu aşk-ı mecāz

3-Habāb-ı mānif cūş-ı muhit olursa eger
Olur bu mihr-i hamūş nikāb-ı çehre-i rāz

(G82;3a)pür eyle:pür eyleye S.N

(G82;3a)pür-rengi:bi-rengi S.N

(6a)mevrus:mevres S.N

(7b)perde:yerde S.N

(2a)seyr:seyl S.N

(3a)habab-ı mani :cenāb-ı manif S.N

4-Du-tāk-ı h̄amşede-i ebrū andan gayrı

Revā degildir iki kıbleye kılınsa namāz

5-Hevā-yı d̄ide-i müjgānuñ öldürür beni kim

Olur kanbara mürğ-i hevā-yı çengel-i bāz

6-Bu h̄ande-i şekerin ile peste-i nāzuñ

Yeter nevāle-i sūziş şeker kelū-yı niyāz

7^cAceb bu sāha-i m̄atem-serā-yı c̄ālemde

Sarīr-i h̄ame-i meydır h̄unde sūhan perdāz

8-Belīg-i nādire güyān evc-i ma^cnādan

Kime müsā^cade itdi bu çerh-ı sifle-nevāz

(.-.- /..-- /.-.- /..-)

1-Ne yapsun Berhemen taşvīri ānsız

Görüp yâri yıkıldı h̄ake cānsız

2-Ruhunda buse çin el gâh ü bî-gâh

Ki cennetde olur meyve zamānsız

3-Nice rahm eylesün ^cuşşāka gamzeñ

O bir cellād-ı h̄unīdir amānsız

(4b)Reva degildir iki kıbleye kılınsa namaz:"mahaldir iki mihraba kabil ela nemaz" S.N

(6a)peste-i nazun:beste-i nazun S?N

4-Ko bend itsün zebân el çeşm-i sâhir
Anuñla söyleşür câşık zebânsız

5-Ne gam ki kahr iderse geh nevâziş
Geh dâim sūd olur mey hiç ziyânsız

6-Güzelde şart olan âşâr-ı ândır
Gönül meyl eylemez hübâna ânsız

7-Hırâş-ı dâga sertiz eyle nâhun
Revîyiş bulamaz zer imtiyhânsız

8-Yanımdan geçme sür'atle gel cömrüm
Baña rahm eyle pîr oldum civânsız

9-Nazar kıl câşık-ı mehcûra bir kez
Eger ten görmek istersen revânsız

36a:

10-Belîg-i üftâde-gân hanmânsuz
Cihâni neyler el şüh-ı cihânsız
(.-. / .-. / .-)

1-Zerre miqdârı dehânuñ ya olur ya olmaz
Olmasa mihr-i rûhuñ kimse nişânın bulmaz

2-Sebz-i haţ basdı ruḡ-ı yâri bulunsa ne caceb
Bâginuñ sebze-i bî-gânesini kim bulmaz

3-Ruḥ-ı dildâre henüz geldi hat-ı fitne eger
Dile vahşet virir ammâ e kadar korkulmaz

4-Dâima gülşen-i hüsnüñ kurar el çâr-ebrû
Çâr-ı faşl içre bu bâğuñ güli her kez selmaz

5-Âb-ırû dökme sakın yok yere kim cem'a düşüp
Ne kadar sa'y olursa dökülen kap dolmaz

6-Sâye-perver güzelüñ vaşlına meylitme Belîğ
Zîr-i sâye şererüñ meyvesi şirin olmaz
(-... /...- /...- /...-)

1-Gam-ı dünyâyı cânâ sanma kim rind-i cihân çekmez
Hele ben çekdiğim miñnetleri küh-ı girâh çekmez

2-Sakın nâdâna açma hokka-i ser-beste-i râzuñ
Seni çâh-ı belâdan ey dil ihvân-ı zamân çekmez

3-Kalur şebnem gibi şâf olmayan hâk-i mezelletde
Ki her bir katreyi eflâke mihr-i âsmân çekmez

4-Mezâk-ı rind-i 'âli himmeti ey h^vace benden ser
Çeker her mihneti 'âlemde ammâ imtinân çekmez

5-Du-ebrû-yı sâtem-perverle el gaddardan gayrı
Girüp meydâna bir merd iki tîğ-ı hûn-efşân çekmez

(1b)kuh-ı girah:kuh-ı giran S.N

(G86;3b)katreyi eflake:katre-i eflaki i.Ü

6-Nihānī buldugun zāhid çeker ammā ki zāhirde
Elinden sākī-i gül-çehrenüñ rıtl-ı girân çekmez

7-Belīg-i zārı nā-şād eyleyüp agyârı şād itdün
Bu güne vaz^c-ı nā-ber-câyı tab^c-ı nüktedān çekmez
(.--- / .--- / .--- / .---)

36b:

1-Dilinden zāhidān-ı kūşe-girüñ riç heves gitmez
Geline cānkebütüñ āşiyānından meges gitmez

2-Degil kâşıd diyâr-ı yâre bīm-i berk-i mihrinden
Mişâl-i mürğ-i âteş dīde-per ol semte ses gitmez

3-Gelūgir oldu Bī-mey mevc-i gam her bir rek-i cāne
Ki seylāb olmayınca gücelerden hār ü has olmaz

4-Meyān-ı yâre mānend-i kemer-bend olmuşum zīra
Vasatkarān-ı ehl-i biniş asla pīş ü bes gitmez

5-O şūhuñ bezm-i pür-şevkinde görse cāşık-ı zārı
Rakīb-i nā-kesüñ ol dem başın hançerle kes gitmez

6-Misāl-i hāl-i neyli bir zaman fart-ı letâfetden
Uzârında nukūş-ı pây-ı āşâr-ı meges gitmez

7-Bu makteñ-gehde ekser cāşıkuñ başı gider ammā
Serinde āh-ı âteş-nākden bir al fes gitmez

8-Sürer elbetde fikr-i fâsidi dilden mey-i gülgün
Ki ihrâe itmiyince hânedan düzd-i 'ases gitmez

9-Nice 'âlemde şem'e-ı âhîl pinhân eylesün 'âşık
Bu râh-ı tîreden bî-şu'le âvâz-ı ceres gitmez
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Dem-i âhirde gelse yâr cânım sînedan çıkmaz
O meh durdukça 'aksi hâne-i âyînedan çıkmaz

2-Rehâ bulmaz dönân-ı sîm-ten dest-i ekâbirden
Girân kâdr olsa gevher bir dahî güncânedan çıkmaz

3-Beni âzâde kılssa pîrlik 'aşk-ı civânîden
Yine hâkk-ı dilâ bu bende-i âîrînedan çıkmaz

4-Bu gayretler kurutdı kanını pîr-i harâbatuñ
Ki vâ'iz rûz-ı şembe meclis-i âzînedan çıkmaz

5-Çekilmez mihnet-i dilden 'ukde-i peykân-ı dil-dûzuñ
Ki târ-ı pür-kire hâll olmayınca penbedan çıkmaz

6-Saña teşyî'a cânâ bend bend a'zâ çıkar ammâ
Kıyâmet kopsa 'aşkuñ sîne-i bî-gînedan çıkmaz

(2b) dönân-ı sim-ten:bütân-ı sim-ten S.N

(5a)mihnet-i dilden:baht-ı dilden S.N

(6a)çıkâr:çıkılmaz S.N

(5a)peykan-ı dil-duz:bi-gan-ı dil-duz S.N

7-Bahar eyyâmıdır dilden Belîga şahid-i mazmûn

37a: Güzergâh-ı hayâle bilmezem ânı neden çıkmaz
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Pür olsa safha-i âyineden cevher cilâ çıkmaz
Hatıru ruhsârûna yüz virme ey meh-rû safâ çıkmaz

2-0 rütbe ketm ider âşâr-ı tîg-ı zahmûn câşık kim
Dehân-ı şerhadan hunâbe ta rûz-ı cezâ çıkmaz

3-Eser kalmaz dil-i saht üzre teşrif-i hayâlinden
Biraz hâk-i zemîn zem olmayınca naş-ı pâ çıkmaz

4-Felek mahv itse de rengini-i dildârı reşkinden
Derûnumda ebed dest-i hayâletmden cânâ çıkmaz

5-Gönülden sırrın ifşâ eylemez pîr-i kühen zirâ
Sebû-yı köhneden terşih idüb bir kaatre mâ çıkmaz

6-Dil-i şad-pâre itmez serzenişden nâle ü feryâd
Dokunsañ çini-i pür-âbe meclisde şadâ çıkmaz

7-Belîga vahâi-i pür-fen gibi hâk-i Sitanbulda
Edâsı tâze kendi tâze bir câşık-âşinâ çıkmaz
(.--- / .--- / .--- / .---)

(1a)ayineden:ayinede S.N

(6b)pür-abe:mu dare S.N

1-Dā'ima ehl-i dile satmagıçün 'işve ü nāz
Birbiriyle iki çeşm-i siyeh olmuş enbāz

2-Eylesün yâr-i cefâ-pîşe niyâz ehline nāz
Yakışur birbirine kâfiye der-nāz ü niyâz

3-Manşıb-ı hüsne taleb-kâr olıcak mihr ü yân
Ruh-ı yâr itdi hemân haç-ı şerîfin ebrâz

4-Mihr ü râzın 'acebâ şimdi kimün gönlüne yâr
Tiz-i desti ile vaz-itdi mişâl-i gece-bâz

5-Bağbân nergisi hacletle kökünden çıkarup
Pîş-i çeşminde tutar dilde niyâz elde niyâz

6-Kabladı hâlini birdenbire hatuñ güyâ
Mihre itdi füsün ile nihâl şa'bede-bâz

7-Çademinden çıkar âteş gibi rengin ma'nâ
Hâme-i germ-i ru ittikçe Belîğa tek ü nāz

37b: (--- /...-- /...-- /...-)

1-Dest-i mâl elde 'hîrâm eyledi agzında sakız
Çignedi geçdi bizi nāz ile ol kâfir kız

2-Beyt-i ebrûya hele doğrusı ben dahl idemem
Şafhaya satır biraz geç yazılır mastarsız

(4a) mihr ü razın: mihr ü ruzen İ.Ü

(5b) çeşminde: hüsünde S.N

(6a) güya: zira S.N

3-Âşk-ı maḥbūb-ı mecâziâe karar itmez âil
Reng-i bûy-ı çemene jâle kabılmaz her gîz

4-Ġamze-i ḥançer-i birâneiderler teşbiye
Hele geç bakmayalım nâvek-i ser-tîzine biz

5-Beyt-i berceste iki mısra^c-ı dil-keşle Belig
Halefimidir ki deġar ḥâme-i ma^cnâda ikiz
(-.- / ..- / ..- / ..-)

1-Keşf-i râz eyleyecek yanıma hem-dem gelmez
Ḥarem-i câna ḥayâlũñ gibi maḥrem gelmez

2-Ġâlibâ benden ebâ eyledi cümle ^câlem
Ḥâtır sormaga cânâne gelür câna gelmez

3-Naqa-i evkâtı ^cabes yirlere şarf itme sakın
Bir gelür bir dâhi bu ^câleme âdem gelmez

4-Fikr-i âlũde gibi dâmeni reh-zenlik idüp
Didede şimdi ḥayâlũñ var iken nem gelmez

5-İtse kaâr-i güher-i ḥüsn-i gubârı ḥatı pest
Yine mîzân-ı ḥayâlimde benim kem gelmez

(2b)"hatır sormaga canane gelür cana gelmez!"hatır sormaga canane degil gam gelmez"S.N

(ᡑa)ḥüsn-i gubarı:ḥüsni gubarı S.N

6-Mevki^c -i zevk ü safâ olduguna şübhemî var
Ki diyâr-ı cādeme bir giden âdem gelmez

7-Derd-i humyâzeyi çekdirmeden cûşşâka Belîğ
Mû-miyânı ânuñ âgûşuna mukâddem gelmez
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Müje çeşmimde güyâ âtâşın mismârdır sensiz
Reh-i nazzâreye mevc-i nigâhım hârdır sensiz

2-Firâkuñla olub endâma cārız sürdi-i vahşet
Tenimde cünbiş-i mû piç ü tâb-ı mârdir sensiz

3-hayâlün düşde görmek arzû-yı dâde-yi cânır
Göz açmak hâbdan her şubh-dem düşvârdır sensiz

38a:

4-Reh-i küyuñda hem-ser olsa da geh bes gider geh piş
Ki benden gâliba sâyem dañi bî-zârdır sensiz

5-Beyaz âide-i şafha anaa naqş-ı merdümün merkez
Sêr-itârın ki hem girdiş-i perkârdır sensiz

6-Kıyâmetler kopar her göz yumup açınca çeşmimde
İki cânibde müjgânım saf-ı peykârdır sensiz

(G92;8) "hatman-zâdelerün eşbihi Ahmed Aga kim

Dehre ânuñ gibi bir zât-ı mükerrem gelmez" S.N

(G92;6b)bir:hiç S.N

(G93;4a)hem-ser:hem-reh S.N

7-Ḥavassa āb ü tābı nūkhet-i rūyuñ virir yehsa
Şemīm-i b̄uy-ı gül d̄uş-ı d̄imağa b̄ardır sensiz

8-Nihal-i saye-i kaddimdir ancak başıma devlet
Serimde sille-i bal-i hüma mişardır sensiz

9-Ḥelīga nūş-ı cāmı dest-i lūtfuñ haş-güvār eyler
Güzergāh-ı gelüye mevc-i bāde h̄ardır sensiz
(.--- /.--- /.--- /--- ʔ

1-Bu bazār-ı harābat ehline 'ākıl hūner satmaz
Açup dürc-i dehān-ı pāki yabana güher satmaz

2-Rakīb ol āteşin rūhsarı görmüş huşk-ı hāl olmuş
Niçün bilmem gülābi çöp-i gülle anı ıslatmaz

3-Nice müddet harābat ehlinüñ mihmānı olmuşdur
Nemek hakkın bilür zāhid şerāba hiç nemek katmaz

4-Bu şeb meclisde ardınca düşüb kalkardı dildāruñ
Rakīb-āsā cihāna görmedim hiç bir Hacı Yatmaz

5-Sakın berbat ider felek vişāl-i yāri san'atla
Ki ağıâr eski korsandır açışdan kullanur çatmaz

6-Sarıldı hār-ı veş dāmān-ı dildāre rakīb amma
O kışmerdir ki ānuñ vaz'e erpāb-ı dile batmaz

(8a)saye-i kaddimdir:saye-i kaddüñdir S.N

(8b)sille-i bal:sāye-i bal S N

(1a)harābat:hurūfat

(5b)açışdan:açıkdan/ kullanur:kullanup S.N

7-Belîga tîr-i elmâs-ı müjeyle zahm açar el şüh
Yine nişlerse işler hâtır-ı mahrumı sızlatmaz
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Divâr-ı cism-i süst-i bināya tayanmışız
Biz hâk ü bād ü âteş ü māye tayanmışız

38b:

2-Sevdâ-yı çeşm-i yâr ile cismim gubâr olup
Mânend-i hâme meyl-i aşāya tayanmışız

3-Gülçîn-i bāg-ı hüsnî olunca • nev hattuñ
Biz sad-hezâr-ı hâr-ı cefāye tayanmışız

4-Olduk dūçâr-ı gamze-i cânāne bilmedik
Behlū-nihāde tîg-i kazāya tayanmışız

5-Ümîd idüp bu hâme-i bî-magzden semer
Bāg-ı emelde bir kuru nāye tayanmışız

6-Dîdâr-ı yâri bā'd ile seyrâne turmuşuz
Târ-ı nigâh-ı dūr-ı nümāya tayanmışız

7-Ky vây kim bu za'if bedenle habâb-veş
Bahr-i fenâda âb ü hevāya tayanmışız

8-Şevk-i sühanla mahlas-ı ehl-i hüner gibi
Biz müttekâ-yı beyt-i resāya tayanmışız

9-Düşmez ümîd-i rızık bize gayrıdan Belîg
Rûzı resân-ı luţf-ı kudāya tayanmışız

10-Tanzîr-i nâdir-i sitemi ta'dîl çerhden
Kilk-i Belîga haşmet-i māye tayanmışız
(--./-.. / .--- / -.-)

=Fİ-HARFİ'S-SİN=

1-Süfle-perverlige meyl eylemese çerh-ı hasīs
Zir-i dest itmez idī nahī-i dilārāyı filīs

2-Ƙadr-i hem-cinsi ferāmuş ider el bī-meze kim
Olmıya zümre-i nā-cins ile bir lahza enis

3-Re's olur ekşeri a'zā-yı bedende maqtu'
Mā-ḥaşal cāy-ı necāt ister iseñ olma re'is

4-Getürir cünbiş-i āhen dili bu cezbe-i 'aşk
Sözünü rakşıla āşüfte ider mıknaṭıs

5-Cüş idüp kird-i ḥaṭ-ı 'arızı ol seng-i dilüñ
Yeñiden eyleāi binan-ı cefāyı te'sīs

6-Sūziş-i dilaen ider germi-i nazẓāre eser
İdegör şīşe-i çeşmüñde şu'a'ān-ı tenkīs

39a:

7-Fehm iden Ƙadrini yanında e şāh-ı ḥüsnüñ
Eylesün ḥançerini şaar-ı mu'allaya celīs

8 -O bütüñ birligine 'āşıķa şāhid bu yeter
Gelmiyer ḥāṭıra vaşfında ḥayāl-i tecnīs

(la)süfle-perverlige:şu le-perverlige

9-Olmadı cive-nümā t̄āb^c-ı ehibbāda Belīg
Böyle nādīde hayālāt ile bir nazm-ı selīs
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-0 şeh-i hüsni görüp bir yere cem^coldı havās
İtdiler taht-ı dile nakş-ı hayālūñ eclās

2-Ābını t̄ābını hıfz eyledi şīrin dehenūñ
Ki durur t̄āze ü ter şehā içine kensa kirās

3-Keşt-i zār-ı haṭını biçmeki güyâ ebrū
İki çeşmine der ü ger gibi sundı iki tās

4-Menzilinden alıkor saliki sergerdanlık
Kaṭ^c-ı rāh eyliyemez derā ile cevvēle-i vās

5-Sūhan-ı bezm ider belbet dil-i sengine eser
İktizā eylese kurşunla olur hāk-i elmās

6-Ehl-i himmet keremi öğreneler sözünden kim
Kendi ‘uryān geçinür geydirir ‘uryāna libās

7-Nazmuñu dür ile yeksān tutar elbetde Belīg
Keff-i mīzān-ı hāyâle alıcak kâdr-şinās
(...-- /...-- /...-- /...-)

(2a)abını tabını:ab ü tab-ı lebi S.N

(7b)mizan-ı hayale:mizane hayale İ.Ü

1-Kapılur bâtı̄l olan sözlere şeyh-ı sâlus
Hoş gelür Brehmenüñ güşuna bang-ı nâküs

2-Şâf tıynet olanuñ pâyini takbîl ideriz
Ki öpen âyîneyi kendi lebin eyler būs

3-Bekleyüp medreselerde ʿulemâ-zâdelerüñ
ʿÂşıkâ silsile-i zülfi olur kayâ-ı raʿûs

4-Kişver-i dilde ʿaceb var mı ki dîvâne diyü
Gönderir evvel o pür-fitne hayâlüñ cāsūs

5-Ne kadar olsa güzel ʿayıbsız elmaz bir şüh
Buña şahiddir iki pây-i siyâh-ı tâvus

39b:

6- Münkeşif fikr ü teʿemmülle olur maʿnî-i beyt
Nâz ider haclede birden bire açılmaz ʿarus

7-Âteş-i ʿaşkı niçün söndüreyim dilde Belig
Per salup kendi yakar cismini nâre nâküs

(...-- /...-- /...-- /...-)

=Fİ-HARFİ'Ş-ŞİN=

1-Dil meyve-i ümîd ile bâğa şecer ekmiş
Bir mezra^cadır safha kalem neyşeker ekmiş

2-Yârûñ görinen hâl-i siyeh zamma ruhunda
Rezzâk-ı ezel ni^cmet-i hüsne büber ekmiş

3-Dâim su ider maqdemini ^caks-i nigârûñ
Güya ki gözüm tâze nihâl-i semer ekmiş

4-Bu zülf ü hat elbetde başar gülşen-i rüyuñ
Gör anda kazâyı ne kadar sebzeler ekmiş

5-Pek varma gönül üstüne ol şive-fürüşuñ
Bazâr-ı vişâl içre meta^cı ciger ekmiş

6-Bilmem ki Belîgüñ ne olur hâsıl-ı kârı
Gönlünde emel tohmunu pür hayli yer ekmiş
(-- / .--- / .--- / .---)

1-Nice aırlar e şeh-i hüsni görenler meh-veş
Dir idim ben aña ^câlemde iki olsa güneş

2-Hayl-i hâl-i siyehi rüy-ı dilârâda gören
Terk-i tâz itdi sânur ruma gelüp cünbiş hâbeş

(G99;1a)"Herkes semer ümiâine oğa şecer ekmiş" S.N
(3a) su ider:sulayor/aks-i nigarun:pay-ı nigarun S.N
(G100;2a)siyehi:siyeh M.Ü.

3-Âşk-ı nâ-puhte dile ehl-i nefes lâzımdır
Yakamaz çöp-i teri üflemince ateş

4-Ne cacâyib dür-i yektâ imiş ol gevher-i pâk
Ki bulunmaz şâdef-i kevn ü mekânda aña eş

5-Germ olub küçe ü bazar-ı sühânde her kim
Alışa beş dirse bu kâlâya anuñla elleş

6-Düşmiyor nakş-ı caceb şeşdir evrâka Belîğ
40a: Beyt-i şeş oldı bu nâdide mısra'da âü-şeş
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Kylesün câşıkâ gamzeñ eser-i âfet-i niş
Tâlib-i nüş olan elbetde çeker minnet-i niş

2-Geç nihâauñ idemez kimse yanında güzerân
Şahmerân kal'asıdır cakerb-i hassiyet-i niş

3-Beñzer erbâb-ı cevâ birbirine câlemd
Nâvek-i hâr ile sözün gibidir hey'et-i niş

4-Bed-zebânuñ arama ağzını germ ülfet olub
Künc-i sürâhda engüşte ider darbet-i niş

(5b)alışa:işte S.N

(2b)akerb-i hassiyet:akerbe hassiyet S.N

- 4-⁵Ākıbet kendüye zehrâbe olur şerbet-nüş
Her kimün yehsa derününde gam-ı tākāt-ı nış
- 5-Şey-i vâhid gibidir bu gam-ı şâdi-i cihân
Lezzet-i nüş ile tevâm bulunur zahmet-i nış
- 6-Derpî-i büse olursa fiten-i gamze Belîğ
Tameb-i nüş olan elbetde çeker minnet-i nış
(...-- /...-- /...-- /...-)

- 1-Dü-la lün safhada tenvîne beñzer kim ‘ayân olmuş
Derününde dehānuñ nündür güyâ nihân olmuş
- 2-İder efgende bir nazzâre biñ nâvek-i dil-düz
Ki her müjgâni bir gez dâesi yârüñ kemân olmuş
- 3-Degil bu hâl-i neyli gağgabında ol şeh-i hüsnuñ
Turunc-ı terâir engüşt-i işâretle nişân olmuş
- 4-Şüdür itmez gözünden geç nigâh-ı hurde-bîn ekser
Der-i nazzâre-i pîrâne ‘aynuñ dîde-bân olmuş
- 5-Süzülmüş perde-i bādâmdan nûrun ki şad-bâr
O şūhuñ soñra varmış şafha-i rüyunda ân olmuş

(6a)gam-ı şadi:gam ü şadi S.N

(6b)bulunur:elunur S.N

(1a)Dü-la lün:O la lün S.N

(3a)gabgaolnda:gabgabından S.N

6-Reh-i nazzāre gāyet dūrdur der-hāk-i der-yāre
Nigeh 'avdet idince dādeye pīr-i cihān olmuş

7-Beni bī-tāb ider derd-i firākı pester-i gāmda
Ki 'aks-i dil-rübā āyīne-i endāma cān olmuş

8-Cenābend eylemiş pāy-ı nigāh-ı çeşm-i mahmūra
Yine el fitne-cūnuñ gālibā kūyunda kan olmuş

40b:

9-İder bergüşte tālī' ahter-i dūnbāle-dār āsā
Ki hāl-i mūdāruñ fitne-i āhirzamān olmuş

10-Hayāl-i yāre istikbāle çıkmaz hāmeden bir dem
Ki mevc-i tār-ı eşkim pāy-bend-i merdümān olmuş

11-Bilinmez sanma tarz-ı dil-pesendi şāhid-i nazmuñ
Belīg İstanbuluñ erbāb-ı tab'ı nüktedān olmuş
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Ter-i rū-haṭṭı ruhsārında yārūñ bāl ü per salmış
O kebk-i hoş hırāmuñ şāhbāz-ı hüsni kartalmış

2-Gelüb tāvus-ı zülfi 'ārızında haṭṭım ũrkütmüş
Bu bāguñ mürği uçmuş āşiyānda hār-u his kalmış

(9b)muydarun:meyve-darun S.N

3-Kırarlar şimdi seng-i ta' n ile āyīne-i kalbin
Mukaddem el hat-āver ehl-i dilden inkisâr olmuş

4-Temâşâ eyle kim āyīnede 'aks-i dilāvīzūñ
Ruhunda dūr gibi huy gördi bahr-i hayrete dalmış

5-Bu demlerde 'aceb mi pişvâ-yı reh-zenân olsa
O düzâ-i gânze şemşir-i nigele çok gönül çalmış

6-Sütün-ı hâme yelken gösterüp evrâkdan nâgâh
Belîg el-hak sefīneñ bahr-i 'aşkuñ lüccüne salmış
(.--- / .--- / .--- / .---)

(3b) olmuş:almış S.N

1-Zahm-ı tıguñla ten-i zârında ider can rakş
Rene olundukda ider elbetde her kurbân rakş

2-Fitne-i devr-i kamerden bir nişândır kim ider
Halka-i zikre girüp ol âfet-i devrân rakş

3-Süz-ı nâr-ı aşk ile nâ-puhte-gâdır rakş iden
Tâ peşinee eyler âteş-gâhda biryân rakş

4-Arş-ı bî-hengâm-ı pîrân ile kim itmekdedir
Şevk-ı ni'metle dehân-ı pîrde dendân rakş

5-Eylemez seyl-i havâdisten tehî destân hazer
Bâde üzre boş kadeh konsâ ider pîrân rakş

4la:

6-Yer yüzünde pâdişâh aşr-ı zillü'llah ise
Eylemez mi bir şecerle sâyesi yeksân rakş

7-Cüve-engîz-i hayâl-i yârdır rakşas-ı dil
Cünbiş itse âb ider şaks-i meh-i tâbân rakş

8-İstemez âvâze-i muṭrib-hurüş ehl-i dil
Bir nesîm-i bezm ile itmekdedir şummân rakş

9-Sûret-i dilküşla ekundukça bu nazm-ı Belig
İtse şevkından sezâ hayl-i sühan-sincân rakş

1-İştihârı ne 'aceb bulsa benimle maḥlaş

Düşeli äeste nigînimdeki bu kırmızı faş

2-Kehrübâ nâzik imâme e dehâni peçenûn

Deheninde ider enbûbe-i pistadeñi kaş

3-Narḥı bâbında äger ḥaṭ-ı şerîf itse zühûr

Kıl kadar yokdur iden şehâ-i vişâli crḥaş

4-Şiveade eylese da'vâ-yı teferrûd dülâül

Äyet-i ḥüsni birâhîn ile besdir aña maş

5-Nûr-ı çeşmi yoluna eylemişim pây-endâz

İtme renc-i kaðemûn gel perend üstüne bas

6-Cân ü dil birbirine sebkat idüp el büte dir

Kâkül-i ḥam-ı necmûn târına evvel beni as

7-Kışsa-i zülf-i siyeh-kârı dırâz itme Belîğ

Dil-i bî-âarûña uyhu getürür tül kışâş

(...-- /...-- /...-- /...-)

(1b)"Düşeli äeste nam alâi niginimdeki fes" S.N

(2b)pistadeni kas:pistan gibi mas S.N

(4a)dülâül:dildar S.N

1-Yetmez nukûd-ı eşkle iş eylesen bâğrâz

Ahvâl-i pür-melâliâni şâh-ı cihâna 'arz

2-Ukkâb-ı zulm-ı bâlını el rütbe açdı kim

Dünyâyı tutdı sâye-i mahsûsı tûl ü 'arz

3-Olmaz cihânda zelzele her dem tehî yere

Bâr-ı girân-ı zulm ile lertzân olur bu arz

4-Ebnâ-yı 'aşr meşgale-i dünyeviyyeden

İcrâ-yı sünnet itmiyerek terk olundı farz

5-İtmez hukûk kimince ri'âyet bu güne belîğ

Senden keser mu'âmele-i her kim alsa karz

(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Kimde vardır dir iseñ mest-i şahbâ-yı garâz

Söyledüp lafzına bak keşf ola ma'â-yı garâz

2-Seni telvîse murâd eyleyeni baña çıkar

Şâf-ı deryâ-dil olup eyleme icrâ-yı garâz

3-Kâni'im bir kurı nazzâreye virmiş zâhid

Tâzeden neydügi ma'lumdur akşâ-yı garâz

(1a)Yetmez:bitmez S.N

(2b)mahsusı:menbusı S.N

(5a)hukuk kimence:hukuka kimse S.N

4-Kendinüñ tarafına bir 'ārıza irās eyler
Müterâkim olıcak sîmede icrâ-yı ğarâz

5-Zen gibi zînet-i dünyâya kapılma merd el
İtme mir'ât-ı dili bî-ser ü bî-pây ğarâz

6-Dökilür şîşe şikest olsa belîğa sîmâb
Dil-i şad-pâre ne mümkün ki ola cây-ı ğarâz
(...-- /...-- /...--)...-)

(4a)tarfına:zarfına S.N

=HARFİ 'T-ṬĀ' =

1-Ne kadar olsa da bāde-i dırāze-i neşāt
Zülfi meşşāta keser şerkeş olunca ifrāt

2-Ārı sen nişter-i gamze-i cânāneye ser
Cünbiş-i nabz-ı dil-i 'āşıkı bilmez bükürāt

3-Hil'at-i cāhı bulur kāmēt-i isti'dāduñ
Cāmeyi hoş biçer endāma münāsib hayyāt

4-Düşmez efkār-ı 'imāret-i cihāna sālīk
Sefer üzre nice ta'mīr olunur köhne ribāt

5-Hat-ı la'liyle iki kaşı uçar ebrūnuñ
Yazamaz böyle güzel hattı cihānda hattāt

6-'Arz ider gayriye muṭrib neye mālīk ise hep
Baña mişkalle satar nāzı geçirmez kayrāt

42a:

7-Eylemez cisme isābet marāz-ı rühānī
Çār-ı yârūñ olıcak ḥabbi müsāvi ahlāt

8-Bu gazelāe yine şirin kelimāt ile Belig
Mā-hazar piş-i nihād eyledi aḥbāba simāt
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Cā-be-cā ḥāl iledir ruḥda olan revnāk-ı hat
Yakışur ḥüsn-i ḥaṭa zīr ü zeber kensa nükāt

2-Yerde meh gökde bu hüsn ile e şeh lâyık mı
Gâlibâ eylediler râh-ı temâ şâyı galat

3-Kuṭb-ı 'aṣr olsa revâ da'ire-i 'âlemde
Kim ki eṭrâfına yeksân tuta mânend-i vasat

4-Ebruvânım iki göz cısr-i metîndir güyâ
Dem-be-dem anda akan gözyaşı deryâce-i şat

5-Ḥayf-ı sad-ḥayf giçüp 'ömr-i girân-mâye 'abes
Dilde ta'âdâ-ı sinîn ile elem kaldı fakat

6-Böyle ister sühan-ı velvele-ârâ ki Belig
Levh-ı mahfûz-ı mu'allâdan ola müstenbat
(-... /...- /...- /...-)

=HARFI'Z-ZÂ'=

1-Cândır ma'ni-i rengin aña tendir elfâz
Neş'e-i rûh-ı makâmına bedendir elfâz

2-Âb-ı gevher gibi tâbında me'ânî-i laṭîf
Silk-i nazma çekilen dürr-i 'adendir elfâz

3-Nefha-i büy-i şafâ âver-i cândır mazmûn
Safhada nâfe-i âhû-yı hatendir elfâz

4-hûn-ı dilde kurulan bâde-i mazmûn ile pür
Bezm-i 'ayşa kadeḥ-i şu'le-fikendir elfâz

(3b)safhada:safha-i İ.Ü.

(4a)hun-ı :ham-ı S.N

5-Reng-i elvân-ı me'ânî ile tezyîn olıcak
Gülşen-i şafhada ezhâr-ı çemendir elfâz

6-Ma'nâ-yı tâze derûnında hafî hem-çü gülâb
Güyyâ berk-i gül-i evrâk-ı çemendir elfâz

42b:

7-Bahr-i nazm içre mezâmîn-i laţif incüdir
Âna menşe'-i sadef pâk-i dehendir elfâz

8-Ehl-i gurbet gibi seyrâna çıkarlarsa Belig
Şâhid-i pâk-i me'âniye vatandaşdır elfâz
(-... /...- /...- /...-)

=HARFI'L-'AYN=

1-Esrâr-ı sūziş-i dili alup zebâna şem'
Söyler lisân-ı halle hep yabana şem'

2-Bir tıfl-ı nev-resîdedir el barmâğın emer
Olmaz muşayyed âteş-i pervâne-gâne şem'

3-Âteş yanar başında gam-ı rûzgâr ile
Lâyık dökerse gözyaşını yâne yâne şem'

4-Leylî vü şâne şevk ile Mecnûn olup bu şeb
Ayıtdı fitle müyına mikrâs-ı şâne şem

(1b)yabana:yana yana S.N

(4b)mikras-ı :mikrazı S.N

5-Meclisde şubhadek dikilüp durdı doğrusı
Beñzer efendi gözi açık dīde-bāne şem^c

6-Lâyık ki encümende erirse hicābdan
Sırr-ı nihān-ı ʿaşkı getürdi lisāna şem^c

7-Yârũñ ʿızârı dīdeyeʿaks eyleyüp Belig
Yandı murādı üzre gice şem^cidāna şem^c
(-- /-.- /.-.- /-.-)

1-Baht-ı siyâhım öldi dīdār-ı yâre māni^c
Ol âftāb-ı hüsni görindüm olsa t̄ali^c

2-Reşk eylerim efendī esnā-yı güft ü gūda
Olsa zamīr-i bāriz ol men^c-ı hüsne rāci^c

3-Her pāk-i şūreti dil eyler kabūl derhāl
Bu k̄alib-i ʿacībi hikmetle yapıdı şāni^c

4-Müjgānı müyın eyler her bir nazarda şad-çāk
Tig-i nigāh-ı cānān hākka ki seyf-i k̄atı^c

43a:

5-Zer görmek ile müflis eyler mi hiç kanā^cat
Olmaz vişāle t̄alib nazzāre ile k̄ani^c

6-nengām-ı şebde yāri rü³yāda görmüş ʿāşık
Bu vāki^ca mutābık āyā olur mu vāki^c

(2b)men -1 hüsne:mah-1 hüsne S.N

7-hem mürde eyler ihyā hem zinde-gānı mürde
hubb-ı nebāt-ı kebde var dahi çok menāfi°

8-Birbirlerinden a°lā mısra°larım gazelde
Olur mı cümle yeksān bir elde hiç eşābi°

9-Eyler cihānda dāim nām-ı Belīgi ihyā

Āh-ı hayāt-ı nazma mizābdır meşāri°

(--- /---/--- /---)

=HARFİ'L-GAYN=

1-Yakdı cihānı nazm-ı dil-i ātēşin Belig

Olursa böyle ola sūhān āferin Belig

2-Birdir güherle genc-i sūhan zīr-i 'arşāa

Olđı e gencün üstine şimdi Ēmīn Belig

3-Nakş-ı remāda ehl-i zarar itmez i°tibār

haç-ı nigīn gibi ola sūz-ı dil-nişīn Belig

4-Gelmez nigāh-ı şāhid ma°nāna nāz ider

İtmez taħammül aña dil-i nāzenīn Belig

5-Ēnfās-ı ruħ-baħş ile cism-i lūţufda çeşme

Rūh-ı hayāli seyr ide 'aynel-yakīn Belig

(7b)nebat-ı kebde:nebat-ı lebde S?N

(8b)esabi :sani S.N

(2a)birdir:pürdir S.N

(3a)zarar :hired S.N

(4a)nigah-ı :kenara S.N

(5a)lütufda :lafızda S.N

6-Virmez metâc-ı nazmını dünyâ bahâsına
Olmaz cihânda ehl-i sühan kâm-bîn Belig

7-Seyl-i havâdis eyleyemez haşre-dek harâb
Yapdı bu resme mahlaş-ı beytü'l-metîn Belig
(--- /-?- /--- /-.-)

1-Nâr-ı firkatde kimüñ olsa derûnı pür-dâğ
Idemez şîşe-i fânüs içine vazc-ı çerâğ

2-Bülbül ü kumruya bu bāğda yer kalmadı āh
Serv-i ra'cāya zağır kōndı nihāl-i güle zāğ
43b:

3-Hüsn-i şirketle ze'āmet idi ammā hübān
O büte eyledi yār hatt-ı şerīfiyle ferāğ

4-Yüz virir kim çıkara naqşını yārūñ mir'āt
Ākıbet şüreti bir kalıba eyler ifrāğ

5-Āks-i hübānı alur merdümüne tār-ı nigāh
hayl-i māhi-i giriftāra çeker araya ağ

6-Ne çeker nehvət-i erbāb-ı riyādan cāşık
Bir şehirde ki ola bāde vü maḥbūba yasāğ

7-Didi hātif mey-i oī-giş gül-i bī-hār elmaz
naberin eyledim cūşşāka belīga iblāğ
(...-- /...-- /...-- /...-)

(30)eyledi yar:eylediler S.N

1-Burakâı keş-i taladüz-ı köhnesin eslâf

Alur satur zürafâ-yı zemâna hep haffâf

2-Fünûna dâd ü sitâdla olur mu hiç vâkıf

Mihâyeti kütübüñ ismin öğrenür şahhâf

3-Gazel yapub şu'arâ-yı zamânenüñ kârı

hulâşa başa cameldir mişâl-i şan'at-ı kâf

4-İz âfe ile bakarlarsa zer kıyâfetine

Ānuñ 'ayârını elbetde fark ider sarrâf

5-hayâl-i yâri yanımdan felek cüdâ idemez

mişâl-i nokta makâmım olursa zirve-i kâf

6-Küşâd-ı mü-yı meyân bendine düşüp 'âkıl

İder mi yok yire hiç naqd-i 'ömrini itlâf

7-Cihânı böyle helâk eylemezdi şemşîrûñ

Eğer ki resmini ebrûdan almasa seyyâf

8-hezâr-ı sa'y-ı Belîg ile silk-i nazma yine

Lü'li-i suhan-ı pâkiyi eyledim irdâf

(.-.- /...- /.-.- /...-)

1-hüsnüñ esbâbı meyânında el ebrû-yı laţif

Oldı bir beyt ile efrâdını cāmî' ta'rîf

(2a) fûnuna: fûnun S.N

(4a) bakarlarsa: bakar girse S.N

44a:

2-Mūya teşbīh meyānında iderler īrād

Dehen-i tengine isnād ile bir kavı-i za'if

3-Vaşfını levha nezāketle yazarken hāme

Lafz-ı haṭ küşe-i haṭtında alınmış taḥfif

4-Zahm-ı tīr-i müjeye karşı dururlar ammā

O şeh-i hüsn-i kullı haṭ ile eyler taḥvif

5-Tāb-ı mihr-i ruḥūñ ol rütbe eritdi beni kim

Zīr-i yekmūde hemān sāyelenür cism-i naḥif

6-Nigehūñ cā-yı tavāfıdır idüp 'aklı delil

Vādi-i şafhada berceste olan beyt-i şerif

7-Gazel-i pāki okundukça Belīg-i zāruñ

Olma dil-beste bu tarz ile nefes gönder 'arif

(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Olmasaydı eger ol gevher-i yektāya şādef

Deyr idim bu küre-i arzā teḥi dūrc-i nedef

2-Ne güzel söylemiş ebnā-yı zamāna şā'ir

Baṅa bir beyt-i zebān-zed yetişür ḥayr-i ḥalef

3-Gönlümün ḳadrini bilmez o büt-i kâfir-kış

Düşmesün yā Bab eyādi-i Firenge Muḫaf

(3b)hattında:hattımdır S.N

(7b)dil-beste:dem-beste S.N

4-Ka^cbe der-i merdümün çeşmi ki etrâfında
Müje Haccâca bedel secde-kenân bağladı şaf

5-Güç imiş hayli bu eyyâmda söz diñletmek
Muṭribün kavline bî-darb-ı kulak tutmaz def

6-Siklet itmek hele ehl-i dile düşmez asla
Tevbe kıl bar-ı günâhün gele mizâne ehaf

7-Bende-i mahlas-ı caşk el iki câlemâe belig
Üstüne hâzır ola himmet-i Sultân-ı Necess
(-.- / ..- / ..- / -)

=HARFİ'L-KAF=

1-Cevlâna başlayup yine sâkî-i sim-sâk
Pür-neş'e itdi meclise geldi ayak ayak

44b:

2-Olmaz cabeş yere sözi eroâb-ı hikmetün
Vâbestedir âeruguna bihbûd-i firak

3-Mir²âte bakda gör nice tek durmaz ebruvân
Oynar ikisi dâne-i halûñle çift ü tak

4-Tażyike başlıyınca esirâne caşkı dñn
Allaha şükür va'izi söyletmedi çennâk

5-Biñ kerre kırdı câmını bezmün bu rüzgâr
Köhne sıfâl-i meygede saval nice yasak

(7b)üstüne:üstüne S.N

6-Zencîr-i zülfi boynuma dil-beste olmasa
Efkâr-ı fâsideyle gelügir olur merâk

7-Rindân-ı bâde-hâre ke dahl eylesün Belîg
Bilmez şarâb zevkini zühhâd-ı bi-mezâk
(-- /-.- /.-. /7.-)

1-bhl-i dil kaêrin bilür erbâb-ı himmet bulmadık
Aradık dünyâyı bir sâhib-i mürvet bulmadık

2-Âşrımızda eylemiş her sadre bir nâkes ku^cüd
Arz-ı hâcet idecek ehl-i sehâvet bulmadık

3-Derdimiz besdir bize incitme ey gerdün-ı dūn
Biz bu miñnet hâneye geldikse râhat bulmadık

4-Şimdicek dillerde bir efsânedir mihr ü vefâ
Âşık u ma^cşukı söyletdik şadâkat bulmadık

5-Lâle pür-hūn gül şukufte bülbül-i hayran hamūs
Gülistân-ı âleme gelâik tarâvet bulmadık

6-bir zaman lezzet-bahş tab^cım simât-ı dehr olup
Zehr ü kanâ ü niş ü nüşunda halâvet bulmadık

7-bî-niyâz elduk kibâruñ lütf u kahrından belîg
Biz bu^câlemde kanâ^cat gibi devlet bulmadık
(-.- /..- /..- /..-)

1-By sitem-ger nice gördüñ lâıyk

Yakıla bağda serv-i sâbık

2-El uzatdñ güle küstâhâne

Bülbülñ hâtırı yok mu 'âşık

45a:

3-Gayret-i bezm-i mükâfâtı düşün

Nice zâlimlere öldi lâhık

4-Âh-ı 'uşşâka tayanmaz eflâk

İster 'âbid ola ister fâsık

5-Yok yere incidesin mahlûkı

Buña hiç kâ'il olur mu hâlık

6-Bilmeyen kadriai ehl-i sühânñ

Âña hayvan dinür ammâ nâtık

7-Oлма her nâ-kese dilââde Belig

'Araba âyîne virme yazık

(...-- /...-- /...-)

=hARFİ'L-KÂF=

1-ñâne-i ferdim harâb eylerse her dem seyl-i eşk

hâldir ruhsâr-ı 'acze katre katre neyl-i eşk

(1b)sabık:basık S.N

(3a)bezm-i mükafatı+berk-i mükafatı S.N

(G121;1a)hane-i merdüm:hane-i ferdim I.Ü

2-Āteş-i dilden fūrūzān eyleyüp şeb tā seher
Her müjemde kaṭreden āvīzedir kandīl-i eşk

3-Merdüm-i çeşmi hayâlünden cüdā mecnūn-sıfat
Eyledim vābeste-i zencir mevc-i seyl-i eşk

4-Virdi zahm-ı nāhun-ı kayd-ı müdāvādan necāt
‘Ukde-i derd-i dil-i âşüfteye tahlil-i eşk

5-Kāne-i āyine-veş şem‘-ı hayâl-i yâr ile
Hacle-gâh-ı mäh-ı Ken‘andır habâb-ı neyl-i eşk

6-Rişte-i pervâzı fanūs-ı çerâğ-ı ‘arş olur
Mevc-i hūn-ı dāde zīrā per-i Cibrīl-i eşk

7-Eylemezdim ziver-i gencine-i hātır Bellig
Gevher-i deryā-yı ğufrān elmasa tahsīl-i eşk
(-.- /-.- /-.- /-.-)

1-Sakīl gelmiyor ‘uşşāka darb-ı düm düm tek
Uşul ile e perī meşk ide tenādüm tek

2-Kapataı merdümün çeşmi ‘aks-i hâl-i nigâr
Derün-ı dādede lâzımdır evvela merdüm tek

45b:

3-Rakībi darb idelim kūy-ı dil-rübāda bu şeb
Şabāha dek dimesün tabl-ı sine dögüm tek

(6b)hun-ı dāde:hun-ı didedir S.N

(G122+3b)tabl-ı sine:tabl-ı sinede S.N

4-Bakınca âyîneye dir • şüh kendim gün
Kemâl-i hüsn ile gördüm cihânda kendim tek

5-Tekâver-i dili itdim cinân-keşide Belig
Münîf-i hoş suhana itmeye tekaddüm tek
(?-- /...-- /...-- /...-)

1-Nigeh-i tîz ile ol âfet-i cânı kaçduñ
Gayrı ey nür-ı başar sen de gözümde çıkduñ

2-Pehlüvânsın hele beş kabzada ey sâgar-ı mey
Bir ayag ile nice tâze civânı yakduñ

3-Zâhidâ riş-i dirâz ile gelüp bezme yine
Gulğul-i şîşe-i deyrüñ çañına od tıkaduñ

4-Nim-cü hâşılı yok ehl-i dilüñ sâmanı
Bu tehî yelmeden ey esb-i tabi'ât bakduñ

5-Ṭarz-ı dil-keşle ser-âgaz idicek nazma Belig
Şevk ile bezme nişâr eyle Süreyyâ'akduñ
(-... /...-- /...-- /...-)

1-Teğruluk kârı degüldir felek-i pür-şürüñ
Egridir kâddi gibi işleri hep kamburuñ

2-Kâmetüñ ham revişüñ egri felek kârüñ keç
Böyle cümbüş nedir âyâ ki nedendir zürüñ

(1a)kasdun:sıkdun S.N

(1b)hep:ol S.N

3-Dest-pā şa' şa' nādāne dūşen rūşen-dil
Şem'-ı pertev-fikene beñzer elinde kūrūñ

4-Berk-ı hāţif gibi ğaddāra mūkāfātında
Āh-ı sūz-efken-i ğaddāra çerker mağdūrūñ

5-Oлма miñnet-zede-i nāliš-i āzerde dilān
İñler elbetde dekunma teline tanbūrūñ

6-Ħayf dūnyāda • hengāmenūñ erbābına kim
Zīneti •la şemātet teli nahl-i sūrūñ

7-Deludur yād-ı vatan dilde ki dekunsan eger
Çin dir kāseleri memleket-i fağfūrūñ

46a:

8-İ' tibār eylemez ehl-i hūnere cāhıl •lan
Ne bilür kadrini huffâş Beliga hūrūñ
(--- /...-- /...-- /...-)

1-Zülfūñ indi tā kemer-i zer-nişāne dek
Tūl-ı dırāz-ı fitnedir āhir zamāna dek

2-Emvāc-ı tāb-ı 'ārızı süllemlik eyleyüb
Yārūñ çıkardı nāmını tā āsmāne dek

3-Şevk-ı nesīm-i kūyuñ ile girdibād-veş
Gitdi ğubār-ı ten dönerek lā-mekāna dek

(1b)hep:el S.N

(3a)"Dest na-şüşt-i nadana dūşen ruşen dil" S.N

((4b)suz-efken-i:şur efkeni S.N

(8a)cahil •lan:cahil-i dun S.N

(1a)zülfün:zülfün ki S.N

4-Yârũñ alınca sürme-i hâk-i rehin şabâ
Ardınca uçdı dâdelerim işfahâna dek

5-Emvâc-ı nağme kâse-i tanbürdan taşup
Meclisde çıkdı dün gice muṭrib meyâne dek

6-Ġam pençesinden öldı giribânımız halâs
Geldik Belig kûşe-i dârü'l-emâne dek
(--- /-... /... /-.-)

1-Uşşâka bûs-ı lâ'1-i terũñ yok mıdır senũñ
Ey nah1-i 'işve hiç semerũñ yok mıdır senũñ

2-Ey pîr-i 'aşk böyle neden nâ-tüvânsın
Bilmem yanũnda tâze bir püserũñ yok mıdır senũñ

3-Ālem mükedder öldı benim ey hayâl-i yâr
Bilsem 'aceb ki bir kederũñ yok mıdır senũñ

4-İtdũñ küşâde sîne-i billürı nâfe dek
Ey şüh bilmezem kemerũñ yok mıdır senũñ

5-Cem' eyle kendũni seher ey âh-ı şu'le-hîz
Eflâk-ı hefteme seferũñ yok mıdır senũñ

6-İtdũñ visâli herkese va'd ey zen-i sipihr
Āyâ cihânde gerçek erũñ yok mıdır senũñ

7-Asruñ kibârı mal ile Karũn olursa da
Sermaz Beliga sîm ü zerũñ yok mıdır senũñ
(--- /-... /... /-.-)

46b:

1-Görinen dâmen-i pâkinde degildir dikenüñ
Tırnağı kaldı bu al câmeyi ey gül dikenüñ

2-Divşirür güllerini bâg-ı fenânüñ gül-çîn
Pâyine hâr ile hasdır kalacak gül dikenüñ

3-Safhada sürh ile tenvîne müşâbih dü-lebün
Ki derûnunda ânuñ nün-ı sefidir dehenüñ

4-Hâl sanma ânı bir rütbe letâfet var kim
Taşrasından görünür dânesi sîb-i zeķanuñ

5-Pertev-endâz olıcak cismüne keyfiyyet-i mey
Seyr iden şişe-i pür-bâde sanur pârehenüñ

6-Hat şüdür itse kesilmezsin ânuñ zülfinden
Senüñ ey dil hele çokdan çürümüşdir resenüñ

7-Göz diker câhil olan câme-i zer-dûze Belig
Besdir ehl-i dile 'ıyâdiyye kumaş suhanuñ
(... /... /... /...)

=HARFİ'L-LAM=

1-Ahvâl-i ehl-i dânişe'ibretle nâzır ol
Dünyâda lezzet ister isen şimdi şâ'ir ol

2-Ey âşnâ-yı gamze-i dildâr olan gönül
Gâfil bulunma tîr-i kazâ gelâi hâzır ol

(3b)sefidir:hafîddir

(1b)câmeyi:câmede S.N

3-Oлма firīb-hurde-i ārāyiş-i cihân
Şebnem gibi bu bāğ-ı fenâda misâfir el

4-Mir'ât-ı Cemde 'âlemi görmek murâd ise
Āyine-i cemâl-i dilârâya nâzır el

5-Gülzâre gel selâse-i ğassâle nûş idüp
Çirkâb-ı ğamdan ey dil-i âlüde tâhir el

6-Pervâne gibi bâl ü per âteşin eyle
Cevâd el da şem'-ı d'larayı dâ'ir el

7-^sĀciz cihânda derdine dermân bulur Belig
Zinhâr şekve eyleme bir ferde şâbir el
(--- /-... /... /-.-)

47a:

1-Ne kadar olsa direm-dâra virek ni' meti bөл
Tengdir bî-kese 'işret-gede-i İslambөл

2-Ādemi bende iden lütf u keremdir yehsa
Pâdişâh eyliyemez merdüm-i âzâde-i kul

3-Târ-ı nâ-sâz-ı dil-i 'uşşâkı düzen muṭribdir
Eli agzına uyanlar bilür elbetde uşûl

4-Basıyer sebze-i bî-gâne haṭ-ı bāğ-ı ruḥuñ
Rüy-ı āyineye âikḳatle nigâh it bir yol

(1a)"Ne kadar olsa direm-dâra olana ni' meti bөл" S.N

(1b)"Dar olur ki kese işret-gede-i İstanbul" S.N

(2b)âzâde-i:azadeyi S.N

(3a)nâ-sâz-ı:saz-ı S.N

5-Serv-i kâmetleri seyr ile bahâriyyeye gel
Tâk-i zer gibi nice birbirine atmış kel

6-Tutma neksânını bāzâr-ı fenâda halkuñ
Saña kim didi ki bu sıkleti çek mizân el

7-Yere bir dâne düşürmez bu felek hissetden
Nukre-i encümi hep bağrına basmış pul pul

8-Şemm-i kâtille nice şevherini itâi helâk
Yine bu pîre-zen-i dehr-i denî kalmadı dul

9-Çeşm-i pür-hünıyla bu cây-ı meşakkatde Belig
Tütüyâ öldi saña hâk-i reh-i İstanbül
(--- /...-- /...-- /...-)

1-Halkuñ ihâta eyliyemez kıymetin cukül
Şekl-i rahamda kısmet olur hâric-i cüdül

2-Düşmez hayâl-i hesti-i dünyâ derünuma
Aks-i vücûdu şafha-i bahr eylemez kabül

3-Bir neş'edir cihânı bütün feyz-yâb iden
Ecsâma bir hevâdan ider hep nefes hulül

4-Râh-ı hayâle fem düşer emvâc-ı nür-ı çeşm
İtse derûna reh-güzer dideden dühül

(la)kıymetin:kısmetin S.N

5-Mir'ât-ı dilde girye iden 'aks-i didedir
Nahl-i muşavvere nem olur âfet-i zebûl

6-Hoşdır sükûn-ı 'ukde ki târ-ı güher gibi
Olma küsüste hâne-be-hâne idüp dühûl

7-Dest-i talebde kirdiş-i ser-germi mahv olur
Her kim olursa şuc'le-i cevvale-veş'acûl

47b:

8-Eyler teveccüh-i zu'afa devletin ziyâd
Mülk-i cihâne mâlik ider pâdişâhı kul

9-Şemşîr-i pâk-i tîre niyâm içredir Belig
İtmez kabâ-yı atlası rind-i cihân kabûl
(--- /--- /--- /---)

1-Geh cân düşer piş-i nazar-gâhına geh dil
Bir kerre nigâh eylemez ol çeşm-i siyeh dil

2-Gözden sakınup birki'ini açmaz e meh-rû
Dide nigh itmezse ider âna nigh dil

3-Âmed-şode sed itse rah-i küyuna agyâr
Besdir e bütûn semtine ehl-i dile reh dil

4-Zencîr-i ser-i zülfine bend eyledûn âni
İtâi yine yanunda 'aceb kim ne güneş dil

5-Çin müşki deymiş zülfine haml itme Hıtâya
Pir olsa götürmez bu 'ulûm ile 'ateh dil

(5a)girye iden aks-i didedir:giryeden aksün remidedir S.N
(3a)itse:elsa S.N

6-Hem 'arz-ı niyâz eyler • cân-pervere hem nâz
Geh bende olur gâhi olur 'aşkla şeh dil

7-Tevfik-i refik olmayıcak aña Belîğa
Olur reh-i habîde-i kuyunda tebeh dil
(-- /--- /--- /--)

1-Cem' iderse bağda gülçin eger bisyâr-ı gül
Besdir erbâb-ı dile bir sâgar-ı ser-şâr-ı gül

2-Sâye-i gülbinde rindân meclis-i 'işret kurup
Meyle pür sâki ele bir kâse almış çâr-ı gül

3-Bir şafâ virmiş bahârûñ feyzi kim bülbüllere
Perdeden râğ-ı derûn 'arz itdi 'aynuñ dâr-ı gül

4-'Arız-ı cânâne teşbîh eyliyelden yüz bulup
Çıkdı yârûñ başına 'arz eyledi didâr-ı gül

5-Ĥüsn-i ahlâk eylemez asl-ı nesöble intikâl
Böyle der-cârı virür ekser çemende hâr-ı gül

6-Bâgbâna minnet itmey bir gül-i pür-hâr için
Besdir ehl-i dânişe rengine-i eş'âr-ı gül

48a:

7-Hün-ı dilâen serteser âlüde rengin bülbülem
Bal gül per gül beden gül pençe gül minkâr gül

8-Bî-hazân bir tâze bâğ-ı dil-küşâddır rüy-ı döst
Turre sünbül haç benefşe gence fem ruhsâr gül

(3b)dar-ı gül:var-ı gül S.N

9-Ānı sīrāb eylesen mīzāb-ı hamenden Belig

Şafhada taşvīr olan gülbin virür her bār gül

(--- /--- /--- /---)

1-Mānend-i şemc-i bezm-i dilrāda yandı dil

Sūz-ı güdâz-ı âteş-i cāşka dayandı dil

2-Künc-i ribāt-ı sīnede pervâne-veş bu şeb

Şemc-ı hayâl-i cārız-ı yâre delandı dil

3-Taflân-ı tünd-i hūy-ı cihândan remîdeair

Olmaz esīr-i dām-ı hayli kuşkulandı dil

4-Der-ķayd-ı hâb-ı gaflet iken künc-i sīnede

Gavgâ-yı cāşķ-ı yâr ile nāgeh uyandı dil

5-Az müddetinde küçe-i bāzâr-ı cālemün

Dünya kadar belâ ve meşakķat kazandı dil

6-Bilmem olur mu yâresine kârger cīlâc

Nādân elinde hayli zamân kurcalandı dil

7-Bir cāşıkım ki yâr-i vefâ-dâra hasretim

Hübân-ı bī-vefâ-yı cihândan usandı dil

8-Erbâb-ı dānişe sühan-āmūz iken Belig

Mühr-i sūkût urdı dehâna kapandı dil

(--- /--- /--- /---)

1-Mevzûn olursa da yine beddir kelâm-ı şum
Vaşset virir tabāya seci^c-i sadā-yı bum

2-Serkeş mülāyemet göricek kâmet artırır
Olur cihânda şû^clenûn āb-ı hayâtı mum

3-Alınca 'aks-i dilberi āgûşa eyledi
Emvâc-ı eşk-i merdümûn dideye hücüm

48b:

4-Keşti-i dāğ ile geçer andan hayâl-i yâr
Şahrâ-yı dilde rik-i revân bahrîdir gumüm

5-Deryāya gitse zarfı kadar herkes āb olur
Mikdâr-ı havşala virilür tâlibe 'ülüm

6-Dünyâyı tutdı güfte-i nây-i terānesi
Bilmem ne haz ider bu rehâvîden ehl-i Rûm

7-Şaff-ı ni^câl ü şadı nice fark idem Bellig
Bilmez kalenderân-ı haqîkat nedir rüsüm
(--- /-... /... /-.-)

1-Bu çerh üzre kurulmuş mişâl-i çikrik tām
Nüküş-ı kâr-ı cihân vech-i ahsen üzre temām

2-Tükendi hün-ı dil-i mevc-i hîz-i minâyı
Olur mu hiç boşuna meyl-i buse-i leb-i cām

(G135;1a)üzre:ezelde S.N

- 3-Hırās-ı sine ve rûy-ı siyâhdan gayrı
Ne virdi hâtime bilmem cihânda fâ'ide-nâm
- 4-Müşâbehetle degil her iş ehline yakışur
Kadeh olur mu mecâlisde şîşe-i haccâm
- 5-Cihânda her kişi hâlince kâm-yâb oldu
Bu kârgânda ancak fakîr almadı kâm
- 6-Sürer Belig bu sevdâ-yı hâmi dilden mey
Sudur 'ilâcı gelügîr olunca meyve-i hâm
(.--- /...-- /...-- /...-)

- 1-^cAyn-ı 'alîli hasret ile pür-nem eyledim
İl 'ıyd-ı ekber eyledi ben mâtem eyledim
- 2-Derd-i firâkı 'arz e periye muhâl olup
Naş-ı hayâlini gönüle merhem eyledim
- 3-Elden hazîz-i hâke düşelden e dürr-i pâk
Ümîd-i cüst ü cû ile kaddi hâm eyledim
- 4-Mânend-i berç-i dem-be-dem âteş-feşân olup
Gülbang-i âh ile felegi sersem eyledim
- 5-Yarûñ hayâli bezm-i firâka ayak basup
Kan doldurınca kâse-i cismi dem eyledim
- 49a:
6-Dilden şerâre dâmen-i 'arşı tutunca ben
Emvâc-ı âhumi felege süllem eyledim

(3b)hatime:fa ide S.N/fa ide:hatime S.N

(2b)merhem:mahrem S.N

(5b)cismi:çeşmi S.N

7-Vaḥṣi ğazal dāmen-i şahrā-yı nāz iken
İncitme ey perī seni ben ādem eyledim

8-Bād-ı hazān füsürde idelden o gül ruḥı
Bülbül gibi lisān-ı Belig ebkem eyledim
(-- /-.- /--- /-.-)

1-Sunmazdı çerh kâse-i pür-hün gül elmasam
Efgān ü nâle itmez idim bülbül elmasam

2-Künc-i vaṭanda âteş-i ğamla yakup beni
Atmazdı rûzgâr bu semte kül elmasam

3-Sākî-i dehr böyle gelüġir olur mu hiç
Mînâ-yı bezm-i mey gibi pür-gulġul elmasam

4-Almaz dehâna kâr-ı belâ turre-veş tenüm
Ol nâz-pervere takılup püskül elmasam

5-Tâkat gelür mi şadme-i seyl-i havâdise
Kadd-i hamîde ile cihânda pul elmasam

6-Darü's-şifâ-yı dehrde mecnün olurmuydum
Der-ķayd-ı tār-ı silsile-i kâkül elmasam

7-Söyler lisān-ı ḥâl ile zülf ol perī-veş
Bâġ-ı ruḥunda bitmez idim sünbül elmasam

8-Gitmem suyunca bir büt-i âlüfte-meşrebün
Deyr-i kühende neş'e-perest mül elmasam

(4b)naz-perver:taze perver S.N

9-Virmiş şarîr-i hâme Belîğ-i sühan-vere
Berķ-ı hayâli geçmez idim Dûldül olmasam
(--- /---. § ---. /---)

1-Esüp bād-ı fenâ hâk itse cism-i ğussa-perverim
Yine rāh-ı talebde girdibād-āsâ cihângerdim
2-Gül-i bî-hâr iken yarûñ kararmış kerdesiyem ben
Dikendir gâlibâ gülçine mevc-i nûkhet verdim
3-Olur ızhârdan âzürde el nâzik mizac elbet
Hayâl-i yâre açsam dilde pinhân itdigüm derdim

49b:

4-Ke arz itsün felek kâlâ-yı vaşlın piş-gâhında
Zen-i mekkâreye meftûn olursam nâ-civânmerdim
5-Ten-i gâhim hevâya mâil oldukça tutar ânı
"işâl-i kâhribâ zencîr-i mevc-i kevne -i zerdim
6-Cihânuñ reng ü büyuna istemezdim fırsat el virse
Cenâb-ı şeyh-ı vâlâ-menzeletden himmet isterdim
7-Belîğa bî-niyâzım hâme-i müyun iden şimdi
Zemân-ı haţtı geldi haţıra dil-dâruñ ürperdim
(.--- /--- /--- /---)

1-Yakışır gül gibi yâr başına sünbül perçem
İtsün etrâfına âvîze-i püskül perçem
2-Bilmedik kâdrini fevt öldi zemân-ı hüsnüñ
"İvâz-ı mâtem için şimdi siyeh gül perçem

(2b)kararmış:feramuş S.N

(7a)hame-i muy:came-i muy S.N

(2b)ıvaz-ı matem: arz-ı matem S.N

- 3-Üinmez üşkûfe sifâli fesine ammâ kim
Ser-nigün anda Sakız mûrı karanfil perçem
- 4-Zîr-i fesde ânı gözden sakınurken e perî
Şekl-i sünbülde hemân itdi temessül perçem
- 5-Eline şâne alup başdan 'arakçınar çıkar
Diyeler Rûm u 'Acem âh e kâkül perçem
- 6-Kâkülün fikri ile gülşen-i kuyunda Bellig
Saçlı sünbül göricek itdi tahayyül perçem
(--- /...- /...- /...-)

- 1-Hilâl ebrûsı yârûn 'anberîn tuğra mıdır bilmem
Husûf-endüde yehsa gurre-i garrâ mıdır bilmem
- 2-Seherde yokladım engüşt ile nâfe-i müşgin
Urulmuş türe-i sîm üstüne tamga mıdır bilmem
- 3-İder bîcâ tebessüm çîn-i ebrûnuñ 'akîbinde
Murâdı ol mehûn 'uşşâka istignâ mıdır bilmem
- 4-Hele dünyâyı görmem zâ'îl olsun pişgâhımdan
Gözümde 'aks-i hâlün merdüm-i bînâ mıdır bilmem
- 5-O rütbe-mest-i sergerdâniyım dehrün ki endâmım
Daî mihver gibi merkezde pâ ber-câmıdır bilmem
- 50a:
- 6-Kim alsa destine sermest olur eş'âr-ı renginim
Bu elfâz içre ma'nâ şîşe-i şahbâ mıdır bilmem

(2b)türe-i sim:gülce-i sim S.N

(4a)pişgahımdan:pişgahımda S.N

7-Cevāb ister Belīga ānı her kimden su'āl itsēñ
Kerem didikleri bir lafz-ı bī-ma'nā mıdır bilmem
(.--- / .--- / .--- / .---)

=HARFİ'L-NÜN=

1-Bülbül seherde germ olıcak āh ü nâleden
Tebhâle-vār olur dehen-i gınca lâleden

2-Mecnûn küsüste eylemedi bī-niyâz iken
Târ-ı nigâh-ı halka-i çeşm-i gazâleden

3-Hûn-ı sirişk derd ile dîdemde eyleyüp
Güyâ nigîn-i la'lı idi çıkdı düvâleden

4-Bir bâde olsa eldeki neş'eyle ben degül
Sâyem düşünce mest ola 'aks-i piyâleden

5-Rengîn risâledir ezeli gerçi fenn-i hüsn
Bir muntehâb risâle yüzün ol sahîfeden

6-Sâkı-i dehr kimseye virmez şerâb-ı şaf
Bak 'ibret al çemende tih-i cām-ı lâleden

7-Dâm-ı hayâl-i 'âşıka düşmek degil e şüh
Dâmen-keşân olur kefi-i taşvîr-i kâleden

8-Kalmaz rakîb-i dîvi gören kûy-ı yârde
Dil-haste-gân-ı gamuñda korkar havâleden

9-Olmaz devâm-ı vaşlûña bir gün çıkar Belig
Mâh-ı çihârdih-i şebih âgüş-ı hâleden
(--- / -.-. / .---. / -.-)

1-^cAks-i zülfüñ dūr idüp bu çeşm-i hayret-pişeden
Tāze dursun koymadun bir sünbül aldun şişeden

2-Cilve-i nakş-ı hayâl-i yâre sıkletdir diyü
Hâb gelmez âide-i bi-dârıma endişeden

3-Münşe^câbair rişte-i âmâlden nahl-i tama^c
Hâkde kâmet çeker her nahl-i bâlâ rîşteden

50b:

4-Nüş-ı meyde gerden-i sâfın temâşa eyleyüp
Bâde-i gülgün-ı iz sandım gelür şişeden

5 -Kâkül-i dilberde ârâm itse gönülüm vechi-vâr
Böyle şir-i büt-şiken çıkmaz derün-ı pişeden

6-Kâm-ı ^câşık bahta merhûn öldüğün iş^câr idüp
Küh-ken-i şirin haber virâi dehân-ı tîşeden

7-kimse eylik görmedi ^câlemde nâ-kesden Belig
hâşıl elmaz meyve-i şirin nihâl-i mişeden
(-.-. /-.-. /-.-. /-.-)

1-Bir âil cihânda böyle esir-i gam elmasun
Âlüde-kerde-i vesah-ı mâtem elmasun

2-Dest-i kazada âüde-i âl-i Muhammedi
Bu çerh-ı sebzgün kadeh-i pür-süm elmasun

3-ky hâk-i tîre senae emânetdir e güher
Yanuñda kadri lü³lü³-i terden kem elmasun

(5b)şir-i büt:seyr-i büt S.N
(2o)Muhammedi:Muhammede S.N

4-01 kim firâk-ı yâr ile âşüfte hâl iken
Gülizâr-ı Cennet ister ise âdem olmasun

5-Gelmez derûna hayli zamandır hayâl-i yâr
Ey dil harîm-i sinede nâ-mahrem olmasun

6-Eyvây geçdi 'ömr-i 'azîz âh-ı vâh ile
Cürmi neâir ki ehl-i dilün hurrem olmasun

7-^cAyş u neşâ't dâirler imiş rûzgârda
Bilmem Bellig' ol dahi bir 'âlem olmasun
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Alınca nakş-ı yâri merdümekden
Bu tıfl-ı eşkim ayrılmaz Bebekden

2-Yanar havf eylerim dilde hayâlün
Eger bir kerre âh itsem yürekaen

3-Ne cevherdir dehânuñ hiç bilinmez
Tekellüm eyle kurtar halkı şekden

4-Biter ruhsâr-ı gülzârında güller
Âi gül mümtâzdir sâ'ir çiçekden

51a:

5-Taḥammül kâr-ı merdândır Belîga
Şikâyet eylemez 'âşık felekden
(.--- /.-.-. /.-.-)

1-Esîr-i câh olan erbâb-ı dil âvâzeden geçsün
Gelüp eslâfınuñ geçdikleri dervâzeden geçsün

(4a)ol:her S.N

(1a)alinca:olinca S.N

- 2-Sühan bî-gânededen sırrı nihân itmekdedir yohsa
Saña kim dir ki elbetde şerâb ü tâzededen geçsün
- 3-Bilür evvel nazara müsteriler kıymetin ânuñ
Kumâş-ı vaşlı bir kez dilberüñ endâzededen geçsün
- 4-Ham olmuşken nihâl-i kâmet 'âşık-ı kemân-âsâ
Hayâl-i menzil-i maşûd ile hamyâzededen geçsün
- 5-Hevâ-yı 'aşkıla şimdi beyâbân-kerd olan mecnûn
Hele bir sâye bulsun kendüye yelpâzededen geçsün
- 6-Belîga nazmını tahrîr için erbâb-ı isti'âd
Yapılsın nev-be-nev mecmu'alar şîrâzededen geçsün
(.--- /.--- /.--- /.---)

- 1-Yârüñ alınca bâde-i la'li çeşîdesin
Dikdi habâb-ı büse leb-i 'câme âidesin
- 2-Meyden 'izârı gül gül olunca ol âfetüñ
Elbetde hatıra getirür Gül Kusîdesin
- 3-Serkeşlik itme sâye-i zülfünde hoş geçin
Ey hatt-ı riyâz çehrede sen nev-demîdesin
- 4-Meclisde şeyh-ı şehr bugün ol şeker-lebün
Sordum kelâm-ı telh ile bozmuş 'akîdesin
- 5-Bir cezbe var ki gitse o dem 'avdet itdirir
Yârüñ 'izârı mevce-i reng-i perîdesin
- 6-Rindüñ direm-i harîdesi olaukda duht-rez
Herkes cinânda kullanur elbet 'asîdesin

7-Hüy-kerde sanma kim yine kâfûr gerâeni
İtâiş fenerde şule-i gevher çekîdesin

51b: 8-Seyrâni gör ki tutdı Belîg ebrivân-ı yâr
Birden nişâne iki keman-keşîdesin
(-- /-.- /.-.- /-.-)

1-Âşık edur ki mecmu'-ı hûbâna bakmasun
Manend-i 'âb-ı pâyine her servûn akmasun

2-Zy dil tecessüs eyle meded yandı mülk-i cân
Bir tıfl-ı cân-güdâz aña kundak burakmasun

3-Sâkî şu câm-ı ser-keşi hıfz eyle kim sakın
Reşk-âverân-ı mey-gele bir kulp takmasun

4-Yâ rab cihânda dil-şedenün keştî-i âili
Girdâb-ı baħr-i miħnete leger bırakmasun

5-Serdâr-ı âhı tünd ider ol eşkiyâ-perest
Bir dem tabancasın dil-i 'uşşâka çakmasun

6-Havfım budur ki sūziş-i ğayret-fezâ-yı 'aşk
'Aks-i nigârı âyîne-i dilde yakmasun

7-Mülk-i bakâda t̄alib-i eyvân olan Belîg
Virân-serây-ı 'âleme bir mih kakmasun
(-- /-.- /.-.- /-.-)

1-Târ-ı nefesle bağlu dururken bedende cân
Hiç Zabt olur mu böyle bu zindân-ı tende cân

(7b)fenerde:feserde S.N

(8b)birden:bizâen S.N

(3a)ser-keş:zer-keş S.N /3b)averan:uran S.N

2-Zencîr-i zülf-i ham necm-i yâre bestedir
Her bir kirihâde şad-dil her bir şikende cân

3-Ey ruh-bahş-ı mürde-dilân sen ne cânsın
Cân ile zinde cism-i hayâlünle zinde cân

4-Reftâra gel ki tâ ola hengâm-ı cîvede
Geh ser fikende mukaddem ki geh fikende cân

5-~lmaz mı bâri ruhsat-ı gül buse çîn-leb
Gelmiş nevâl-i lütfuñu bekler âhende cân

6-Fânus içinde şuc'le ve şahbâda neş'e-veş
Virâi fûrûğ-ı feyzıla pertev bedende cân

7-Mülk-i 'ademden âh ki mânend-i girdibâd
Âyende cân bu deşt-i fenâya revende cân

52a: 8-Besdir Belîğ-i zâre bu eltâf-ı girdigâr
Mazmûn-ı neş'e-bahşini kılmış suhanda cân
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Ey şeb-çerâğ-ı şuc'le bir enâz-ı encümen
Berk-ı sitemle hirmen-i çerhe şerer-fikin

2-Sîrâb-ı bâğ-ı hüsn için el hâl-i müydâr
Bir dürlüdir ki câni kenarçe zekân

3-Bel bağlamazsa el bütâi hüсне benim gibi
Olsun küsüste rişte-i zünnâr-ı Brehmen

-
- (4b)mukaddem ki:makdemene S.N
(7a)ki:üle S.N
(1a)şu le bir:şu le-i pür
(2b)dürlüdir:aelüdir İ.U.
(3b)elsun:elsa İ.U

4-Mevc-i harîr bim-şikest-i hırâm için
Bend oldı mevc-i silsile-i cünbiş-i beâden

5-Düşmüş ayagina yine bir serv-i kâmetün
Bâlâ-nişîn bezmîi tarb-hâne-i çemen

6-İtmez neyinde gence-i gül germ-i pile-vâr
Olmazsa yâre mevce bu târ-ı pîrehen

7-Ref'i nikâba 'işmeti meyl itse de olur
Rûy-ı nigâra sâye-i nüjgânı silezen

8-Dâğ-ı fetîle-dâr ile şemc-ı berât-veş
Yansun vücûaüm âteş-i 'aşkuñla der-kefen

9-Reşk-i nesîm-i yâr ile der-kayd-ı Hâb idüp
Büyün kim işdi cünbiş-i kuhvâre-i semen

10-Nakş-ı sevâd-ı hatt-ı zenehdânı üstüne
Keymiş zekâb-ı lacl ile bir noktadır dehen

11-Al bu kumaş-zâde-i tabc-ı Belîgi kim
Nevres-i rû için bulayer kâle-i suhan
(-- /-.- /.-.- /-. -)

1-Beyt-i bercesteade pinhân olayım za'fla ben
Leb-i laclün öpeyim her okuakça ânı sen

2-Bu kadar fikr-i dakik ile yine dildârün
Dehen-i tengine lâyık bulamam ince suhen

(9b)işdi:itdi S.N
(10b)Keymiş:kenmuş S.N
(11a)beligi:belig S.N

3-Rîze-i âyine tahmîr olunup rûz-ı ezel
O büte sonra bu şüretde dökülmüş gerden

4-Bir nefes var hele neyzendeñe rakkaş-ı felek
Güş idelden anı her dem ditirer dir dir ten

52b:

5-Pederidir • bütüñ mâni° -i gül-çîn-i visâl
Hıfz ider tâze nihâl-i güli elbetde diken

6-Virir ârâyiş-i elfâza nikât-ı rengîn
Şişe-i pür-meye bak ola bu ma°nâ-rüşen

7-Şöyle dursun hele Bâkî bu şanâyi° de Belîğ
Ser-fürü eyleyemem Nâbî-i hoş-lehçeye ben
(...-- /...-- /...-- /...-)

-151-

1-Bulsam • şühî sâye-i nahî-i semende ben
Bir cām sunsa bülbül olurdum çemende ben

2-Âyine-i cemâlünü aç çeşm-i zâhide
Sırr-ı nihâni göstereyim aña sende ben

3-Zâhid meger ki görmemiş °âlemde hüsn-vân
Gösterdim anı şimdi • veche hüsünde ben

4-Taşıl-i °aşka eyler idim mâ-melik fedâ
Olsam mekârin ehl-i kemâle bu fende ben

5-Zencîr-i zülfi bende çeker mübtelâların
Bende ne hâcet olmuşiken aña bende ben

6-Şevk-ı nesīm-i yâr ile mânend-i giğdibâd

Âyende ben bu vâdi-i ʿaşka revende ben

7-Her mübtelâya hançer-i gamzeyle zahm açar

Küyında rast geldim e şuha giçende ben

8-Ayş-ı fenâya gül gerçekden aldanup

İtmem efendi yek yire dünyâda hande ben

9-Çekmem belâ-yı firqati bir dem vişâl için

Gördüm hezâr-ı derd ü elem geldiğinde ben

10-Hubân-ı ʿaşruñ ʿişvesini seyr idüp Belig

Oldum yegâne şive-i fenn-i suhande ben

(--- /-... /... /-..)

1-Nice gönlüm alayım zülf-i perişânından

ʿi nigh kurtulamaz pençe-i müjgânından

2-Bir zarar eyleyemez ʿâşıkâ el beste-lebün

ʿAkreb-i zülfi gibi fındık-ı bustanından

53a:

3-Bayezid ile seni haşırde vezn itmezler

Besdir insana ki mümtâz ola akrânından

4-Merd olan hiç kerem itmekle tefâhür mi ider

Hem virir hem utanur virdiği ihsânından

5-Eger agyâr müselmân-ı kaviyem âir ise

Ehl-i âil nefret ider kâfirün imânından

(8a)gül:gül gibi S.N

(G152;3a) "Seni mahşerde Bayezid ile vezn itmezler"S.N

(" 4b)virdiği:itdiği S.N

6-0 mehûn cünbiş-i ebrûsına bak kim 'ârif
Nâmede vâkıf-ı mazmûn olur 'unvânından

7-Mürde dil-i nazm-ı Belig ile bulur tâze hayât
Oku bir pâk gazel üstüne dîvânından
(..-- / ..-- / ..-- / ..-)

=HARFÎ'L-VAV=

1-Oldı revâne cânib-i her şehri ü küye şu
Ol serv ü nâzi çakalı meger cüst u cüya şu

2-Şahrâ-yı dilde çeşme-i hün cüst u cü ider
Bir vakt olur ki istemez 'âşık vüzûya su

3-Pîrâne söyle râzuñu pîrân ketüm olur
Kensa tereşşuñ eylemez eñki sebûya su

4-Ehl-i mürüvvet aña dirim kim yetişdire
Deryâ-yı âteş içre düşerse 'adûya su

5-Kâr-ı cihân 'aksinedir 'aşrımızda hep
Zâhid şerâb-ı vaz' ider 'âşık kedûye su

6-Hıfz eyle âb-rûya ki dirler haşâ idüp
Dürr-i kirânâyeye iken âb-rûya su

7-Muql-i şerâb besliyemez cism-i lâ-garım
Bitmez dökülse her Bun-i nevreste sûya su

8-Ehl-i tarikat 'âzîm olup menzilin bulur
Varır muhîta gârse eger râh-ı cüya su

(7b)suya:mûya S.N

9-Çirkâb-ı gamla ââmeni âlûdedir dilûñ
Sâkî getür ki meydair ânı şüst ü şüya su

10-Nazm-ı selîsim olmaz efendi zebâna bâr
Mânend-i ham-ı meyve dururmu gelüya şü

53b:

11-Bezm-i tarabda bâde-i gülgün degil Belig
Sâkî sunarsa mest olur el tünd-hüya su
(-- /-.- /.-.- /-.-)

1-Kekarsa hubb-ı nebât-ı lebûñ ağız miski
Kzelde mevhibedir gence-i dehânına bu

2-Cemâl-i rüy-ı bütân sâde şafhadır bi-mû
‘îmâd-ı kıt‘asıdır hüsn-i hatt-ı çâr-ebrû

3-Yüzün gözün açar el meh-likâ-yı maçcûbuñ
Cihânda görmedim âyîne gibi hiç bi-rû

4-Göründi küngüre-i âşiyâne-i serden
Çeleng-i şeh-per-i şâhen-i ‘aşkdır ebrû

5-Alur diyü dil-i zârı şikence-i tâbindan
Tutar bu havf ile ki şâne pençesin giysû

6-Göñül düşer mekih bir serv ü nâze mâ’il isen
Zemîne sâye düşürmez o kâmet-i dil-cû

7-Zevân-ı bendi-i ehl-i suhanle şimdi Belig
Ne sihr-i kâr-ı zamandır bu hâme-i câdû
(.-.- /... /.-.- /...)

(5a) tabından: tārından S.N

(6a) "Fütade almaga bir serv ü nâze mâ’il isen" S.N

1-Das-perende sıfat dest-i felekae mih-nev
Hâsıl-ı mezra'â-i 'ömrümi itmekde direv

2-Kıymet-i gevher-i dendâni bilinmez yârûn
Yazmış ânı Dürer şâhibi Molla Hüsrev

3-Nigeh-i çeşm-i dile bu'â-ı reh olmaz reh-zen
Şarkdan Garba gider mihr-i felâkden pertev

4-Âfet-i rişe-i tül-i emel 'aşk âteşidir
Hüsn ü hâşâ ki yakup mahv ider elbetde 'alev

5-Dinlemez mağlaça-i zâhid-i sâlûsi sakın
Mu'tribûn kavlini gûş eyle mey iç dilber sev

6-Sâlike vehle-i cûlâde belâdır reh-i 'aşk
Mest olur menzil-i evvelâe Belîğa reh-rev
((-... /...- /...- /...-)

54a:

=HARFİ'L-HA'=

1-Hatır görmez tüvânger'naqdini işârdan sönra
ki taş atmaz nihâle kimse berk ü bârdan sönra

2-Vücûduñdan iden âmed-şoâ efâsâan fehm it
Gelür elbetde ikbâl âdeme idbârdan sönra

3-Libâsın pâk idüp tekrar telvis eylemez 'âkil
Degil lâyıq günâhe cür'et-i istigfârdan sönra

(5a) dinlemez: dinleme S.N
(6b) mest: süst S.N
(2a) iden: olan S.N

- 4-Günâhe i'tiraf itmek gibi hiç bir şefî' olmaz
Ki cürm-i mücrim ekser'afv olur ikrârdan sâñra
- 5-Sitem eylese de kaç'-ı ümîd itmem vişâlınden
İder dilber nevâziş 'âşıkâ âzârdan sâñra
- 6-Rakîbi def' idince şâd olur meclisde el âfet
Bulur hıffet aña bir sıklet-i cerrârdan sâñra
- 7-Nevâ-yı zühreyi rakş-âver eyler bûlbül-i şeydâ
Bu bâğa bir dahî gelmez Belîğ-i zârdan sâñra
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Seher vaşf itmeki el âftâb-ı hüsni maṭla' da
Zebân hâme-i kaç' eyledim biñ kerre maṭta' da
- 2-Hat-ı leb böyle mevzûn nakş olaldan levh-ı rüyunâa
O çâr-ebrû güzel Hayyâmı geçmiştir murabba' da
- 3-Olur elfâz-ı nâzik cilve-gâh ma'nâ-i rengin
Mey-i gülgün safâlar bahş ider câm-ı murassa' da
- 4-Eger lafz olmasa ma'nâyı bilmek hayli müşkildir
Temâşâ eyle rüy-ı dil-rübâyı zîr-i Bürkâda
- 5-Degildir sînesinde bend olan dag 'âşık-ı zâruñ
Sâña bir kaç kızıl altını var saklar müşemma' da
- 6-Yazup kilk-i kaza ol meh-cebînüñ beyt-i ebrusun
Nice sıgırdı şerh-ı bâb-ı hüsni iki mısra' da
- 7-Şerâb-ı nâbe hasret çekdiğinden zâhid-i hed-bîn
Kadeh şeklinde vâfir rik'alar dikmiş merka' da

(7a) neva-yı : nevası S.N
(1b) hame-i : hameyi S.N

8-Mey-i rengin-i mazmün itâi harf-i kâse-dârın pür
54b: Belîg aḥbâb-ı sermest ile bu beyt-i muṣanna'âda
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Görünmez iki çeşmim 'aksi ol lâl-i ter üstünde
Habâb elur mı peydâ mevc-i âb-ı gevher üstünde
- 2-Ruh-ı hüy-gerde-i dilberde güyâ sāye-i müjgân
Fütâde haşçelerdir cilve eyler gevher üstünde
- 3-Görelâden ol pârînüñ neşter-i müjgân-ı ser-tîzin
Gözüm saplandı kalâı güyâ biñ hançer üstünde
- 4-Ruhüñ bir sîm-i mecmer ânda rengini-i ruh âteş
Siyeh ḥal üzre müyüñ dâde bânzer 'anber üstünde
- 5-Hayâl-i dil-rübâ kim âide-i ser femâde sâbitdir
Gören bir naqş olunmuş büt sanur ânı zer üstünde
- 6-Dil-i sengine 'arz itmek ne ḥâsıl ââne-i eşki
Bu kâre düşme zîrâ sebze bitmez mermer üstünde
- 7-Ehâmil eşheb-i kilke sivâr olmuş Belîg ammâ
Nice eyler bu kerr ü ferr-i esb-i lâgar üstünde
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Ne bilsün cilve-gâh-ı râz-ı 'aşkı rind-i efkende
Maḳâm-ı ruh-ı pâki kimse ta'iyin itmemiş tenâde
- 2-kuhunda kesb-i feyz eylerse ol düşize-i ḥüsnüñ
Olur binâkere mânena-i merdüm çeşm-i sūzunda

(4a) ruhun: yüzün S.N
(5a) ser femâde: ser hamâde S.N
(1a) aşkı : aşkın S.N

3-Rüsüm-ı himmeti ehl-i kerem sözünden ögrensün
Ten-i 'uryân ile her bî-nevâye geydirir jende

4-Komaz halk intikâmın zâlime idbârı vaktinde
Zahim-dâr olsa ef'î ânı mürân eyler efkende

5-O gül bezimde gelmez belki mirâb itsem eşkimle
Olurdu gence-i 'aks-i dehâni dilde pür-hande

6-Aña sürâh-ı neyden sūz-ı dil te-şîr ider yoḥsa
Degil bî-câ bu cünbiş dem-ḡe-dem engüştâi neyzenâe

7-Kurutdı eşk-i çeşmi 'aks-i ruhsâr-ı arakrîzûñ
Suyun nâ-bûâ ider bir câhe sîmâb eşk-i efkende

8-Ta'allükdür cihânun kâr ü bârını çekdiren ammâ
Mülûki zevk ider her kayâdan âzâd olan bende

55a:

9-Belîga kâdrüni bilmezse, Rûmun ehl-i 'irfânı
bu nazm-ı pâki gönder nûkte-subḥân-ı Semerkânde
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Bakma dehr-i bî-sebâtun menzil ü me'vâsına
Girdibââ-ı tiz-revden ḥayme kor şahrâsına

2-Câhilun ââim murâdınca döner çerḥ-ı felek
İctibâr eyler gedâ ferzendei nâ-binâsına

3-Cilve-i şevk-i nesîm-i yârdan cüş eyleyüp
Çıkadı servun seyl-i mevc-i bûyı gül-i bâlâsına

4-Ḥayret-efzâdır dile nazḗâresi el âfetun
'Aks ider şekl-i havâs âyîne-i sîmâsına

(5a)mirâb:sîrâb S.N

(8a)amma :yoḥsa S.N

- 5-Cübbe ü destâr ile nâdâne itmem iltifât
Rağbet eyler lafzũ erbâb-ı sũhan ma'c'nâsına
- 6-Fâriğ olmaz girdiş-i mestâne vaz'ından felek
Seng-i ta'c'n-ı ehl-i dil kâr itmiyer ma'c'nâsına
- 7-Aks-i hâlũn niş-efrüz çerâğ-ı çeşm olur
Mihri rahşân merdümekden dide-i harbâsına
- 8-İsm ü resmin levh-ı tab'ında güzel yazsun e şuh
Huccetũn herkes nigâh eyler Belig imzâsına
(--- / .--- / ---- / -.-)

- 1-Hâtır-ı pür-gam yapılmaz neş'e-i afyon ile
İ'tibar olmaz gelen keyfe mey ü ma'c'un ile
- 2-Da'vete itmez icâbet rukye vü efsün ile
Ehl-i 'aşka el peri teshîr olur altun ile
- 3-Kâm-bahşî-i vişâlũnle olurken dil-firîb
Bitdi âhir sebz-i haţtuñ va'ade-i kemun ile
- 4-Dide-i cuşşakdan cüş eyledikçe seyl-i eşk
Âhla âsâ ânın birdir habâbı hün ile
- 5-Kalb-i sengine kelâm-ı zem ider lâbüd eser
Kıţ'a-i elmas dâim hâkk olur kurşun ile
- 6-Tövbe âşâr-ı günâhı mahv ider dilden Belig
Câme öldükça mülevves pâk olur sabun ile
(--- / ---- / ---- / ----)

(6b)ma nasına: minasana S.N

(G161;4b)birdir:pürdir S.N

55b:

- 1-Hâl-i siyeh gerden-i dildârı ol âkda
Bir kara 'arab peçe gibi ara Bulakda
- 2-Pertev-fiken 'arızı sanma der-meknûn
Hüy kaşresidir kim ola âvîze kulakda
- 3-Geç tab' ile ülfet ne zarar rast dilâna
Hâme yoluna doğru gider dest-i selakda
- 4-^i edhem şeb-gâh biz eşheb rûze
Yok bu tek u pû çerh gibi hiç bir ulakda
- 5-Şâ'ir sanup elurdi Belîga aña düşmen
Görse bu felek muhbire ü hâme çolakda
(--- /.---. /---. /---)

- 1-Makşûdunu sa'ı ile tarîkünde bulunca
Deryâya irer âb-ı revân gitse yolunca
- 2-Elbetde olur zâlime vâsıl eser-i âh
Duymaz elem-i zahmını âdem urulunca
- 3-Mağbûnî-i kâlâ-yı fenâ zâhir olur hep
Sabr eyle bu bâzâr-ı nedâmet bazulunca
- 4-Erbâb-ı kemâlûñ yeri hâkster-i gamdır
Hâk üzre düşer meyve kemâliyle olunca
- 5-Râhat yine 'uqûâdadır insana ki sâlik
Her yerde bulur nermî-pister yorulunca

(1b)peçe:piçe S.N

(4b)tek u pu:dogmaz S.N

6-Ṭıfl-ı dile virmez mi e düşize-i ra^cnâ
Pistance-i narıncını sağınca solunca

7-Söz yok sühan-ı Ragıb Efendiye Belîğa
‘Älemde kişi böyle gerek şâ^cir olunca
(--- /---. /---. /---)

1-Düşük vatan vatan diyerek ‘âkıbet yola
Şad elvadâ^c nükhet-i hâk-i Stambula

2-Hâk-i Stambullı gözüme tütüyâ ider
Yâ râb bu kevkeb-i âfetüñ çeşmi kan dola

3-Ey ehl-i cezbe himmet idün kuşca cânıma
Ol dâm-gehden ‘avinle şâyed ki kurtula

56a:

4^cArz-ı niyâz hâk-i reh-i ehl-i nâzedir
Ey nakd-i eşk fâide itmez hemân sula

5-Esb ü kabâ ‘atiyye-i resm-i mülük ise
Ol şehsüvâr-ı nâz-ı şafâ bahş ider kula

6-Haddi tecâvüz itme sakın rûzgârda
Fülk-i murâd hep pupa gitmez biraz mola

7-Âhir zaman fitne-i hüsne nişânedir
Yarüñ ki hâli ahter-i dünbâledâr ola

8-Ey çerh-ı süfle-ñan dili itme bî-nemek
Elmas rîze-i gama laht çeker pula

9-Şad-gence dest-res saña âsân idi Belig
Biñ ma^crifet geçdi Stambûlda bir pula
(--- /---. /---. /---)

- 1-Temâşâ kıl hatt-ı dildârı la^cl-i pür-nikât üzre
Yapışmış müya benzer cā-be-cā habb-ı nebât üzre
- 2-Lebünde cive-ger büt-hâle görse Hızr-ı ferrüh pey
Habâb-ı şişe-bâze beñzedir âb-ı hayât üzre
- 3-Güzergâh-ı hayâl-i yâre yapmış sâni^c-i kudret
İki gözlü kemer bir köpridir kaşım Fırat üzre
- 4-İlişmez kirpiğimde yâre karşı dâne-i eşkim
Güneş doğdukda şebnem katresi durmaz nebât üzre
- 5-Beliğ endîşe itmem rûzgârun germ ü serdinden
Dururken serv-âsâ istikâmetde sebât üzre
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Çekerken rûz ü şeb hum-yâze hıdmet arzusunda
Beni satdı o kafir-kiş Malta Çarşusunda
- 2-O rûtbe sâfdır cism-i billûrı ol gül endâmuñ
Ki mevc-i bâdeyi ta^cdâd-ı kâbil. dir gelûsında
- 3-Keman işdiyse kâddem pîrlik dünyâda gam çekmem
İdem ağıyâre sebkat belki yârüñ pây-i bûsında
- 4-Nice gam-hânenüñ biz şerbetin nûş eyledik ammâ
Hele pîr-i mugânuñ başka hâlet var kedûsında
- 56b: 5-Ölür hâmuş iken ma^cnâ-yı rengin şâ^cire vâşıl
Ki evvel bestedir leb bâde-i nâbuñ sebûsında

(3a)işdiyse:itdiyse S.N

(4a)gam-hanenün:hum-hânenin S.N

(5b)nabun:naib S.N

6-Heman çekdikleri bir derâ-i serdir kâtib-i kudret
Ne yazmış bilmezem erbâb-ı aklâmuñ ru'ûsında

7-Belîga nükte-perver gâlib oldu bûlbül-i zâra
Kilk-i taht-ı zümürüd fâma hengâm-ı cülûsında
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Ümîd-i akça eyleyerek âh u zâr ile
Çeşmim ağardı akçe gibi intizâr ile

2-Erbâb-ı aşk istemez âlemde akça pul
Râhat buraksalar bu dil-i dâg-dâr ile

3-Kalmaz meyâne lücce-i firkatde fülk-i dil
Albetde bir kenâra çıkar rûzgâr ile

4-Çıksun o gül'izâr temâşâ-yı bâğa tek
Ben söyleşem hakâyık-ı aşkı hezâr ile

5-Pîrân-ı aşkuñ olmasa destinde zûr ü zer
Ülfet ider mi tâze civân ihtiyâr ile

6-Esrâr-ı aşka vâkıf olunmak murâd ise
Nazm-ı Belîgi tutsun azîz i'tibâr ile
(--- /-.. /.-.. /-.-)

1-Hâk-i kademûñ safha-i berk-i semen üzre
Şebnem gibi rûşen görünür nesteren üzre

2-Dâmân-ı hayâlûñ gideli dest-i müjemden
Güyâ ki durur merdüm-i çeşmim diken üzre

3^cUşşāka ne ğam vaż^c1 muhâlif görünürse
Kalmaz ne ğam-1 sâz-1 felek bir düzen üzre

4-Hâl-i leb-i hûbân-ı Stanbul gibi dâ'im
Ebnâ-yı zaman cümle muheyâ fâten üzre

5-Yâ rab ânı kıl vâsıl-ı ser-menzil-i maksûda
Her kim ki ide şer'ca ri'âyet sünen üzre

6^cUşşāk-ı sitem-dâide nice dâme düşürsün
Ol serv ü sehî sâye düşürmez çemen üzre

57a:

7-Beñzer e büt-i 'işve-gerüñ hâl-i haţ-âver
Bir delürsen besteye câh-ı zekân üzre

8-Sâğarda olan pertev-i mey gibi e şūhuñ
Reng-i ten-i gül-gūnı çıkar pîrehan üzre

9-Bu tab^c-ı nevâ-keşle Bêlîğ-i sūhan-ârâ
Tercîh olunur Nâbî-i şîrîn-sūhan üzre
(--- / .--- / .--- / :--)

1-Haddi tecâvüz itâi siyeh perçemüñ hele
Zülfe ider yukardan aşaga mu'âmele

2-Birbirlerinden aracıdır ebr-i ser-nigâh
İtdikce çeşm için saff-ı müjgâne mu'âmele

3^cAksüñ derûna eylemese meh gibi tulu^c
Mıhr-i ruhuñla âyîne itmez mukâbele

(3a)uşşak-1:uşşaka S.N
(G169;1b)"Zülfe yukardan aşagi eyler mu'âmele" S.N
(" 2a) ebr-i ser-nigah:irer nigah S.N
(" 2b) mu amele:mücadele S.N

4-Yârũñ görũnce ‘aksini gũlbang-i āhdan
Peyveste oldu kũbbe-i eflāke velvele

5-Mũdan meyānı fark ideriken mütāla‘a
Geldik sũrin-i yāre çatallandı mes‘ele

6-Dil-hāhı ũzre dũndũrũr ānı Belīg-i zār
Bir kerre girse dāmen-i çerh-ı felek ele
(--- /-... /... /-.-)

1-Lebũñ lezzet-resādır mevc-i la‘l-i āb-ı engũra
Zebānuñ āşnādır sũz-ı berk-i gence-i nũra

2-Derũn-ı pĩrehenden cism-i pũr-nũruñ nũmāyandır
Ki gũyā āb-ı şāni vaz‘ olunmuş cām-ı billũra

3-Girāndır ‘āşıkā erbāb-ı ‘aşkuñ ta‘nı mũnkerden
Ehāfdır seng-i a‘dā zahm-ı gũlden cism-i menşũra

4-Nigāh itmez bu şeb ‘uşşāka ol meh kim mey-i gũl-gũn
Hınā bend eylemiş pāy-ı nigāh-ı çeşm-i mahmũra

5-Şehīd-i tĩg-i ‘aşk öldür ki āşār-ı neşātından
İde meşk-i tebessũm mātem arayan leb-i kũra

57b: 6-Belīga bu gazel eflāke nāmuñ eylayũp hem-ser
Midād-ı sũrh ile tahrĩr olundu Beyt-i Ma‘mũra
(.--- /... /... /...)

1-Cehd eylemezseñ ey dil-i şeydā selāmete
Ugrar nihāl-i devha-i gamzen bir āfete

(4a)aksini:kaddini S.N
(1a)cehd:hamd S.N

2-Ey gamze-mest-i devlet pā bir rikâb olan
Eyle biraz da teveşşüh tedârik-i 'azîmete

3-Ref'c-i nikâb idelden e şâh-ı sitem-perest
Âteş burakdı berķ-ı mezâlim vilâyete

4-Dânâya güc mu'amele nādâna iltifât
Düşmez efendi böyle edâ şân-ı devlete

5-Ey nev-kabâ-yı sūret-i kâlâ-perest olan
Âdemde 'aķl-ı rāstî bakmaz kıyâfete

6-La'İ-i müzâbüñ altına elmas mihlasun
Kim meyl iderse hâne-i 'ays-ı imârete

7-Baht el virirse birgün ola dilde bir virir
Dikdim hayâl-i nahl-i kadûñ kird-i külfete

8-Âb-ı dehânına ezilür lafz-ı sükkerin
Yârûñ zebân-ı pâkini haml itme lüknete

9-Taşvîr-i yâri şafha-i rûzgâre sebt için
Nakķâş-ı ğin sa'ıy ile can virdi şūrete

10-Gülbang-i 'arızında gezerken nezzâreler
Pîçide oldu tār-ı nigh mevç-i nūkhete

11-Tâb-ı Belig-i bende-i hindü nejâd iken
Şimdi efendi hâme-i kesmiş kitâbete
(--- /-... /... /-.-)

(2a)gamze-mest:gurre-mest S.N
(6a)bir virir:ber u zir S.N
(10a)gülbang:gülberg S.N
(11a)hindü nejâd:hind-i nejâd S.N

1-Şâhid-i nazmuñ güzel şüret virür inşâdına
Kilk-i mâni pişenüñ şad-âferin üstâdına

2-Ehl-i aşkı hem şehid eyler hem alur diyetin
Nakd-i canlar hün-behâdır gamze-i cellâdına

3-Kem degil ânı emânet virdi hakkâk-ı ezel
Bir nigîn-i la'ldir yârüñ kazılmış âdına

4-Çande gördümse cihânda merdüm-i âzâdenüñ
Çeşm-i giryân gibi gâlib maşrafı irâdına

58a:

5-Dâima gâfil degil ma'sûk aşıkdan yana
Gül yetişdi gülistanda bülbülün feryâdına

6-Zabt idince mansıb-ı hüsnî e meh-rû hatla
Büy-ı sünbül çin seher geldi mübârek bâdına

7-Nakd-i dil gaşb eylemiş üftâdeden el bî-amân
Şimdicek hat şâdir oldu ânüñ istirdâdına

8-Hâne-i cismi dükendikçe nefis eyler harâb
Girdibâduñ zâf-ı bâd olur sebep berbâdına

9-Kendi şi'ri sâ'irinden müteberdir şâ'ire
Şefkati efzûn ider her kes Belîg evlâdına

(-.-. /-.-. /-.-. /-.-)

(3a)kem:dil S.N

(6a)meh-ru hatla:mihir ü hatla S.N

- 1-Yanup cismim kül olsa nâr-ı aşkuñla yer altında
Söyünmez sūz-ı dil ahker gibi hâkister altında
- 2-O çeşm-i hüsne zir-i tîg-i ebrüsında cânānuñ
Yatur güyâ ki besmelgehde âhü hançer altında
- 3-Nihân itse'aceb mi hatt-ı müşkin hâl-i rûhsârı
O bir zâg-ı siyehdir pençeyi saklar per altında
- 4-Şebistânında el şüh-ı cihânı sakınur 'âşık
Eger kalıçada tasvir olursa pester altında
- 5-Saf-ı müjgân-ı yâri der-hayâl itdikçe şevkinden
Rek-i dil cünbiş eyler kala yüz bin neşter altında
- 6-Fülk-i bâlâ tutar ehl-i hünerden pūç-ı mağzânı
Habâb üstündedir deryānuñ ammâ gevher altında
- 7-Belîğa şimdi mensūh emre benzer her sühan-sāzuñ
Müze harf iki müsveddesi vardır minden altında
(.--- / .--- / .--- / .---)

- 1-Bulur hengâm-ı bî-hudlukda dil ruhsat temâşâya
Ki 'aynuñdır dü sâ'at h^vâb-ı sengin çeşm-i a'cmâya
 - 2-Tutalım fırsat-ı nazzâre bulmuş âide-i 'âşık
Nice pây-ı nigâh-ı vaz'ide rüy-ı dilârâya
 - 3-Düşürmez 'aynuñ âsâ gözden erbâb-ı nazarânı
Haķâretle nigâh itmezse her kim rüy-ı eşyâya
-
- (5b)kala:kalsa S.N

58b:

4-^çAyâr olmuş ezelde cism-i pâki ol mehûn güyyâ
Ki benzer sitem-i nâfî tûde-i sîm üzre tamgâya

5-0 rütbe pür-derûni iltihâb-ı sûz-ı dilden kim
Ser-engüştin yakar bastıkça neyzen peyker-i nâya

6-Bulunmaz âb ü tâb-ı dil-rübâ endâm-ı ^çaksinde
Mey-i gül-gün ile pür-şîşe olmaz âteşin sâya

7-Ten-i pür-za^çfıma bir harfle eylerler istidlâl
Hemân nâm ü nişânım mahv olup döndüm mu^çammâya

8-Me^çânî dem-be-dem tersîh idince levh-ı hâtırdan
Olur hâmem Belîga nâvdân beyt-i mu^çallâya
(.--- /.--- /.--- /.---)

-175-

1-Bak pîç ü tâb-ı sünbül-i dūd-ı siyâhıma
Ziverde oldu küşe-i taraf-ı külâhıma

2-0l ^çâşıkım ki bâl-ı hümâ-yı sa^çâdeti
Zencîr-i mevc-i cāzibe-i berg-gâhıma

3-Ey şüh cürm-i sâbıkı yâd itme kim bu gün
Dergâh-ı şefkâünde mukırrım günâhıma

4-0l bülbülem ki baht-ı siyeh berk-ı şu^çleden
Eyler feşânde deste gül-i h^vâb-gâhıma

5-Ihvâne lütfıla itmezdi iltifât
Üftâde olsa Yûsuf eger ka^çr-ı çâhıma

(7a)harfle:lafzla S.N

6-Qadrim bilinse çeşm-i remeâ-büde-i cihân
Şad büse naqş iderdi ser-i hâk-i râhıma

7-Çerhünde çeşm-i sevrine düzende tîr olur
Gec baksa meşhedimdeki berk-i giyâhıma

8-Şylar varakda sâne-i medd-i elfi şikâf
Tutma sakın efendi sipihr-i tîr âhıma

9-Cevvâle gibi girdiş-i germ-i âteşin ider
Düş olsa girdibâd-ı gubâr-ı siyâhıma

10-Kylardi çaks-i gayri gönülden vatan-celâ
Mir'ât eger ki çaks-i pezîr olsa mâhıma

11-Her bir kademde her biri şad-lerziş öğredir
Sîmâb-vâr cûkbiş-i mevc-i nigâhıma

59a:

12-Firkat nigehte bâl ü perin eyleyüp nikâb
Reng-i perinde çarız-ı çişmet-penâhıma

13-Khl-i vefâya kahr ideyor bî-vefâya lütf
Bilmem ne güne hıdmet idem pâdişâhıma

14-Levh ü kalemle eyledim işbât-ı müdde'â
Olmaz hünerde terküne lâzım güvâhıma

15-Bu nazm-ı tâbiş-efken-i vâlâ-güher Belîğ
Olsun hediye bezm-i dil-i nîk-i hâhıma
(--- /-.-. /.-.-. /-. -)

(12a)firkat:vakt-i S.N

- 1-Evvel nazarda dest-res olmazsa mâlüñe
Ra'bet mi eyler ol büt-i ra'nâ kemâlüñe
- 2-Bâzâr-ı çaşka varma tehî ey nigâr-ı mest
Gel gül ki nakd-i cân koyayım dest-mâlüñe
- 3-Şad-pâre eyle gönümü âyine hâne-ves
Mazhar düşe her âyine 'aks-i cemâlüñe
- 4-Bir töz kopardı sahn-ı harem-gâh-ı sînde
Reng-i hinâ sarılmasa pây-i hayâlüñe
- 5-Esbâb-ı müste'âr için ey çerh çekme gam
Erbâb-ı çaşk vaz'-ı yed itmez hilâlüñe
- 6-Yagmaya virâi nakd-i hayâlâtı gam Belîg
Var minnet eyle hâtır-ı deryâ nevâlüñe
(--- /-.. /.-. /'-.)

- 1-Ramazanda geyer ol gonce dehen al câme
Gayri hübân bu kesimle çıkamaz bayrâme
- 2-Ne'aceb beklese hengâm-ı hatuñ 'aşık-ı zâr
İntizâr üzre olur şâ'im olan ahşâbe
- 3-Ugramaz keşmekeş-i duzağa ehl-i rûze
Şâ'imi geymege kim da'vet ider hammâme
- 4-Mağfiret hil'atini geyse nola ehl-i şıyâm
Haddeme şâhibi 'iydiyye virir hüddâme

(4b)sarılmassa:salmassa S.N
(2b)ahşabe:ahşame S.N
(3b)geymege:girmege S.N

59b:

5-Siydiyede şūfī kanâdıyla seyup mes'îdden
Geydirir duht-rîze cam göbegi bir câme

6-Rûze eyyâmı derûnumda harâretle Belîğ
Böyle şîrin sūhanı yapı yögürdü hâme
(. . . / . . . / . . . / . . .)

1-Belîğ-i nâdire-gû mealis-i ehibbâda
Ġarîb-i mısra' a beñzer meyân-ı inşâda

2-Göründi nev-hat-ı nâreste rûy-ı zîbâda
Mişâl-i rişe-i sünbûh derûn-ı minâda

3-Tabakçe-i ni'âm-ı mün'imân olur ma' lûm
Bakılsa kâse-i girdâbe şah-ı deryâda

4-Cihânda dahme-i Karûna döndi nakd-i kirâm
Fakîre 'aks-i keremdir kerem bu esnâda

5-Müdâm nûş eyle dünyâda zâ'il olmadığım
Olunca 'âdet eser kalmıyor müdâvâda

6-Nigâhı rişte-i riz gamze-i sūzun ser tîz
Şükûfe nakş ider âyîne-i mücellâda

7-Sevâd-ı cehr ü vefâ hakk olup gönüllerden
Sadâkatüñ eseri kalmamış ehibbâda

8-Teķarrüb-i dehen-i yâr ümîdi ile Belîğ
Ġazelde mahlaşımız cilve kıldı bâlâda
(. . . / . . . / . . . / . . .)

1-Müveşşerdir sözi bir dilde dâğ-ı âteşin olsa
Olur mazmünü nâfiz nâmenüñ naqş-ı nîgîn olsa

2-Usandık dilbarân-ı tünd-hûnuñ vazc-ı tavrından
Bize âdâb-ı aşkı fehm ider bir nâzenin olsa

3-Zer-endüzuñ belâdır başına gencine-i pür-rez
İrer zembûra âfet hânesi pür-engebîn olsa

4-Nigâh-ı dūr ile itmez kanâat râh-ı küyında
Aşâ eyler elinde pîr-i aşkuñ dūrîbin olsa

5-Yine işâr iderdim pâyine ol şâh-ı hûbânuñ
Gelen bu dâdeden her katre bir dürr-i semîn olsa

60a:

6-Sernâzın ki bir küştedir çîn-i cebînüñden
Hırâm itmez kalem âhârdân levh üzre çîn olsa

7-Duâsı ehl-i kurbuñ red olunmaz dergah-i Hâkda
Siham eyler işâbet potaya menzil yakîn olsa

8-Yıkılmazdı Belîga haşre-dek seng-i havâdişden
Esâs-ı beyt-i erbâb-ı sühan böyle metîn olsa
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Çok sîm-i teni koydı felek zîr-i zemîne
Doldurdı nice gülce-i sîm ile hazîne

2-Destimde olan şemc-ı fûrûzânımı nâgâh
İndirdi ecel elden alup zîr-i zemîne

3-Ol sîm beden olmasa bir gevher-i nâyâb
Hâk içre felek itmezdi ânı defîne

- 4-Açmazdı ruḥı rengīni āyīne-i takdīr
Paslandı yer altında nice āyīne-sīne
- 5-Bir nām-ver gamzede naḡş olmuş içinde
Beñzer görinen makbereler faşş-ı nigīne
- 6-Vakıtle ecel hāke seni indirir āhir
‘İsa gibi çıksañda eger çerḥ-ı berīne
- 7-Bakī mi kalur kimse bu dünyāda Belīga
Medfen olıcak hāk-i Medīne Şeh-i dīne
(--- /---. /---. /---)

- 1-Rindān bakup bu kār-gehūñ inkılâbına
İtmiş kıyās bâde-i nābuñ ḡabâbına
- 2-Mülk-i fenâda tañtana-i ferr-i ‘azz vicâh
Degmez yanımda bir kadeḡ Erdek şarâbına
- 3-Sıgmaz netīce mes’ele-i ‘aşka kıl u kâl
Biñ kerre baksa vâ‘iz efendi kitâbına
- 4-Yarūñ ḡesâba gelmez ise mübtelâları
Ağyar-ı dūnı almasun âdem ḡisâbına
- 5-‘Aşık çekerdi reh-güzer-i dil-rübâya sed
Māni‘ bulunsa ḡaşılı gamzen şitâbına
- 60b:
6-Dil-beste eyler âdemi dünyâ nümâyişi
Lâyık dinürse silsile mevc-i serâbına
- 7-Ey vây naḡde revâyiş yok ol tabīb
‘Uşşāk-ı ḡaste ḡatıra bakmaz sevâbına

- 8-Kimdir ki bād-ı şubuhla yârin yetişdire
Bu arz-ı hâlini südde-i devlet-me'âbına
- 9-Ey mîr-i hüsndâr ki yandı Belîg-i zâr
Tâkat getürmeyüp bu firkat gazâbına
- 10-Sûzişli oldu bu gazelûn korkarım Belig
Cânân okursa eyler eşer la'1-i nâbına
(--- /-.-. /-.-. /-.-)

- 1-Yetişmez keyfimiz erbâb-ı 'işret hâzır olmazsa
Mey içmek müriş-i gâmdır şafâ-yı hâtır olmazsa
- 2-Murâd ol âftâb-ı hüsne bir nazzâredir yehsa
Kapansun rûzen-i dil kûy-ı yâre nâzır olmazsa
- 3-Yine reng-i 'alâyıķ 'ankebûtı perde çekmişdir
Eger âyine-i çeşimde 'aksûn tâhir olmazsa
- 4-Lü'li-i sühan-ı kemyâb ise dillerde gam çekmem
Rezîl olur güher dünyâda mişli nâdir olmazsa
- 5-Müheyyâ ol bütün âlât-ı 'işret deyr-i hüsnünde
Müselmândır görüp bu bezmi zâhid kâfir olmazsa
- 6-Budur maqbûl olan yanında şimdi ehl-i 'irfânun
Ziyân-kâr olmasun bir kimse nuṭka kâdir olmazsa
- 7-Beliga meclis-i rindân olup evvel
Söz añlar yâri yârân ola âdem şâ'ir olmazsa
(.--- /-.-. /-.-. /-.-)

1-Eger Karûn gibi mâlik olursa ehl-i dil gence
Virâr ol meblağı bî-ihtiyâr yekbâna bir gence

2-Nice hasret sıkılmaz idi dest-efşân-ı di rezden
Turunc-ı gabgab-ı şîrîn gibi vâr iken eglence

3-Esîrân-ı gama ol rütbe düşmendir o hûnî kim
Gider işkence ta'lim itmege iklîm-i Efrenc

61a:

4-Sühan-ı sencemiz harf şî'rîi nâ-mevzûnı 'arz itmeñ
Hazf-ı vaz' eylemekdir keff-i mizân-ı güher sence

5-Kırup mir'ât-ı tab'im şahn-ı neşter-zâre döndürdüñ
Bu semte ugrayup 'aksüñ ider şâyed kadem rence

6-Belîga âferîn kim penç-i beyt-i pâk ile tab'uñ
Nizâmînüñ sunar bî-pâk-i genc-i pencine pençe
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-'Aks-i ruhsâruñ görelden çeşm-i 'işret-hânede
Gözlerim kaldı habâb-âsâ benim peymânede

2-Ol büt-i hüsnüñ düşüp bî-hüd olurdu pâyine
Meryem 'isâyı derâgüş itmese puthânede

3-Tîr-i âhı râst-ı îşâl itmeyince menzile
Kâmeti yay oldu tîrûñ çille-i merdânede

4-Yapışup kaldı halâvetâen yine mânend-i hâl
Sâye-i per-i meges künc-i leb-i cânânede

5-Bir mür²âî zâhid-i hodbîne beñzer hağ bu kim
Kimseler dünyâda hiç gam görmedi meyhânedede

6-Dilde sūz-ı aşğ eger âteşden efzūn olmasa
Kendūyi yakmada bu h^vâhiş nedir pervânedede

7-Hayl-i ezhârın sarılmazdı çemende pâyine
Olba būy-ı âşnâ-yı sebze-i bî-gânedede

8-Gevher-i aşğı ara vîrân gönüllerde Belîğ
Dest-i res gencîneye me²mūldür vîrânedede
(-.-. / -.-. / -.-. / -.-.)

1-Hat âver dilberūn cevri çekilmez bñ-misâl olsa
Bize bir nâz-perver tâze tıfl-ı hurd-i sâl olsa

2-Ġazelde mu^cteber öldür ki ola cā-be-cā mazmūn
Yakışmaz dil-rübânuñ ârızı yekpâre hâl olsa

3-Kemâle cüz²i izâm oldugı mâlik müsellemdir
Cihânda kimse çok görmez kemâl ehlinde mâl olsa

4-Nihâni âksine âyînedede yüz vırdıgın duyduk
Hayâlūn hep benimle söyleşür bir hasb-ı hâl olsa

61b:

5-Meyân-ı yâri dirler fark olunmaz târ-ı zülfünden
Görürdük âlem-i rü²yâda belki bir hayâl olsa

6-Şerâba hırşı artar mey-perestūn men^c olundukça
O hūnî böyle kan içmezdi kan içmek helâl olsa

7-Ele aldıkça telh olmazdı kāmım türş-i rüyundan
Turunc-ı ğabğab-ı sākî-i devrân purtakal olsa

- 1-La^clüñ öperken aldı ten-i kârı derleme
Elbetde ey peri ^carak ister şekerleme
- 2-Keştî-i bâde kullanalım, uçler ^caşkına
Emvâc-ı bahr-i gam geleyer hep üçerleme
- 3-Vâ^ciz sarınca künbed-i destâr-ı bendini
Mestâne yapmışım aña bir kaç tekerleme
- 4-Ol tıfl-ı nâz-perveri her kim görürse dir
Böyle beşer doğursun analar beşerleme
- 5-Ey meh bu yolda ^caşıka bir hayruñ olmadı
Cisr-i vişâli böyle olur mu tekerleme
- 6-Esb-i vişâle dest-res olursa ey gönül
Zinhâr yokla tengini gâfil egerleme
- 7-Hüykerde būs ider leb-i la^clüñ Belîg-i zâr
Elbetde ey perî ^carak ister şekerleme
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

- 1-Meşşâta leb-i havzda dildârı soyunca
Geydirir aña ma^pî su dîbâsı boyunca
- 2-Aksüñle hem âgüş olalı tıfl-ı sirişkim
Mânend-i habâb iki gözüm kendi suyunca
- 3-Bî-fitne degil dilde hayâl-i leb-i dilber
Ahker ne yapar mahzen-i bârûta koyunca

4-Eş^cār-ı dürüsti alamaz ağızına cānān
İnceldelim ānı dehen-i yâre uyunca

62a:

5-Naz̄zāre ile ben doyamam rûy-ı nigāre
Aç gözlidir āyîne bakar yâre t̄eyunca

6-Güftāre bu resme nice iş kesdi Belīga
Fahri gibi muḳarraş delap ānı oyunca
(--- /.--- /.--- /.---)

1-Bülbül gibi el gönca dehāna çeñe çalma
Bir bûsesin al sīb-i zekandan çalup alma

2-Hengām-ı haṭ-ı vaşl için olma müterakḳab
Gündüz gör işüñ her ne ise giceye kalma

3-Ne kaşr ü ne ka^crında ānuñ dürr ü güher var
İt^cāb-ı vücūd eyleme baḥr-i gama dalma

4-Ref^c eyle hicâbı görelim mihr-i cemâlüñ
Uşşāk-ı siyeh-tāli^ci ferdālara salma

5-Bir tāze sevip tāzelen ey dil kocalıkda
Fikr-i zen ü perzende düşüp böyle kocalama

6-Ḳadr-i güherin bilmez isen nazm-ı Belīga
Mānend-i hazef pāre alup yerlere çalma
(--- /.--- /.--- /.---)

1^cAceb mi cilve kılrsa şā^cirüñ ol māh beytinde
Ki ānuñ vaşf-ı ḥüsnin naḳş ider her gāh beytinde

2-Der ü dīvārı olsa güher-i bādın bir hüner-mendūñ
Yine ānuñ bulunmaz arasañ bir gâh beytinde

3-Degil hicv eylemek şîr-i āşnâyı medh ider şâir
Ki āzâr eylemez zevvârı sâhib câh beytinde

4-Cihân erbâb-ı cehle sūrdır dānâya mâtemdir
Olur ekser anuñçün ehl-i tab'ūñ âh beytinde

5-Metin eyler komaz hiç dahle bir üstād şîrinde
Nice olmaz kişi her rahneye āgâh beytinde

6-Yapıldıkça gazel sūzişli bir mażmūna muhtâcız
Cihânda herkesūñ lâzımdır âteş-gâh beytinde

62b: 7-Sūhan iklîminūñ tahtında bir şâh olmasa şâir
Belîga mahlaşın yazmazdı nazmuñ şâh beytinde
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Ele aldıkça o çengi güzeli çâr pâre
Reşkden mihr ile meh görse olur çâr pâre

2-Rakşa āgâz idicek şabr idelim mâ-ḥaşalı
Dil anuñla bile oynar bayıllur nazzâre

3-Dāğ-ı ber-dil nice olmaya görüp ānı kamer
Al eteklikden ider hâleyi ol meh pâre

4-Harekât ü sekenâtında ne cünbişdir bu
Teni sîmâb gibi herziş ider hem-vâre

5-Cünbiş-i kâmet ile tabl-ı kıyâmet koparır
Def döger sînesini culcûle başlar zâre

6-H^vâhiş-i nakd-i revân ile gelince o peri
Define kendin atar bulsa eger şad-pâre

7-Donanup al ile hengâm-ı donanmada Belîg
Cânımı yakdı benim ol büt-i âteş-pâre
(--- /...-- /...-- /...-)

1-Sitemle gâmze-i cânâne geçdi cânımıza
Sen ey hadeng-i müje bâri girme kânımıza

2^cAceb ne mertebedir çâşnî-i la^cl-i nigâr
Ki lafz-ı büsesi lezzet virir dehânımıza

3-Cihânde sedre berk olan giyâhe döner
Sarılrsa rîşe-i tûl-ı emel cinânemize

4-Lisâna ismini alsak berâ-yı istikbâl
Kopar bu rûh-ı revân tâ gelür zabânımıza

5-Üzattı kâmeti rüyında zülf ü hat ey şüh
Zuhûr-ı fitnelerün düşdi hep zamânımıza

6-Hadeng-i âhı komaz rûzgâr isâbet âder
Eger ki kule-i Kâfı kosan nişânımıza

7-Hayâl-i yâr gelür hânemiz tehî ey dil
Ciger kebâbını arz eyle mihmânımıza

8-Taşırdı kâse-i tanbûrdan bu şeb muṭrib
Ki mevc-i nağme-i tiz çıkdı tamyânımıza

63a:

9-Sühânde Râṭıb Âsaf nazîre şimdi Belîg
Nazîre hiç yakışur mı bizim lisânımıza
(...- /...-- /...- /...-)

1-O rütbe bî-muḥâbâ ol mehûñ kan dolâı pinyâli
Boyandı mevc-i hûn-ı ehl-i dilden kırmızı şâli

2-Gümüşden serve benzer ḳâddi kim pâ-y-i dilârâya
Akar su gibi dâ'im ehl-i 'aşḳuñ tab^c-ı meyyâli

3-Hele dikkatle bak âyine-i ruḥsâr-ı cânâne
Ki 'aks-i merdüm çeşmindir anda nokḫa-i hâli

4-Kul oğlu bir levendüñ bendesi olmak vazîfendir
Cemâli vaşfını nakl eyledim 'uşşâḳa icmâli

5-Hasendir ism-i sâmisî gibi endâmı ol şūhuñ
Serâpa cism-i pâki bir letâfetden degil hâli

6-İki şâhin-i hûn-efşâne beñzer çeşm-i fettânuñ
Müjendir hûn-ı mürğ-i tab^c ıla âlûde çenkâli

7-Degildir zîr-i pî-şânuñda ebrü-yı dil-âvizüñ
O çeşme sâybândır mürğ-i ḥüsnün iki şehpâli

8-^cAceb mi pişgâh-ı yârde mahv-ı vücūd itsem
Eritdi yağımı ol âftâbüñ yâl ile bâli

9-Belîga Ahmed Aganın bende-i iḥsâniyim dâ'im
Füzün olsun cihânda dâ'ima devletle iḳbâli
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-Görüp igmâz iderken sâde-rüyân-ı semen-büyü
Gözüm dörtü oldı gördüm nâgehân ol çâr-ebrüyü

(4b)vasfını nakl:pakini vasf S.N
(1a)igmaz:i maz S.N

2-Beni būs-ı leb-ı dildâre teşvîk eyleyüp her dem
Öper 'aks-ı dehân-ı gönçe gülşende leb-ı cüyı

3-Telâş-engîz mevc-ı çin-ı ebrūsında ol şūhuñ
İder efkende şâyed fülk-ı hâl-ı 'anberîn-müyı

4-Bu bāzâr-ı firîb âbâde her mevsimâe geldi kim
Tutar ancak resen-bâd istikâmetle terâzüyı

63b:

5-Şikest eyler serâpâ nâhun-ı tebdîrîm ağıyaruñ
O şūhuñ cânıma piçidedir cisminde her müyı

6-Bakılsa rütbe-ı nazm-ı Belîğa iki şâhidir
Ki Hattât-ı ezel çeşm üzre yazmış beyt-ı ebrüyı
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Bu şeb kim bezm-ı ehl-ı 'aşka bir rûh-ı revân geldi
Yeniden kâlib-ı efsürdeye güyâ ki cân geldi

2-Tegâfûl kevne vaz'ından helâkim ol perî rüyüñ
Alup şan'atla nakd-ı hâtır-ı nâ-şâdı yan geldi

3-O şūh-ı hod-fürüşüñ vaz'ı mizân-ı hayâlimde
Hırîdâr metâc-ı vuslata gâyet-ı girân geldi

4-Çeker târ-ı nigezle aña mıştâr dâde-ı hod-bîn
Anuñçün safha-ı ruhsârına hatt-ı emân geldi

5-Ğubâr-ı mâ-sivâdan pâk idince sâhasın ey dil
Harîm-ı sîneye yârüñ cekâsı mihmân geldi

((3a)ebrusında:ebrūsından S.N

(G194;3b)vuslata:vaşlına S.N

(" 5b)cekası:hayâli S.N

6-Hayâl-i yâri istikbâl için mir'ât-ı çeşmimde
Gönülden her ser-i müjgânıma bir katre kan geldi

7-Azîzâ kâdrini ânlar mı âyâ pâk-i tab'anuñ
Kazâ ile bu hâke bir Belîg-i nükdedân geldi
(.--- /.--- /.--- /.---)

1-0 şūhuñ safha-i ruhsârına haṭ geldi iş bitdi
Diyâr-ı Rûmı ceyš-i zengi basdı târ-mâr itdi

2-Nice üftâde sahrâ-yı 'ademde girdibâd-âsâ
Gelüp bu 'âlem-i imkâne ser-gerdân olup gitdi

3-Yazıklar kıymetin fehm itmeyen nâdâna bî-pervâ
Meta'-ı vaşl-ı pâkin elledüp cânâne eskitdi

4-Cihânda ey perî bir kara günlî 'âşık-ı zârım
Ruhunda sebz-i haṭ baht-ı siyâhumdan yetüp bitdi

5-Belîga harhar-ı gamla neşter-zâr olup gönüm
Bu şeb âmed-şod râh-ı hayâl-i yâri incitdi
(.--- /.--- /.--- /.---)

64a:

1-Âhû-rû öldi reng-i nigâh-ı remîdesi
Çifte gazâl deşt-i hitendir du-dîdesi

2-Billûr içinde rişe-i sünbül degilmidir
Levh-ı ruhunda mûcibe-i nâdimîdesi

3-Virmezse yâr gerdan-i ser-germime sükûn
Çevkân-ı kûy-ı çerha ola kadd-i hamîdesi

(3b)canane:canan S.N

(4b)yetüp bitdi:bütün yetdi S.N

(5b)rah:pay S.N

- 4-Zencîr-i âteşin ile şü^cbân-ı zülfünü
Bâlâya çekse mevce-i reng-i berîdesi
- 5-Güftâr-ı şeyh-ı bezme şeker-rîz olursa da
Olman firîb-hurde bozuktur 'akîdesi
- 6-Ruhsâruñ üzre dâne-i hüydan nümunedir
Taktîr olunsa şuc^ele-i mihrüñ çekîdesi
- 7-Rengîn hayâl-i gülşen-i ma^cnâda hatîtinüñ
Şîrâze-bend-i deste-i güldir keşîdesi
- 8-Âşüfte-gâne bu kürevî bâg-ı 'âlemüñ
Safrâ-şiken olur mı turunc-ı kefîdesi
- 9-Zâlim hadeng-i zahm-ı zünündan belâ çeker
Zembûra besdir âfet-i niş-i halîdesi
- 10-Ey gurre-mest-i mesned-i evc-i kemâl olan
Düşmez mi hâke meyve-i nahlün resîdesi
- 11-Sanduk-ı sînem içre yatur tab^cımuñ Bellig
Mazmûn-ı nev-hayâl ile pürdir cerîdesi
(--- /-... /... /-.-)

- 1-Çıkadı bahâr seyrine bir şüh-ı mâ'ili
Evvel nazarda göñlüm ânuñ oldu mâ'ili
- 2-Zâhid dimiş ki 'adne girer vird-i hân olan
Bilsek 'aceb ki var mı elinde delâ'ili
- 3-Bu mağlata ile eyliyemez vâ'ızân-ı 'aşr
Rindün cihânda ittigi kebb-i fezâ ili
-
- (4b)beridesi:peridesi S.N

4-Durmazdı top-ı âyîne-i çerh-ı bî-sütün
Yarûñ hilâl elmasa 'aks-i hamâ'ili

5-Kalmazdı rüy-ı hâkde bir nahl-i sâye-dâr
Nağş itse sâye hâke o şekl-i şemâ'ili

64b:

6-Rüz-ı Sü'âlde hiç bulamaz virmeye cevâb
Her kim cevâb-ı huşk ile red itse sâ'ili

7-Bu tarz-ı dil-güşe ile ser-âgaz kim Belîğ
Şad ola rûh-ı bülbül-i Firdevs-i nâ'ili
(--- /-... /... /-.-)

1-Âceb mi itseler âhen dilân birbirine yâri
Olur engüştüvâne sözünñ dâ'im kafadâri

2-Nesîm-i pîrehenden iktisâb-ı feyz ider her dem
Habâb-ı neyl-i hundır ehl-i 'aşkuñ çeşm-i bî-mârı

3-Misâl-i cezr ü med-i mevce-i deryâyı pür aşup
Bu dehr-i pür-gamûñ ikbâlinüñ derpidir idbâri

4-Kabûl itmez rufû-yı 'âfiyet zahm-ı dil-i 'âşık
Ser-i târ-ı nigâhe sözün itsen gamze-i yâri

5-Bu vâdilerde yârûñ bî-niyâzım dest-büsundan
Ki engüşt-i mühennâ itâi pâyım her ser-i hârı

6-Olanlar gıbta-fermâ meyve çîn-i vaşl-ı cânâne
O nahl-i bâr-bendi zîb-i agûş eylesün bârı

7-Yine âzerde olmuş sâye-i târ-ı nigâhından
Nümâyândır henüz ruhsâr-ı gülberginde âsârı
(.--- /... /... /...)

8-0 rütbe cezbesi var teşnegân-ı vâdî-i cāşkuñ
Ki āb-ı beste tīg-ı yârdan bir gün olur cāri

9-Açılmaz gonce-i bahtım Belîğa yohsa şevkinden
Gazel-h^vanlıkda tab^cım ülken eyler bülbul-i zârı
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Temâşâ eylemek isterse her kim bî-beden cānı
Muşavver ruhdır seyr itsün endām-ı cālicānı

2-Bu çeşm-i mürdeye būs-ı leb-i la^cl-i cālicāndır
Ferâmuş itâi gönülüm cüst-i cüy-ı āb-ı hayvānı

3-Görüp şāl-ı zümürüd fāmı cāşık ol beyaz fesde
Başına bir beyaz gül goncası sokmuş sanur āl

4-Muşavver-i cismi itmekte şan^cat gösterir yohsa
Nice taşvîr ide ol rûh-ı pâki safhaya mānî

65a:

5-Leb-i cān-baḥş ile güftâra gelse ol Mesîha-dem
cāilâc eyler dil-i bî-māra ehl-i cāşka rûhānî

6-0 şāh-ı hüsne dikḳatle nigâh olunsa mümkündür
Eger maḥlûb ise bir yerde görmek cān ü cānānı

7-Kurı bir nāmı vardır āb-ı hayvānūñ Belîg ammā
Der-āgūş eyleyen tâ ḥaşre-dek olmaz cālicānı
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Merḥabā ey eser-i mevhibe-i rabbānî
Şeref-i silsile-i düde-i Cengiz Hānı

- 2-Nāvek-i ma' reke-ārā ile hengām-ı meşşāf
Nāşih-ı şīve-i düşmen-i şiken kâ'ānı
- 3-Oldı hep silsile-i aline vābeste kerem
Dūde-i nesl-i Hülāgūya virilden şānı
- 4^cArsada esb ile cevlan-ı şalābet eserūñ
Reşkinden oldüreyor nām-ı Hülāgū Hānı
- 5-Lütfuna mazhar olup bāy ü gedā bendesidir
'Abd-i memlūk ider elbetde kerem insānı
- 6-Telh-ı kām itse eger hayle-i zehr-āb-ı 'adū
Lafz-ı şirin ile āsūde ider Hākānı
- 7-Rūz u şeb eşk-i kef-i ebr-i güher-pāşından
Bāhr-i sīmāb gibi lerze tutar 'ummānı
- 8-Deri vālāsına ihsanı mülāzım itmiş
Kimse de ānuñçün görmiyorum ihsanı
- 9-Devlet ü 'ömrini efzūn ide hem-vāre Hüdā
Kırımıñ ola sa'ādetle Belīga Hānı
(...-- /...-- /...-- /...-)

- 1-Gösterdi yāre sanma kızıl tāze dāğın
Sultān-ı 'aşk sīneme kurmuş otāğın
- 2-Ēy 'aks-i yār hicrūñ ile tīredir gözüm
Zulmetde kalmasun gel uyandır çerāğın
- 3-01 serv-i nāze hüsn-i ebed mālīkānedir
Sā'irden alı hañtla ānuñ ferāğın

(3b)virilden:virildi S.N

65b:

4-Dilber alınca destine minā-yı cîşve-ger

Biñ kerre öpdî cāmuñ añladı ayāğını

5-Bir cilve itse pertev-i hüsn.ile c'āşıkuñ

Ol yāl u bāl-ı dilde eritmez mi yāğını

6-Gülzâr-ı hüsn. e haç gelicek olduk āşınā

Basmış ne çâre sebze-i bî-gâne bāğını

7-Büy-ı nigârı nükhet-i gülşenle bir tutar

Seyr it Belîg bülbül-i zâruñ dimāğını

(--- /-... /... /-.-)

1-Sākīden alup destine dilber baña sundı

Şāhid ki leb-i la'line peymâne dokundı

2-Oldı niceler hurde-i mażmūnuna vâkıf

Bir beytde dūn-ı naķş-ı hatuñ vaşfı okundı

3-Başı ne'aceb kühgenüñ taşa dokunsa

Şîrînuñ alup naķşını hep kendüye yondı

4-Bu vaz'ı nice bülbül ider bî-edebâne

Zann itdi seher lâne-i pür-hūn güle döndi

5-Āgâz-ı gazel-h^vānı ile hāme-i cân-sūz

Abdāle dönüp bürkeni ter itdi soyundı

6-Giysū-yı nigāre dolaşup şāne Belîga

Bu vaz' ile çok hâtır-ı yārâne dokundı

(--- /... /... /...)

(4a) dilber:saki S.N

(4b) anladi:egildi S.N

1-Tercih iderdi buse ki dil sib-i gabgabi
Ehl-i mezaka olmasa sirin muhallebi

2-Habb-ı nebāt-ı la'li degil nişfi sıgmayup
Ağzında kaldı bir şeker-endüde leblebi

3-Ebrü-yı yâre vesme henüz nâze başladı
Kimler çeker bu resme kurursa mürekkebi

4-Zâ'il olunca günc-i lebinden e hâl-i nil
Üftâde-gân-ı dil-şodenün düşdi kevkebi

5-Ugrar kazaya şürb-i müdâm ile rāh-ı rû
Sâlik ider mi meşrebe tercih-i mezhebi

66a:

6-Yokdır zamanede haşerāt içre bildigim
İnsāna akrabā-yı cefā-cüdan 'akrebi

7-Nazm-ı Belīgi yazmaga Hurşid-i 'Attāruñ
Lâyık sunaraa destine levh-ı mezhebi
(--- /-... /... /-.-)

1-Haṭ-ı nev, hasta būs-ı lebi pür-niş itdi
Katī çok sâde dili 'akıbet endiş itdi

2-Gayrinün 'aşkı 'aceb var mı derünunda diyü
Dün gice geldi hayâlün dile teftiş itdi

3-Nakd ü vakdi e şehün yoluna şarf itdim hep
Mālhulyā-yı vişāli beni derviş itdi

- 4-Hâne-i âyîne^{de} şâne be-kef ol meh-rû
Kim bilür dil yine zülfünde ne teşvîş itâi
- 5-Söyledüp nakşımızı aldı misâl-i tûti
Bize şan^{atla} ol âyîne-cebin iş itâi
- 6-Nice ferzâneleri itâi piyâde sürerek
Fil ağıâr o şeh-i gül-ruhı bed-gîş itâi
- 7-Çeşm-i pür-fitne beni hançer-i gamzeyle Belîğ
Hâh ü nâ-hâh e büte câşık^ı dil-rîş itâi
(...-- /...-- /...-- /...-)

- 1-Ol mehûn nahvet ile çehresi perçîn oldı
Görelî kendüyi âyîne^{de} hod-bîn oldı
- 2-Hayf-ı şad-hayf ki beytinde perî rüyânun
câşık^ı cev^r ü cefâ eylemek âyîn oldı
- 3-Aldı etrâfımı zülf ü haç ü hâl ü ebrû
Ceş-i hüsnî o şehûn üstüme ta^{eyin} oldı
- 4-Demiri yumşak idi ol büt-i hançer-dârun
Şimdicek kırdı geçürdi bize keskin oldı
- 5-Muṭribâ hecme-i mevc-i nağmât-ı terden
Gice tenevvür-i dilün âteşi teskîn oldı
- 6-Bir zaman şâ^{ire} ihşan olunmuş zer ü sîm
Şimdi medḥ ü gazele câ^{ize} taḥsîn oldı

66b:

7-Bu çerâ-gâh-ı vücūdunda Belîga ol şuh
Gîş-i cânı saña kurbanlığa tesmîn oldu
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Tîg-ı gamzeyle dūn-ı uşşâka ne işler kesdi
Kanlar dökdi o cellâd-ı felek ser kesdi

2-Meclis-i meyde kesüp halka biçerken cânân
Orda öyle sıkıldım ki beni der kesdi

3-Yokdır ağıâre bedel gam çekici âhen-i dil
Ser-i kuyunda gice subha dek ekser kesdi

4-Gamze-i yâre dokundum sorar elbetde rakîb
Ne yalan söyleyeyim destimi hançer kesdi

5-Benözemez kâmet-i dildâne diyü hacletden
Bâgban bâgda çok serv ü sanüber kesdi

6-Ser-i zülfün kesicek mâşita sandım ki Belîg
Ânı birden bire başımla beraber kesdi
(...-- /...-- /...-- /...-)

1-Yârũ yazıldı menkıbe-i rüy-ı sâdesi
Ruhsâr-ı levhũ oldu kalem pâ nihâdesi

2-Mihrâb-ı ebruvânũ itmezse der-hayâl
Uşşâka vâcib öyle namâzũ icâdesi

((2a)halka:halkı S.N

(2b)der:ter S.N

3-Bir buse virse^cla l-i lebinden e dil-nevaz
Lütfuñ elur mı ^cāşıkā bundan ziyādesi

4-Olmuş kemâl-i nehvæt ile çeşm-i mestenüñ
Müjgân yanında bāliş-i künc tekye dādesi

5-İtmez e servden gele pest ola şāne-veş
Maşer gününde kalkar ayāğa fütādesi

6-Bu bāğ-ı ^cālemüñ ^carāk-ı rüy- ı yârdan
Bir ğayrı yok mı şebnem-i hurşid-zādesi

7-Nāhun ucunda reng-i hınā-veş bu meclisüñ
Elden çıkar duyulmaz imiş cām-ı bādesi

67a: 8-Mānenā-i çeşm-i mürde nice zālīmün Belīg
Gördük kapandı āh ile bāb-ı küşādesi
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

1-Nigāh-ı müşteriye var iken bir āyinesi
O ser tıraşa yeter sīne berber āyinesi

2-Hayāline yalunuz bu gönül degil maşuş
Nigāruñ ^caksin alur cümlemin her āyinesi

3-Cihāna mālīk olur kalb-i şāfa mālīk olan
Budur bakılsa hakikat Skender āyinesi

4-Bakup hakāyık-ı şun^c-ı Hüdāyı seyr itsün
Kimin vār ise birer mäh-peyker āyinesi

(4b)künc nükte:geç nükte S.N

(5a)şane-veş:saye-veş S.N

(6b)yok mı :var mı S.N

(G208;1b)yeter:tir-i S.N

5-Kim alsa destine İklīm-i Hindī seyr eyler
Cihānı gösterir insāna sāgar āyinesi

6-Seherde mihr degil ol mehe mukābil idüp
Sipihri-i pīre-zenūñ elde ditrer āyinesi

7-Kaza bu tāk-ı sipihre asar mıydı her gün
O mâhuñ olmasa hurşid-i enver āyinesi

8-İzārı parlak olur dilberān-ı Efrencūñ
Güzel cilā alur iklīm-i kâfir āyinesi

9-Sühanverānı Acem tabı hep müsellemdir
Olur Belīg o diyârūñ mücevher āyinesi
(.--- / .--- / .--- / .---)

1-Aldı yek-çeşm odur merdümūñ şeffāfı
Bu meseldir diñülür bir başa bir göz kâfi

2-Hazīn-i Cennetde söyleñ ki leb-i Kevserde
Mustafa aşkına nüş ide şerāb-ı şâfi

3-Muşhaf-ı rüyını aç ka'be-i güyende yine
Hüsninūñ āyeti hayretde koya keşşâfı

4-Pā-bürhene reh kuyında düşerdi pesine
Görse ol kebek-i hırāmende-i Bısr-i Hâfi

5-Çekiye gelmiyor ol kâmet-i mevzūn asla
Nükte- suhan-ı cihān gayrı kosunlar lâfi

6-Leb-i mey-günü 'aceb mevc-i şafâdır ammâ

Kulzum-ı nürda girdâb-ı emeldir nâfi

67b:

7-Lâl olur âyine-i rüyını gördükçe Belîğ

Vaşf-ı hüsnî o bütün 'âciz ider vaşşâfı

(...-- /...-- /...-- /...--)

1-Mümkün olurdu çekse biraz sâgar-ı müli

Âguş-ı vaşla çekmek o mest-i teğâfüli

2-Feryâd idersem ey gül-ter olma teng-dest

Seyr it figân-ı bülbül ile hânde-i güli

3-Dâğ-ı gamüñdür 'aşıkâ hâbı hârem iden

Güller çemende eyledi şeb-zinde bülbüli

4-Biñ hüşî olsa âdemi mecnûn-ı 'aşk iden

Şekl-i puşîrde böyle pür-nik temessüli

5-Uşşâkı kor mı hâline a'câ şemâtetî

Âzâr-ı yâre olsa da farâza tahammüli

6-Eyâer kifâyet emrine bî-nevâsınüñ

Bend it meyân-ı cânüña zâd-ı tevekküli

7-Râh-ı kanâ'at içre selâmet murâd ise

Dilden küsüste ile kuyûd-ı tecemmüli

8-Virmezdi kimse kimseye bir hâbbe olmasa

Bî-çâre bend-gâne Hüdânuñ tekeffüli

9-Muctâd-ı 'avfüñ itmene sensin yine sebeb

Oldıysa hizmetünde Belîgânüñ tekessüli

(--- /---. /---. /---)

1-Kesāda vardı gelüp hat-ı ʿizāri tuzlandı.

Kirānbehā-yı metaʿ-ı vaşıl ucuzlandı

2-O rütbe şiddet-i serma cihānı kapladı kim

Mişāl-i dāne-i gevher sitāre buzlandı

3-Cihānı basdı şitā zīr-i yahda kaladı zemin

Gören sanur ānı basdırmadır ki tuzlandı

4-Bu şeb tebaşbuş-ı kelbiye eylemeyüp ağıâr

Harāreti var imiş dilbere uyuzlandı

5-Basınca sebze-i hat-ı bāğ-ı hüsn-i cānānı

Bozuldı lâle-i ruhsāri lunkuzlandı

68a:

6-Yine Belīg-i sühanver kumāş-ı maʿnādan

O sümlün-i āfete kaftan biçüp çurezlendi

(... /... /... /...)

(6b)çurezlendi:haruzlandı S.N

-4-

— P U B A I L E R —

=RUBĀ'İYYĀT=

-1-

O meh kim çehre-i berrâkı mir'ât-ı mücellâdır
Fürûg-ı hüsni 'âlem-tâb ile hürşîd-i garrâdır
Serâpâ mevc-i cân cism-i billûrında hüveydâdır
Ve lîkin çeşm-i mesti teşne-i hun-ı ehibbâdır
(.--- / .--- / .--- / .---)

-2-

Nice nahvetle âgaz itmesün ol fitne-cû nâze
Hadinûn gamze dilde hem-zebândır şahid-i râze
Gönül hem-reng iken âşâr-ı nakş-ı sine-i bâze
Dehân-ı zahm-ı 'âşık tîgına çekmekte hum-yâze
(.--- / .--- / .--- / .---)

-3-

Çil akça gibi bekler zeyn idüp ol vech-i berrâkı
Bu nisbetle o şûha sâye-gândır çilli itlâkı
O bahte'n-naşr-ı hûnı gamzelerle tutdı âfâkı
Yıkar Beyte'l-Makdis gibi bir dem kalb-i 'uşşâkı
Helâk-i gamze-i hûn-rîzi bir şûh-ı dilârâdır
Ki dâm-ı günc-i gamda zikr ü fikri derd-i Yahyâdır
X X X X

Misâl-i Yûsuf 'azm-i Mısr idüp ol şûh-ı semîn-ter
Dehân-ı zahme telh-h^vâb-ı firâkı oldı şûr-efken
Kimi dil-haste-i hicr itdi dirseñ ol vefâ düşmen
Cevâb için bu beyti kıldı inşâ kilki-i cādû-fen
Helâk-i gamze-i hûn-rîzi bir şûh-ı dilârâdır
Ki dâm-ı günc-i gamda zikr ü fikri derd-i Yahyâdır

68b:

Ne cādūdır ki itmiş böyle bir āzede-i bende
‘Izār-ı t̄ab-nāki mihr ü mâhı eyler efkende
Belîg ol şāh-ı h̄üsnüñ bendesine bendeyim ben
Ānı işrāb ider yārāne bu beyt-i hoş-āyende

Helāk-i gamze-i hun-r̄izi bir şūh-ı dilārādır
Ki dā’im günc-i gamda zikr ü fikri dera-i Yahyādır
(.--- / .--- / .--- / .---)

-4-

Ümīd-i şefkat itmez ol cefādan gönül zīrā
Nümāyān cism-i billūrında ol āb içre seng-āsā
Elinde t̄ıgı cellād-ı felekdır ol büt-i ra’nā
Siyaset-gāh-ı ‘aşkından yine merdāne bī-pervā
(.--- / .--- / .--- / .---)

-5-

Dem-i mu’ciz beyānı lütf-ı h̄üsnüñ eylese takrīr
Düşer bir āh idüp hāk üzre r̄üy-ı saḫḫa-i taḫvīr
İder l̄ikin sitemle ‘aşık-ı bī-gīnesin tekdır
Dil-i sengine hiç sūziş-i āh itmiyor te’sīr
(.--- / .--- / .--- / .---)

-6-

Su’-i ‘amelde bak bu mükāfāta kim Belîg
Basur ‘illetiyle cihān saña teng olur
Gelse ‘aceb mi mevzi’-i ma’hūduna vecā
Bilmez misin cihānda kişi itdigin bulur
(-- / -- / .--- / --)

Ey māye bahş-ı lütf ü kerem intihâb olur
Kalbindedir dekâyık-ı esrâr-ı Ahmedî
Erbâb-ı şabî bende-i efkende eyledin
Virmiş Hüdâ cenâbuña hulq-ı Muhammedi
(--- /-.-. /.-.-. /-.-)

Ey küşâyende-i tılsım-ı şulûm
Diñle hâl-i dil-i perîşânım
İsm-i ferhunde-fâlûn olmuş iken
Dâ'imâ hırz-ı şabî nâlânım
Bahır-i nazm içre istedim ki yine
Ola hâmi-i keşti-i cânım
Azametden mübârek ismüñ ise
Sıgıyor bahır-i şîre sultânım
(...-- /-.- /-.-)

Râfizîler sa'ye ider Mihrâb-ı Hâmis vaz'ına
Bî-tekellûf anları iskât için ey hüş-yâr
Bir işâretdir o çâr-ebrû nezâket-pîşenûn
Ka'be-i hüsninde vaz' itmiş Hüdâ mihrâb-ı çâr
(-.-. /-.-. /-.-. /-.-)

İdüp gurbetde âhir hâne-i yeminini mesken
Derûnım hârhar-ı derd ü mihnet pür-hıraş itdi
Degilken haş bu kim bir buriyâ-yı köhneye mâlik
Belîg-i haste-hâli çerh-ı dün şâhib firâş itdi
(.--- /--- /--- /---)

-222-

-11-

Bu teng-nāy-ı şaṭṭ-ı muḥallakda ḡogrısı
Efzūn iken tıbbāḥa ḥum-ı meyden inbisāt,
Hikmet budır ki mezheb-i erbāb-ı keyfde
Afyoncıdır bu ne küre-i ʿālem-i naṣāt
(--- /-... /... /-.-)

-12-

Bir şāha ḥıdmet eyle ki terk itse ḥıdmetin
Andan kuluñ kesilmeye her gez ʿulūfesi
Bir dem baṣıret ehline menşe-i düğün
Bādām-ı tevʿemüñ iki elmaz şükūfesi
(--- /-... /... /-.-)

-13-

Ey vaktini ḡafletle iden müstehlik
Aç bāḡa gidüp çeşmüñi mānend-i çiçek
ʿÖmr-i güzārını fikr eyle cūya bakup
Al ibret ile sen āb-ı revāndan örnek
(--- /-... /... /-.-)

-14-

Kıl baña şefāḥat meded ey fahr-i resül
Dergāh-ı Hüdāya bu günehle gidicek
Bir kul ne kadar itse güneh mevlāsı
ʿAfv eyler ānı dostı şefāḥat idicek
(--- /... /... /-.-)

-15-

Ey nādire fen ḥāmei aldıkça ele
Levhın saña lāyık ki suna şems ü kamer
Ḥüsn-i ḥaṭıṭ fark itmegiğün ehl-i kalem
Olmuş iki çeşm ʿayn ʿimād-ı ʿayn-ı ʿömer
(--- /... /... /-.-)

Keşf eyliyor esrārını nā-mahreme bülbul
Tıksun ne durur gonca ānuñ ağzına yumruk
Meyl eylidiler rengi ile būyuna dehrūñ
Ehl-i hevese lāle gerek bülbüle tomruk
(--. / .---. / .---. / .--)

Hüan-i hatı bir kaşra murabba^c idelim farz
Muhtācdır ol kaşr-ı murabba^c çār-ı ‘imāde
Ol kaşrınca kâ[’]im olur rābi^c -i rükne
Bir muhkem ‘imād olmasa kilik-i Bede-zāde
Üç rükni se iklām veli oldı mu‘ayyen
Üstād-ı cihān-zāde-i kâtible ‘imāde
(--. / .---. / .---. / .--)

‘imādı ‘alem-irru[’]yāda gördüm zevk-yāb itmiş
Yesārīye bu fenn-i haṭda olan lütf-ı bārīnūñ
70a: Kemāl-i nev-haṭṭūñ ‘asrını hep bir bir sü’āl itdim
Yemin itdi ki yokdır misli dünyāda Yesārīnūñ
(.--- / .--- / .--- / .---)

Cihānda minnet itmem çerh-ı dūna
Ki feyz-ı mazhar-ı hulq-ı ‘azīmem
Belīg āzāde-i sultān-ı ‘aşkıñ
Kul olmam gayrıya ‘abde’l-kerīmem
(.--- / .--- / .---)

-224-

-20-

Kim küşte kīse-i dūd ile āhım cilm-i çalub
Kırdı sipāh-ı keyfi Bi'l-cümle dil kese
İhdā idüp Belīg ki bir kīse-i dūhān
Lütfūñ cihānda olmadı hiç böyle bir kese
(--- /-... /... /-.-)

-21-

Bu köhne şehidde bulunur köhne fūrūşān
Dellāli-i dād ü sited nazm eyle behre
Bir müşteri-i nādire-dān olmadığından
Kālāy-ı dilūñ kaldı revācı Yeñşehirde
(--- /... /... /.-)

-22-

Germiyet-i ārāyiş-i manşıbla gezerken
Demserdī-i dükkān kazadan doña kaldık
Eslāf cefā-pīşe gelüp buldığın almış
Bu cāy-ı meşakketde hemān biz soguk aldık
(--- /... /... /.-)

-23-

Ġam ü serverine dünyānuñ i'tibār itmez
Belīg-i nādire güftāre şad-pesendim var
Serāser ehl-i sühan bī-nevā kalursa eger
Ne ğam cihānda benim bir kerim efendim var
(.--- /... /... /...)

70b:

-24-

Ey dāver-i Dārāb-himem kıt'adan akdem
‘İrfān ile bu bendenün aḥvāli bülendi
Ağzım sulanıp dā‘iye-i h^vāhiş-i zerle
Bir kaçre düğüp şafḥaya zer lafzı silindi
(-- . / .--- . / .--- . / .--)

-25-

Dikkatle eyledim nice bin kerre cüstecū
Ne akçe var bu yerde ne bir fūls-i māhi var
Ey nakā-i eşk bāri sen imdāde gel yetiş
Şimdi ğam-zedenün ḥarc-ı rākı var
(-- . / .--- . / .--- . / r.-)

-26-

Hengām-ı bahār oldu gönül şabr itmez
Ben sāḥa-i bāğa giderem ğam gitmez
Her şey biter ammā ki fenā bāğında
Sad-bār ekerem tohum murādım bitmez
(-- . / .--- . / .--- / -)

-27-

Taḥşil-i fenā mülki için çekme emek
Girdābı ğama atma biraz kendüni çek
Bu ḥumk-ı himārī-i ko dünyâda Belīg
Bār-ı ğamı hep sen mi bulundun çekecek
(-- . / .--- . / .--- . / .--)

-28-

Tūti iken ebkem ne turursun öyle
Bī-vaqt niçün nāze çekersin böyle
Mānend-i gül aç ağzuñı ey ğonce-dehen
Bülbül gibi bin nükte bilürsin söyle
(-- . / .--- . / .--- / -)

Güldi yüzümüz gül idince hande
Her bir sözine ola hezâr efkende
Bu dil eger olmasa bir âyine-i şâf
Tütîye nice eyler idim güyende
(--- / .---. / .--- / -)

71a:

Fermân revâ-yı kişver-i ma'na olan velî
Mesned-nişîn-i mülk-i cihâne dimez belî
Darü's-şifâ-yı hacle-i vaşlûñ hayâl idüp
Ferzâne-gânı eyledi 'aşkuñ kızıl dili
(--- / -.. / .---. / -..)

Mikdâr-ı hâcet olsa eger i'stibâr
Olurdu cân gibi nemk ey ail girân-bahâ
Ân mîdır şucle viren'arız-ı pâküñle didim
Dîdi ol muğpeçe-i bâde-fürüş ândır ya
(-.. / .--- / .--- / --)

Ebnâ-yı zaman birbirine raḥm itmez
Feryâduña hiç kimse cihânda yetmez
Bir sebze-i nâyâb muḥabbet vār imiş
Bu nuşûre gönüllerde o şimdi bitmez
(--- / .---. / .--- / -)

'İsî gibi tecrîd güzîn ferâ olayım
Kendi dil-i bî-mârıma nem-derd olayım
Bu pîre-zenidehrîi sitem-kâre Belîga
Meyl eyler isem süfle ü nâmerd olayım
(--- / -.. / .--- / -..)

-227-

-34-

Bu cism tutup yâr ile şekl-i vahdet
Vâbeste ânâ 'uzuda kabz-ı kudret
Şahş eylemese cünbiş eger bî-'illet
Âyinede 'aks eylemez hiç hareket
(--. /---. /--- /-)

-35-

Olmaz zararî kimseye ehl-i hûşûñ
Kim gevher-îpend ile pür eyler gûşûñ
Çok söyleme bu darb-ı meşeldir ki Belîğa
'Ömri az olur yırtıcı olan kuşûñ
71b: (--. /---. /--- /-)

-36-

Dünyâda ve 'ukbâda benim zikrim Hâk
Oldur iki 'âlemde murâdım ancak
Hek kim ki ânı ister ise 'âlemde
İtsün seheri ka' be-i dil bâbını dağk
(--. /---. /--- /-)

-37-

Ol gânze-i dildüz ile gönülüm dolı kandır
Ey şuh-ı cefâ-pîşe meded kıyma bu cândır
Mestâne sakın el uzadup oynama ey dil
Bilmez misin ol zülf-i siyâhı ne yilandır
(--. /---. /---. /---)

-38-

Yok hayr 'amelim gerçi ki ne biş ü ne kem
Ammâ kerem-i Hâkdan ümîdim keşmem
Zâhid dime bî-ecr virilmez Cennet
İster mi 'ivâz hiç kereme ehl-i kerem
(--. /---. /--- /-)

Düşelden çaks-i pâki-i cüy-ı yâr saḥâ-i cânê
Gümüşden eservdir kad çekdi bâğ-i dilde cânâne
Ol âfet olmasaydı sim tenli sırma perçemli
Ânuñ ârâm-gâhı olmaz idi sırma-keş hâne
(.--- /--- /--- /---)

Yârüñ unutmâ büse taleb eyle kendiden
Eyler ümîd-i luḫf ü kerem kul efendiden
Yakmazdı cânı suhte-âsâ e seng-i dil
Destârı başda olmasa çıkmaklı bendiden
(-- /-- /-- /--)

Ne kadar ucda eylerse küşâde per ü bâl
Âşiyânında olur mürğ-i çemen fârig-i bâl
Nere şirân-ı cihan gitmiş âdem-i âbâde
‘Asrımızda zen-i dünyâyâ zebün oldı ricâl
(--- /--- /--- /---)

72a:

Bilmem ki maḫlıbı bu bütün naḫd-i cân mıdır
Yohsa murâd-ı ‘âşıkı bir imtihân mıdır
Üftâde-gâne bir sulu şeftalü virmiyor
Âyâ nihâl-i kâmeti nevres fidân mıdır
(-- /-- /-- /--)

=MUKATTA'AT=

- 1-Olinca müsteriler vaşlinuñ bir dürlü müştâkı
Sakız halvasısı çignetdi esb-i nâze 'uşşâkı
- 2-0 kâkül uçlarına dâmen-i şeb dinse lâyıkdır
Ki nür-ı çehre-i berrâkı yârüñ şubh-ı şâdıkdır
- 3-0 mehüñ sâ'id-i berrâkı Yed-i Beyzâdır
Sahn-ı dükkânçe tecellî-gede-i Musâdır
- 4-Teveccüh eylese dânişvirân-ı dehre kazâ
Virir efendi zarûri heman kazâya rızâ
- 5-Belig âb-ı hayat âteş efsürde dâmendir
Cihânda tutmadı beyhüde Mecnûn-ı zeyl sahrâya
- 6-Taḥammül eylemez ta'na teng havsala-gân
Tolu tüfengi hemân bir şerer pür-âteş ider
- 7-Her şubh kim ki dâne-i hâlün hayâl ide
Olmaz o habb-ı neş'e-i afyona ihtiyâc
- 8-Ol sîm-beden olmasa bir gevher-i nâyâb
Hâk içre felek itmez idi ânı defîne
- 9-Ben o bed-bahtım ki baksam şafha-i âyineye
Baht-ı şomundan baña 'aksimde rû-gerdân olur
- 10-Ne 'andelibe ne gül handeye mâ'iliz
Rind-i cihân-ı âideyiz 'irfâna mâ'iliz

11-Nuk-ı sinân gamzen almış içer gönülden
Ey şüh sulh-ı düşmen mızrak çuvala sıgmaz

12-Cevvâle gibi dönmez idi çeşm-i intizâr
Piçide olsa târ-ı nigâhım ayagina

13-Bu şeb vaşlın o meh ferdâya kursa ey dil-i şeydâ
Bunu pek belle kim gündüz çıkılmaz küh-ı billûra

14-Dil-i nâzun olur âzerde nigâh-ı gecden
Har düşse dokunur çeşme mişâl-i sözin

72b:

15-Nazîri mün'adim her vechle fenn-i nezâketde
Ol âfet sâ'irün yanında lâ-şeydir melâhatde

"Kad temme tahrîr-i haze'l-divân-el -Belîg an
yedü'l-abdül-fakir-i Küfevi-zâde Elhac Muhammed A-
dil El-Kazı " Yevme izin bi kazai şurben gaferallahu
lena velivalideyna ve lisahibi'd-divan vel-cemi el-müsli-
mine min-ehli'l-ıman.Bi rahmetike ya erham er-rahimin:

Ve'l-hamdü lillahi rabbi'l-alemin.Amin

Tahrir Fi-ğurre-i Rebi u'l-âhir

1220 sene

III

— I N D E X S —

-A-

Sayfa

Acem	165,216
Aden	141
Ahmed	221
Ahmed Aga	89, 204
Akdeniz	108
Alem-i Lahut.....	54
Ali	14
Anka	42
Aristo	12
Asaf Abdallah Paşa	83
Asa-yı Musa	57
Arş-ı Ala	6

-B-

Bag-ı İrem	88
Baki	173
Bayazıd	174
Bebek	168
Berhemem	117,130,171
Beyte'l-Makdis	219
Beyt-i Ma mur	187
Beytü'l-Haram	32
Bintü'l-Anib	67
Bulak	182

-C-

Cehennem	33
Celaleddin Rumi	45

Cem	36,79,89,156
Cengiz Han	209
Cennet	7,114,117,168,216
Cezayir	92

-Ç-

Çin	158
-----------	-----

-D-

Dara	34
Darab	225
Davud	70
Darü'l-Eman	154
Dede-zade	223
Diyar-ı Rum	206
Düldül	106,164
Dürer	76,177

-E-

Efenc	198,216
Erdek	196
Esad Efendi	5,11

-F-

Feramuş ,	89
Fırat	184
Firdevs-i Tusi	12
Firenk	68,147,198

-G-

Gül Kasidesi	169
--------------------	-----

-H-

Haccac	148
Hacı Yatmaz	126
Hacer-i Esved	1
Harut	54
Hatem	14
Hayder-i Kerrar	106
Hayyam	68, 178
Hıta	116
Hızır	3, 36
Hicaz	116
Hurşid-i Attar	212
Hühüd	40
Hülagü	210

-I-

İsfahan	154
İyd-i Kadir	107

-İ-

İklim-i Hind	216
İklim-i Rum	111
İngiliz ,.....	108
İsa(İsi-yi Nebi)..1...61,88,196, 198, 226	
İskender	34,46,78, 215
İslam	53
İstanbul(Stanbul).....	40,110,122-156-157,183,186

-K-

Kabe	148
Kaf	146,203

Karun	154,194,198
Kevser	216
Kırım	210
Kostantiniyye	97

-L-

Leyla	142
Leyletü'l-Kadr	107
Levh ü Mahfuz	141

-M-

Mahmud	70
Malta	184
Marut	54
Mecnun	142
Medine	196
Meryem	89,97,103, 198
Mısır	18,219
Mihrab-ı hâmis	221
Molla Hüsrev	177
Muhammed	1,167,221
Musa	229
Mustafa	216

-N-

Nabi	173 , 186
Nedim	24
Nizami	183

-R-

Rafizî.....	221
-------------	-----

Ragıp Efendi	183
Ratıp Asaf	203
Ratıp Atif	49
Ruhi	88
Ruz-ı Ceza	122
Ruz-ı Sü al	208
Rüstem	14

-S-

Saba	40
Sakız	165
Semerkanđ	180
Sidre	62
Sultan Mehmed(Fatih).....	61
Sultan-ı Necef(Hz.Ali).....	148
Süreyya	8,152

-Ş-

Şahmeran	132
Şat	141
Şeddağ	56
Şems	43
Şiraz	5

-T-

Tuba	7
Türki Zeban	97

-Y-

Yahya	219
Yakub	47

Yed-i Beyza	229
Yemen	18
Yenişehir	224
Yesari	223
Yunan	12
Yusuf	4, 47, 191, 219

Züleyha	45
Zülfikar	106

KAYNAKÇA

- 1-Fansel,F.Abdullah,"Belig Mad.",İslâm Ansiklopedisi
- 2-Pala,İskender,"Belig Mad.",T.D.V.İslâm Ans.,İst.1992
- 3-"Belig Mad.",Büyük Türk Klasikleri,İst-1987
- 4-Banarlı,N.Sami,Res.Türk Ed.Tarihi,İst-1971
- 5-H.Ipekten,M.İsen,R.Toparlı,N.Olcay,T.Karabey,Tezkirelere Göre Ed.İsimler Söz.,Ank-1988
- 6-Tanpınar,A.Hamdi,19.Asır Türk Ed.Tar.,İst-1976
- 7-Tanpınar,A.Hamdi,Edebiyat Uzerine Mak.İst-1977
- 8-Kurnaz,Cemal,Halk ve Divan Şiirinin Müş.Üz.Den.,Ank-1990
- 9-Karaalioğlu,S.Kemal,Ans.Edebiyat Söz.İst-1969
- 10-Dora d'istria,Osmanlılarda Şiir,İst-1982
- 11-Köprülü,Fuat,Türk Saz Şairleri,Ank-1962
- 12-Namık Kemal,Tahrib-i Harâbat,Ebuzziya tab.
- 13,Maallim Naci,Esâmi,Ebuzziya Tab.
- 14-Bilgegil,M.Kaya,Edebiyat Bil. ve Teorileri,İst-1989
- 15-Timurtaş,F.Kadri,Osmanlıca Grameri,İst-1964
- 16-Bigegil,M.Kaya,Ziyâ Paşa Üz.Bir Araş. Erz-1970
- 17-Şemseddin Sami,Kâmûs-ı Türki,İst-1978
- 18-Gölpınarlı,Abdülbâki,Mevlânâ Mazesi Yaz.Kat.III,Ank-1972
- 19-İpekten,Haluk,Eski Türk Ed. Edebi Bil.,Erz-1986
- 20-Pala,İskender,Ans.Divan Şiiri Söz.Ank-1989
- 21-Levend-A.Sırrı,Divan Edebiyatı,2.Bsk,Ank -?

T.C. YATIRIM VE EKONOMİK
DOKÜMANTASYON MERKEZİ